

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata \$14, pusmetinė — \$7.50. Rėmėjo prenumerata \$20.
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuostata. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$14.00 per year, \$7.50 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

RELIGINIAME GYVENIME

*** GYVYBĖ PRIEŠ MIRTĮ LAIMĖS**, nes tai užtikrina Kristus savo prisikėlimu, pareiškė Jonas-Paulius II Europos sąjungoje. Už gyvybę suvažiavimo dalyviams Vatikane. Jis skatino juos nenusiminti nepasisekimuose, pasitikėti Dievu, kiekvieno žmogaus kūrėju, ir žmogui, sukurto į Dievo paveikslą bei panašumą. Popiežius priminė susirinkusiems, kad II Vatikano santarpyba yra pasmerkusi abortą, žudymą, kankinimą, vergiją, prostituciją ir darbininkų išnaudojimą. Šio sąjūdžio užduotis — kovoti prieš tas neteisybes. Esą pirmiausia reikia įjautrinti savo aplinkos žmonių sąžines mintimi, jog žmogaus gyvybė ir gyvenimas negali būti pažeidžiami višose jo apraishose.

*** VISUOTINIS ANGLIKONŲ SINODAS** Britanijoje priėmė anglikonų-katalikų tarptautinės komisijos siūlymą, kad Vatikanas peržiūrėtų Leono XIII enciklikoje "Apostolicae Curae" 1896 m. padarytą sprendimą, jog anglikonų Kunigystės šventimai nėra tikri. Jie taipgi priėmė komisijos pasiūlymą apie Eucharistiją, popiežišką autoritetą, sielovadą ir Kunigystę.

*** JEZUITAI NORETŲ GRIZTI KOMUNISTINEN KINIJON**, iš kurios buvo išvaryti 1949 m., ir tarnauti kiniečiams, kaip yra tarnavę 400 metų, pareiškė jezuitų generolas kun. Pedro Arrupe, SJ. Tai buvo jezuitų atsakymas į netiesioginį kiniečių teiravimąsi per prancūzų ambasadą Pekinge. Pasirodo, komunistinės Kinijos valdžia nori, kad jezuitų vadovautasis "Aurora" universitetas Sanchajuje vėl būtų atgavintas, ypač medicinos fakultetas. Jie taipgi mielai lauktų visų ankščiau ten deščiusių profesorų. Dauguma tų profesorių buvo jezuitai. Tiesioginio kvietimo jezuitai dar nėra gavo. Anot kun. Arrupe, jezuitai Kinijoje turėjo 10 misijų su 1,000 narių, bet daugumą komunistai 1949 m. išvarė. Pagal jo apskaitavimus, Kinijoje dar turėtų būti apie 120 jezuitų, tačiau jokio ryšio su jais neturima.

*** VIETNAME SIUO METU YRA 38 VIETNAMIECIAI JEZUITAI**. Jų skaičius nuo 1975 m. paaugo 12 narių. Taipgi jie turi 11 naujų katedrų. Visi vietnamiečiai jezuitai 1975-76 m. buvo išvaryti. Jezuitų darbas studentų tarpe uždraustas, televizijos programų centras iš jų atimtas. Jezuitai tebevadovauja popiežiškajai kunigų seminarijai, tačiau klierikų skaičius mažėja, nes kiekvienam reikia komunistinės valdžios leidimo seminarion stoti ir būti įšventintam kunigu. Šias žinias spaudai pateikė jezuitų generolas kun. Pedro Arrupe, SJ, pabrėždamas, jog susižinojimas su Vietnamo jezuitais yra labai sunkus.

*** LENKIJOS VYSKUPAI** pareiškė, kad popiežiaus Jono-Pauliaus II apsilankymas Lenkijoje birželio mėnesį sudarys naują nuotaiką tikinčiųjų padėties normalinimui Lenkijoje. Pareiškimas buvo paskelbtas po dvi dienas trukusio Lenkijos vyskupų suvažiavimo, kuriame dalyvavo ir Vatikano viešųjų reikalų tarnybos sekretorius arkiv. Agostino Casaroli. Popiežiaus apsilankymas, pasak vyskupo, yra Lenkijos valdžios ir vyskupų bendro susitarimo išdava. Vyskupai kreipėsi į tikinčiuosius, prašydami palaikyti tvarką ir drausmę popiežiaus lankymosi metu. Arkiv. Casaroli vėliau susitiko su komunistinės Lenkijos valdžios žmonių — Henryku Jablonskiu ir Emiliju Wojtaszku. Nežiūrint Lenkijos valdžios pastangų atskirti popiežiaus kelionę nuo šv. Stanislovo šventės, Jonas-Paulius II šiuos abu dalykus jungia ir dabar. Tą jungtį jis pabrėžė vienoje savo kalboje į tikinčiuosius šv. Petro aikštėje, kai buvo gavęs žinią, kad jo kelionė bus ne gegužės, o birželio mėnesį. Jis išreiškė padėką Dievo Apvaizdai, kad jam leidžiama aplankyti Lenkiją ir ten atšvęsti 900 m. sukaktį nuo šv. Stanislovo nukankinimo. Jam tai brangus įvykis, nes šv. Stanislovas ir jisai yra buvę Krokuvos arkivyskupa. Popiežius toje kalboje taipgi padėkojo komunistinei Lenkijos valdžiai ir Lenkijos vyskupsams už kvietimą.

*** ARKIV. TOMAS O'FIAICH**, višos Airijos primas, spaudai pareiškė, kad britai pažeidinėja S. Airijoje žmogaus teises ir kad taikos nebus, kol jie iš S. Airijos nepasitrauks. Pasak arkivyskupo, Castle-

reagh policija ir netoli Belfasto esąs kalėjimas naudoja žiaurias tarymo priemones išgauti prisipažinimus iš įtariamųjų, o prisipažinimus teisia be viešų teismų. Kaip pavyzdį jis nurodė protestantų dr. Roberto Irwino, Castlereagh kalėjimo gydytojo, pareiškimą televizijoje, kad jis pats žinąs apie 150-160 atvejų, kur policija naudojusi žiaurias priemones prisipažinimus išgauti. Arkivyskupas patvirtino spaudos atstovams, kad jis painformavęs apie esamą padėtį Vatikane, bet šiuo metu negalįs atskleisti nei ką Vatikaniui yra pranešęs, nei kokį atsakymą iš Vatikano gavęs. Jis tačiau pabrėžė, kad smurto veiksmai dabar S. Airijoje mažėja visų vietos gyventojų išmintingos laikysenos dėka. Esą jie stengiasi įvairius nesusipratimus žodžių tarp savęs išspręsti.

*** IRANO KATALIKAI** yra mahometonų broliai — pareiškė arkiv. Juhannan Semaan Issaji JAV katalikiško laikraščio "The Catholic Register" korespondentei. Nors katalikai vartoja chaldėjiečių kalbą ir lanko katalikiškas chaldėjiečių mokyklas, visi moka persiškai ir save laiko Irano gyventojų dalimi. Jis nurodė, kad chaldėjiečių Katalikų Bendrija Persijoje įsteigė II šimt. metyje ir yra net 500 metų senesnė nei mahometonai. Pasak arkivyskupo, iki šiol ajatola Chomeinīs buvo labai geras Iranui. Katalikai, būdami mahometonų broliai, irgi stengiasi įgyvendinti teisingumą Iranu. Arkivyskupas pareiškė tikintis greitai susitikti su Chomeiniu ir jam išreikšti Irano katalikų jausmus. Iranu šiuo metu yra apie 30,000 katalikų. Jie turi 18 didelių šventovių, 20 koplytelių ir 55 kunigus. Pagrindinis kunigų darbas — mokymas katalikiškose mokyklose. Arkivyskupas prašė korespondentę kviesti pasaulio katalikus melsis už Iraną.

*** VATIKANO ARCHYVAI** iš Leono XIII laikotarpio jau atidaryti mokslininkų tyrinėjimams su Jono-Pauliaus II leidimu. Leonas XIII vadovavo K. Bendrijai nuo 1878 m. iki 1903 m. ir yra pagarsėjęs savo enciklika "Rerum Novarum", kurioje išdėstomos katalikiškos socialinės pažiūros. 1896 m. jis paskelbė, kad remiantis tuometiniais duomenimis, anglikonų Kunigystės šventimai esą netikri. Indijoje jis įsteigė K. Bendrijos hierarchiją, o Europoje kovojo su valstybinėmis valdžiomis, nepalankiomis religijai. 1885 m. jis sėkmingai tarpininkavo Vokietijos ir Ispanijos ginčą dėl Karolinos salų Ramiajame vandenyne. Tai labai panašus atvejis į dabartinį Cilės ir Argentinos ginčą dėl salų, kuriam tarpininkauja Jonas-Paulius II.

*** MOKSLININKAI** turėtų rasti daug įdomios medžiagos Vatikano archyvuose, nes Leonas XIII gyvai reiškesi politinėje, socialinėje ir intelektualinėje srityje. Jo dėka buvo pradėtas kelti intelektualinis K. Bendrijos lygis ir atnaujintas domesys filosofinėms šv. Tomo Akviničio mintimis. Norėdams pasitarnauti mokslininkams tyrinėjimams, jis buvo pirmasis popiežius, leidęs mokslininkams naudotis Vatikano archyvais, išskiriant paskutiniųjų popiežių laikotarpį.

*** DIDŽIAJĄ SAVAITĖ** Airijos sostinėje Dubline lankėsi kun. K. Pugevičius, Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos reikalų vedėjas. Ten jis buvo pakviestas C.C. Centre katalikų organizacijos pasakyti pamokslą D. Savaitės dienomis apie kenčiančią Lietuvos Katalikų Bendriją. Minėtoji organizacija 1976 m. bandė nugabenti į okupuotą Lietuvą Fatimos Marijos statulą, bet negavo leidimo. Už tą užmojį organizacija susilaukė padėkos "LKB Kronikos" 25 nr. Pamaldų metu Dubline giedojo Krokuvos lenkų choras "Organum", kurį savo laiku globojo kardinalas K. Wojtyła. D. Penktadienį, D. Šeštadienį ir Vėlykų dieną pamaldos įvyko tautiniame Airijos stadione.

KUN. J. STS.

• Kentėjimo išmintis yra gyvenimo išminties dalis. ...Tiktai Nukryžiuotojo mokykloje galime tikrai išmokyti kentėti, nešioti skausmą kaip vainiką (Nijolė Sadūnaitė).

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS. Tel. 638-3171, 663-9096

"Tėviškės Žiburių" spaudos baliuje dr. S. Čepas skelbia laiminguosius didžiosios loterijos numerius. Jo dešinėje — A. Simonėlienė ir F. Urbonienė. Apačioje — stambieji loterijos laimikiai — televizija, paveikslai, keramikiniai kūriniai ir kt.

Lenko mirtis Lietuvos pasienyje

Ką rašo lenkai apie tai po 40 metų?

STEPAS VARANKA

Š. m. kovo mėnesį suėjo 41-ri metai nuo nemalonaus incidento, kuris įvyko Lietuvos — Lenkijos pasienio zonoje. Šį įvykį aprašo 1978 m. Lenkijoje išleistoje knygoje "Wojna nie wojna" Henryk Wisner skyriuje "Kareivio Serafino atvejai".

Lenkų — lietuvių komplikotos santykių problemos yra labai gyvos Lenkijoje ir okupuotoje Lietuvoje. Oficialiai jos neegzistuoja, bet pagrindinė rimtai nagrinėjamos. Suglaustai čia perduodu autoriaus aprašymą.

1938. III. 12 PAT (Polska Agencija Telegraficzna) paskelbė komunikatą, kuris sujaudino ne tik lietuvių-lenkų tautas, bet ir visą Europą.

Naktį iš kovo 10 į 11 dieną, 5.40 v. r., prie Marcinkonių, lenkų-lietuvių zonos, netoli Wiersze-Radowka kaimo, lenkų Pasienio Apsaugos Korpuso pasienio kariuomenės žvalgybos du kareiviai pastebėjo lenkų pusėje 2 įtartinus asmenis, kurie nelegaliai peržengė Lenkijos sieną. Kai buvo įsakytas sustoti, vienas jų pasileido bėgti lenkų teritorijos glumon, antaras — Lietuvos pusėn. Vyresnysis žvalgas pasileido vyti pirmąjį. Antrą, bėgantį Lietuvos pusėn, vijo kareivis Stanislas Serafinas. Ryto prieblandoje Serafinas paklydo ir atsidūrė Lietuvos pusėje. Trijų metrų atstume nuo sienos jis buvo apšaudytas užsimaskavusios toje vietoje lietuvių policijos. Kareivis Serafinas mirė nuo žaizdų.

Vyresnysis žvalgas, kuris vijo pirmąjį, išgirdęs šūvisus skubėjo į incidento vietą prie sienos. Jis lenkų pusėje buvo apšaudytas lietuvių policijos.

Netoli esanti vietinė pasienio KOP žvalgybos būstinė, išgirdusi šūvis, pradėjo ruožo tikrinimą. Kareiviai suėmė pabėgusį ir pasislėpusį asmenį lenkų pusėje. Suimtas prisipažino dirbęs lietuvių policijai, buvęs perrestas Lenkijon. (Idomu, kodėl niekur nėra paskelbta to suimto lietuviu pavardė, kuris neva prisipažino, kad buvo perrestas Lenkijon lietuvių policijos. S. V.).

Iš pirmųjų parodymų susidarė įspūdis, kad tas nelaimas įvykis, kurio auka tapo lenkų kareivis, buvo lietuvių policijos iš pasalų paruoštas. Tai kaimynų nenormalių santykių pasekmės. Tai nedraugiško lietuvių nusistatymo vaisius.

Lenkijos vyriausybė pasilieka sau teisę, išnagrinėjus rimtą padėtį, padaryti atitinkamas išvadas. Tuo laiku Lenkijos užsienio reikalų min. Jozef Beck lankėsi Romoje. Lenkų spaudoje prasidėjo puolimai prieš Lietuvą ir lietuvius. Seimo posėdžio metu Tadeusz Fudakowski sakė, jog Lietuva turi atsakyti reikšti pretenzijas į Vilnių ir Vilniaus kraštą.

Ultimatumo reikalavimai nebuvo sunkūs. Lenkija reikalavo santykių užmezgimo, kelavimo, pašto, telefono ir telegrafo įvedimo. Ultimatumo laikas — 48 valandos. Lietuvos vyriausybė labai stengėsi, kad Vakarų valstybės darytų intervenciją. Buvo manoma, kad Lenkija puls Lietuvą. Visam Vilniaus krašte vyko demonstraciniai Lenkijos kariuomenės parada.

Lietuvos padėtis buvo sunki. Paryžius pranešė, kad karinis konfliktas Lietuvai neišeis į gerą. Londonas siūlė priimti ultimatumą. Sovietų Sąjunga siūlė taikos būdu spręsti konfliktą. Nemažas nusivylimas buvo Vokietijoje. Iš Vokietijos vyriausybės kovo 18 d., 1.10 v., gauta žinia, kad Berlynas siūlo užmegti santykius su Lenkija.

Lenkija Hitlerio planuose buvo numatyta kaip sąjungininkė. Lietuva Hitleriui buvo mažas objektas. Nežiūrint to, buvo duotas štabo šefui W. Keitelui įsakymas pasiruošti užimti Klaipėdą ir priėti iki Šiaulių, jeigu Lenkija pulstų Lietuvą. Vokietų buvo numatyta užimti 15.000 km². Planas "Fall Memel" buvo parengtyje. Vašingtonas kovo 19 d., 0.02 v., išreiškė viltį, kad taika bus išlaikyta.

Padėtis buvo be išeities. Kovo 19 d. ketetą valandų prieš ultimatumo terminą Bronius Dailidė pranešė, kad Lietuva priima sąlygas. Seimas kovo 19 d., 12.55 v. posėdyje, kuris užtruko tik 7 minutes, tyloje be diskusijų priėmė padidintą sąlygas.

Jau daug laiko prabėgo nuo to pasienio įvykio, privedusio prie diplomatinio santykių užmezgimo tarp Lietuvos ir Lenkijos, bet jo aiškinimai skiriasi savo versijomis. Čia minėtas lenkų autorius duoda suprastai, kad tai buvo lietuvių planuotas užmojis. Vienaime laiške — "interview" 1975 m. Kalifornijos universiteto prof. Richard A. Woytak tarp daugelio klausimų, liečiančių lenkų-lietuvių santykius, pateikė gen. Stasiui Raštikiui sekančią klausimą: "Ar pasienio įvykiuose buvo įmaišyti svetimi agentai ir provokatoriai?" Panašūs klausimai meta kaltinimo šešėlį Lietuvai. Tai labai nemalonūs praeities įvykis, kuris įvyko lenkamis reikiama momentu. Iš lietuvių pusės jis turėtų būti plačiau ir dokumentuotai nušviestas.

Kovo 17 d. į Vilnių išvyko Lenkijos maršalas Edward Smigly-Rydz. Tą pačią dieną, 21 v., Lenkijos atstovas Taline Wacław Przesmycki įteikė Lietuvos atstovui Broniui Dailidei ultimatumą.

KANADOS LIETUVIŲ FONDO ŠŪKIS —

kapitalas Lietuvai, nuošimčiai lietuviųbei.

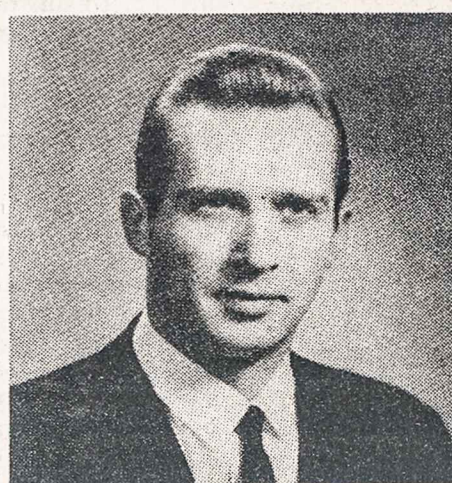
Stokite nariais į K. L. Fondą — dides kapitalas ir nuošimčiai.

Padėka

A.A. KAPITONO
Antano Ruzgio

duktė Kleopatra Buinevičienė ir brolis Viktoras Ruzgys su savo šeimomis nuoširdžiai dėkoja kunigams — A. Simonavičiui, E. Jurgučiui, A. Prapakui už atsilankymą koplyčioje ir Mišias.

Taip pat padėka p. Petrui Jonikui, šaulių ir Kanados lietuvių karo veteranų sąjungoms už karsto nešimą. Esame dėkingi visiems, kurie lankėsi koplyčioje, šventovėje ir aukėjo Mišioms.

A+A
TADAS
GUGIS

tragiškai žuvo lėktuvo nelaimėje Afrikoje, Kenijos valstybės sostinėje Nairobi 1979 m. balandžio 3 dieną drauge su kitais trimis asmenimis. Ten ir palaidotas.

Velionis buvo 45 metų amžiaus, baigęs geologiją bakalauru laipsniu McGill universitete Montrealyje. Paliko liūdinčią žmoną ir sūnų Afrikoje.

Gilaus skausmo ir liūdesio vainikas buvo supintas už a.a. Tado vėlę iš Sv. Mišių, gėlių, užuojautų ir paguodos žodžių.

Dėkojame prel. dr. J. Tadaraukui už taip šiltus užuojautos žodžius, pareikštus sunkioje mūsų gyvenimo valandoje. Taip pat dėkojame draugams ir pažįstamiems, kurie dalinosi su mumis bendru liūdesiu.

Velionies motina,
sesuo Augutė Dubickienė
ir kiti šeimos nariai

A+A

BALIUI DAUGILIUI

mirus, jo žmoną EVELINĄ, jos motiną ir seseris STASĘ, ZOŠĘ bei jų šeimas gilaus skausmo valandoje nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdimė —

Juozas ir Leokadija Vitai

Tillsonburgas, Ont.

A+A

FELIKSUI SENKUI

mirus, jo žmoną ELENĄ, jos seserį ONUTĘ ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdimė —

B. Antanaitienė

M. Juodis

O. Savickienė

S. A. Šukaičiai

Mūsų kredito unijos narei ir ilgametei tarnautojai

Barborai Jurkuvienėi

staiga mirus, jos vyrui, "Lito" steigėjui DOMUI JURKUI, skūnams ALGIUI ir RIMUI su šeimomis, broliui dr. JONUI SEMOGUI su šeima bei visiems kitiems artimiesiems nuoširdžiai užuojautą reiškia —

MLKU "Litos" valdyba
komisijos ir tarnautojai

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ontario L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius -

Bank of Canada, Bank of Montreal,

Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.

King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir

skulptūros darbus — greitai ir meniškai.

Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip

pat turime didelį pasirinkimą pagamintų

paminklų.

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume

neskubėdami atlikti visą meniską darbą

pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757

Namų telefonas 278-4529

Mobawk Furniture Ltd.

PILNAS
NAMŲ
APSTATYMAS

Nemokamas pristatymas
i namus.

KRAUTUVES:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442

Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

- * Elektros reikmenys
- * Televizijos aparatai
- * Skalbiamosios mašinos
- * Vaikų baldai
- * Įvairūs kilimai
- * Saldytuvai
- * Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- * Siuvamosios mašinos
- * Rašomosios mašinėls

(Atkelta iš 1-mo psl.)

vo tautai sunkioje priepaudoje visais galimais būdais? O gal mes plaukiame pavėjui, tuo pasitarnaudami mūsų tautos duobkasiams? Ar mes esame giliai susirūpinę savo tautos nacionaline kultūra? O gal tiesiogiai ar netiesiogiai padedame ją naikinti? Ar mes tarnaujame tikrajam mokslui, tiesai? O gal vietoj tiesos ir tikro mokslo tenkinamės tik jų regimybėmis, pigia propaganda? Ar mes esame tiesos švyturiai, ar tik svetimos ideologijos įrankiai?

Daug problemų, daug klausimų!.. Leidinys "ALMA MATER" nori nuoširdžiai dalyvauti šių klausimų svarstyme ir problemų sprendime.

Okupantai, norėdami "sulieti" pavergtą kraštą su savo teritorija, norėdami nutautinti, pirmiausia siekia sunaikinti tautos atmintį — jos istoriją. Štai dėlko mes vidurinėse mokyklose tiek mažai tegirdėjome iš Lietuvos istorijos. O jei ką ir girdėjome, tai taip tendencingai, taip iškreiptai, kad tokios "žinios" pasitarnavo tik prieš lietuvių tautą nukreiptai ideologijai mūsų samonėje įtvirtinti. Dėl šios priežasties nevenias tapo savo krašto istorijos, o tuo pačiu ir savo tautos ignoravimas. "ALMA MATER" nori pagal galimybes priminti tautos mūsų praeities puslapius, kuriuos labiausiai stengiamasi sufalsifikuoti arba nutylėti.

O kaip su mūsų pasaulėžiūra? Ar ji sava? O gal ji jau nebe pasaulėžiūra, o tik įteigta svetima ideologija? Gal mes jau nebeskiriame pasaulėžiūros nuo ideologijos? Ir šiuo klausimu norėtų "ALMA MATER" pasikalbėti.

Yra ir daugiau dalykų, kurių čia visų išvardinti neįmanoma, bet dėl kurių reikia pasisakyti. Yra tokių skaudžių mūsų gyvenimo aprašų, dėl kurių kyla didžiausi pavojai (alkoholizmas, moralinis pakrikimas, indifferencizmas...). Šitie dalykai, deja, palietė ir akademinį jaunimą. "ALMA MATER" nori

pasitarti ir šiais opiais dalykais.

Filosofija, religija, ateizmas, mokslo problema, tai temos, reikalaujančios gilesnio supratimo. Nepaslapstis, kad mūsų žinios nevisada yra tokios, kurių reikalauja mūsų padėtis ir gyvenamasis laikotarpis. Šiose srityse labiausiai sukeičiamos sąvokos: kas pažangus, laikoma reakcinga, ir atvirkščiai; tiesa vadinama šmeižtu, o melas — tiesa... Tokiam tikslui tarnauja visos informacijos priemonės. Viena ryškiausių tokių priemonių — nutylėjimas! "ALMA MATER" kaip tik norėtų atkreipti dėmesį į tuos "nutylėjimus", išsiaiškinti priežastis, dėlko nutylima.

"ALMA MATER" ryžtasi pateikti ir dailiosios literatūros pavyzdžių, pasisakyti literatūros mokslo, kritikos bei meno klausimais. Šiuo atžvilgiu šis leidinys taptų panašus į žurnalą. Bet tai priklauso ir nuo Taves, Mielas Skaitytojau. Jei Tu nuoširdžiai priimsi šį leidinį, jei nesitenkinsi tik jo perskaityti, o platinai, ne tik duodamas jį kitam skaityti, bet ir padauginsi jo egzempliorių skaičių, atliksi didelį ir kilnų darbą, prisidėsi prie redakcijos pastangų.

Redakcija kviečia nebūti indifferenciais. Šiuo metu indifferencizmas — plogiausia piktžolė, kurią reikia rauti su šaknimis.

Tai, kas čia pasakytas, nėra kokios programos išdėstymas. Tai tik svarstymas, kas mums rūpi, kas mus jaudina ir kas yra labai aktualu bei svarbu. Čia taip pat norima priminti, kad nesiruošiama pamokslauti, priverstinai įteigti savo nuomonę. Svarbiausias mums dalykas — atviras ir nuoširdus pokalbis. Kviečiame į jį įsijungti!

Tiek redakcijai, tiek ir Tau, Mielas Skaitytojau, manome, rūpi pirmiausia tiesa. Tad visi budėkime TIESOS SARGYBOJE!

Baltiečių pašto ženklų parodoje Toronto Lietuvių Namuose — parodos "Baltrex VI" rengėjai su svečiu FRANK DREA, Ontario provincijos ministru (antras iš kairės). Viduryje — lietuvių filatelistų draugijos pirm. PAULIUS BARBATAVICIUS. Nuotr. St. Dabkaus

Vertinga baltiečių paroda

Pašto ženklų ir pinigų paroda "Baltrex 6" Toronte

Tradicinė paroda, rengta lietuvių, įvyko balandžio 7-8 d.d. Toronto Lietuvių Namuose, remiant ir gausiai lankant lietuvių visuomenę. Visų trijų tautybų klubai parodė didelių filatelinis ir numizmatinius turis, kokių jau tik retomis progomis tenka matyti. Paroda buvo tikrai augšto lygio, ir dauguma rodinii — jau istorinės retybės. Čia paliesime tik lietuvių skyrių.

Dariaus-Girėno vokai

Pirmiausia tenka sustoti ties Nortono (Norkevičiaus) studija apie Lietuvos oro paštą. Tarp daugelio kitų retenybių labiausiai atkreipia dėmesį tragiškas Dariaus-Girėno transatlantinis skridimas. Kaip žinome, lakūnams lėktuvui pagerinti labai trūko pinigų. Todėl jie ėmė laisvą gabenti į Lietuvą. Skridimui remti komitetas paženklino 5 Lietuvos oro pašto ženklus specialiu antspaudu ir juos pardavinėdamas bandė sukelti lėšas. Bet tada Amerikoje buvo depresija, ir pinigų tužteko naujam propelerui nupirkti. Vėliau, jau po tragiško lakūno žuvimo, liko neparduoti ženklai buvo dar kartą paženklinėti kitu antspaudu ir parduodami jau kitam tikslui: Dariaus-Girėno paminklui statyti. Kadangi lakūnai pašto maišą, prieš suduždami, išmetė atokiau nuo avarijos vietos, tai visi laiškai išliko labai gerame stovyje. Tie visi ženklai ir pluoštai skirtingų "Lituanikos" skraidintų vokių yra išstatyti ir aprašyti Nortono rinkinyje, kuris, savininko pagėidavimu, buvo išstatytas nekonkurenciniame skyriuje.

Premijuoti rodinai

Tarp konkurencinių rodinii augščiausia premija (Grand award) laimėjo torontietis P. Barbatavičius už pirmųjų Lietuvos ženklų studiją. Tai nuolatine pažanga darąs filatelistas, pirmasis iš lietuvių kanadiečių pasiekęs tarptautinį lygį. Jis nuolat sėkmingai dalyvauja didesnėse parodose. Pernai Toronte įvykusioje pasaulinėje "Capex 78" už Lietuvos ženklų rinkinį gavo sidabro medalį.

Pirmoji premija lietuvių skyriuje buvo paskirta R. Lapui už pašto istorijos rinkinį. Tai dar jaunas, bet darbštus filatelistas, jau stiprus varžovas vyresniems kolegoms. Yra išleidęs Lietuvos žyminių ženklų katalogą ir jau žada antrą, patobulintą laidą. Antroji premija teko K. Matuzui už I D. karo vokiečių okupacijos vokus bei antspaudus, naudotus etnografinėje Lietuvos teritorijoje, ir už ankstyvuosius, jau Lietuvos pašto ženklų antspaudus — panaikas, kai dar nevisos pašto ištaigos turėjo oficialius antspaudus ir pašto tarnautojai visai vertėsi: vieni savo antspaudus dirbosi, kiti ranka laiškus ženklindavo.

Trečioji premija paskirta A. Ruzgii už puikų Lietuvos pašto atvirukų rinkinį. Tai Toronte dar nematytas toks gausus, ypač Lietuvą primenantis rinkinys, nes ant daugelio atvirukų, šalia pašto ženklų, pridėtas ir Lietuvos vaizdelis.

Kiti rinkiniai

V. Keiba išstatė Čikagos lietuvių filatelistų draugijos "Lietuva" įvairiomis progomis išleistus ženklus ir vokus, o K. Kaminskas — Vokietijos pabėgėlių stovyklose išleistus ženklus, vokus ir suvenyrines korteles.

Bendrajame skyriuje A. Laurinaitis parodė Australiją. A. Dilkus — Jungtinių Tautų suvenyrines korteles, V. Stabaičius — "Capex 78" ir dalį Vatikano rinkinio, S. Vaivada — Kanados "plate blocks" rinkinį. Visi čia paminėti asmenys yra rimti filatelistai, turį gerus įvairius rinkinius ir dalyvavę kitose parodose.

Jaunimo būrelis, pernai debiutavęs vietinėje klubo parodoje, šiemet pasirodė daug stipriau ir teikia daug vilčių ateičiai. E. Macijauskas užtarnautai buvo įvertintas pirmą ir trečiąją premijomis, tačiau ir kiti jaunieji — J. Balaišis (antroji premija), A. Saplys ir S. Namikas taip pat pasirodė labai gerai. Tai džiaugsmas ir pasididžiavimas lietuvių draugijos, nes kitos draugijos jaunimo skyrių jau nebeturi.

Pinigai

Numizmatiniame skyriuje pirmoji premija paskirta L. Mačiūnui už gausų istorinės Lietuvos monetų rinkinį. Jam aprašyti reikėtų atskiro straipsnio ir gero to srities žinovo. Eiliniams žiūrovui tieka nepaprastus išpūdis, kaip iš viso L. Mačiūnas įstengė tokį turtingą rinkinį sudaryti. Nevisi Lietuvos muzėjai tokios vertės rinkinius turėjo. L. Mačiūno rinkinys buvo parodos pažiba. Juo turėtų susidomėti platesnės lietuvių visuomenės: lituanistiniai kursai, mokytojų suvažiavimai ir kiti kultūriniai vienetai.

Antroji premija teko P. Morkūnui už nepriklausomos Lietuvos ir Klaipėdos pinigus. Tai labai geros kokybės, gražus rinkinys, laimėjęs premijas keliose parodose. Jį P. Morkūnas dažnai skolina mažesnių kolonijų lietuviams tautos reprezentacijai.

Parodą "Baltrex 6" atidarė Ontario ministeris Frank Drea, dalyvaujant Estijos konsului ir visų trijų tautybių bendruomenių bei spaudos atstovams.

Pasiektas tikslas

Parodos tikslas yra labai tiksliai apibūdintas gen. Lietuvos konsulo dr. J. Zmuidzino atsiųs-

tame sveikinime parodos leidiniui: "Pabaltiečių filatelinė paroda stiprina esančius draugiškus ryšius tarp estų, latvių ir lietuvių ir primena lankytajams, kad Pabaltijo valstybės tebėra sovietų vergijoje."

Kad tikslas pasiektas, rodo šis faktas. "The Globe and Mail" dienraštis, kuris labai šykščiai deda žinutes apie Baltijos tautų nepriklausomybių neginėjimą arba dainų ir tautinių šokių šventes, balandžio 7 d. įdėjo Douglas Patrick straipsnį apie "Baltrex 6": "Baltic postage on display". Tame straipsnyje, tarp kitko, paminėti Lietuvos pašto ženklai, skirti dr. J. Basanavičiui pagerbti, pateikiama šiek tiek istorijos ir minima sovietų okupacija. Straipsnis baigiamas sakiniu: "These displays would never be allowed in the occupied countries because they stand as reminders of their freedom and independence." Šis vienas sakiny pilnai atlygina rengėjams už darbą ir rūpestį, parodos dalyviams — už rodinii paskolinimą ir niekad nepadengiamas kelionės išlaidas. Jis taipgi pateisina paramą, kurią teikia lietuviškos institucijos.

Ko trūko?

Parodoje trūko vieno dalyko, būtent, aikštingo. Daug žiūrovų praėjo pro rodinii prabėgomis, daugelis net nepastebėjo "Lituanikos" vokių. O vienas asmuo, praeidamas pro baltųjų ženklų rinkinį, buvo nugirstas sakant: "Čia visi tokie patys ženklai sudėti." Netiesa, mielas pone, netokie patys, bet visi (keli šimtai) skirtingi. Lietuva tada buvo taip neturtinga, taip trūko popieriaus ir spaudos priemonių, kad nenoromis visi ženklai skirtingi išėjo...

Dar yra likę ir galima gauti: 1. parodai išleistas programos leidinys, 2. "The Globe and Mail" straipsnio kopija (Xerox), 3. "Baltrex 6" suvenyrinis vokas, švarus arba pašto antspaudas specialiu šūkiu pirmos arba antros dienos (bal. 7-8). Kreiptis: K. Kaminskas, 25 Norma Crescent, Toronto, Ont., M6P 3G9, Canada.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

savaitraštis, didelio formato, 8-10 psl., naujiem skaitytojams tik \$10.00 metams

(reguliari metinė prenumerata — \$14.00 nuo 1979 metų sausio 1 dienos)

Prašau siuntinėti "Tėviškes Žiburias" išitus metus šiam naujam skaitytojui:

Vardas, pavardė _____

Adresas _____

Siunčiu prenumeratą _____ dol., auką _____ dol.

Laikraščio adresas:

"Tėviškes Žiburiai",
2185 Stavebank Rd., Mississauga,
Ontario, L5C 1T3, Canada

Norintiem susipažinti "TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI" siunčiami nemokamai keletą savaičių. Prašome pranešti tokių asmenų adresus.

ADMINISTRACIJA

MYLIMAM VYRUI

FELIKSUI SENKUI

mirus, žmonai ELENAI, jos seseriai ONAI bei visiems giminėms reiškiamo gilią užuojautą ir drauge liūdime —

Valė ir Juozas Šukiai

Toledo, Ohio

Šauliai

BALIUI DAUGILIUI

staigiai mirus bei iškeliavus amžinojono ramybėn, jo žmonai šaulei EVELYNAI, sūnums — EDMUNDUI, ALGIUI, dukroms — AUDRONEI, DEANAI ir visiems giminėm reiškiamo nuoširdžių užuojautą —

Hamiltono DLK Algirdo šaulių kuopos

šauliai ir šaulės

Lietuvos miestai po karo

II D. karo pabaigoje vokiečiai traukėsi iš Lietuvos kovodami, ir dėlto daug jos miestų nukentėjo. Vilniuje buvo sugriauta apie 6000 pastatų, t. y. daugiau kaip 40%. Iš 180 architektūros paminklų sugriauta 80. Buvo sunaikinta beveik visa pramonė. Miestas buvo likęs be tiltų, vandens, elektros. Kaunas nukentėjo mažiau. Jame tebėra tas pats senamiestis su Rotušės ir Perkuno namais, tas pats naujamiestis su Laisvės alėja, Donelaičio, Kęstučio gatvėmis; liko neaugštų namų kvartalai, Panemunė, Žaliakalnis, Sančiai, Aleksotas... Klaipėdoje buvo visiškia sugriauta 28% gyvenamųjų namų, labai apgadinta daugiau kaip 36%, sunaikintos pramonės įmonės, administraciniai pastatai, sugriautos uostas. Miestą užėmus rusams (dalyvavo ir vadinamoji "lietuviškoji divizija"), jame buvo likę tik šeši gyventojai. Šiauliuose buvo nelikę, kaip sakoma, akmenų ant akmenų. Panevėžys nukentėjo daug mažiau.

Ties Raseiniiais 1944 m. vyko smarkūs mūšiai, ir mieste dauguma pastatų buvo sugriauta. (Po karo Raseinių apskrities įstaigos kurį laiką buvo Šiluvėje). Iš Sakių buvo likęs tik dešimti laukais. 90% Vilkaviškio buvo sugriauta. Kelmė kelis kartus ejo iš rankų ir rankas ir buvo beveik visiškai sugriauta — neliko nė ketvirtadalis pastatų. Beveik visas Skuodas buvo nušluotas nuo žemės paviršiaus; senamiestyje buvo likusi vien centrinė gatvė, o naujamiestyje — vos keli namai. Taip pat smarkiai nukentėjo Lazdijai; po karo nuo Meškakalnio buvo matyti vos keletas pastatų, kyšančių iš medžių. Ir Varėnoje buvo likę vos keletas namų pušyne. Biržuose apie tris ketvirtadalius pastatų buvo sugriauta ar sudeginta, Zarasuose — du trečdaliai, Utenoje — apie pusę. Jonavoje buvo sugriauta 70% visų gyvenamųjų namų. Marijampolėje (dabartiniame Kapsuke) buvo sugriautos visos miesto centras, pagrindiniai fabrikai, tiltai; buvo išlikę tik pakraščiai. Švenčionyse taip pat buvo visai sunaikintas miesto centras ir sugriauta bei sudeginta daug kitų namų. Beveik visas Mažeikių centras sudegė. Smarkiai sudegė Plungė, taip pat Gargždai. Karo nunio-

kota Ukmergė. Daug nukentėjo Molėtai. Taip pat nukentėjo Kėdainiai: buvo sugriauti tiltai per Nevėžį, gimnazija, kultūrtechnikos mokyklos rūmai. Karas nusiaubė ir Šilalę, palikdamas daug griuvėsių.

Čia suminėti tik didieji miestai ir nukentėję dabartiniai rajonų centrai, neminint kitų Lietuvos miestų. Po karo sugriauti miestai, ypač mažieji, labai pamazų atstatė. Vilkaviškis, pavyzdžiui, dar 1952 m. buvo karo sunaikintų kvartalų ir negausiai išlikusių medinių namelių miestelis. Ištiesi kvartalai, kaip rašoma viename Lietuvoje išleistame leidinyje, dar atrodė tik buvusių gatvių schemas, o pakraščiųais kur-ne-kur miestą žymėjo teišlikę cemento laiptai ir pamatų apybraižos.

Pirmaisiais pokario metais gyventojų skaičius nuniokotose miestuose irgi augo labai lėtai, bet vėlesniais laikais tas augimas labai paspartėjo ir 1969 m. pabaigoje mieste jau gyveno daugiau žmonių negu kaime. Didesnė dalį (apie 60%) miesto gyventojų pagausėjimo sudarė žmonės, persikėlę gyventi iš kaimo į miestą. Toliau sekė natūralus priauglis ir, be abejo, imigracija iš sovietinių respublikų.

Labai išaugo penki didieji Lietuvos miestai: Vilnius, Kaunas, Klaipėda, Šiauliai ir Panevėžys. Taip pat labai išaugo kaimieji rajonų centrai: Alytus (užėmęs šeštą vietą pagal gyventojų skaičių), Marijampolė (Kapsukas), Telšiai, Utena ir kt. Kaikurių atstatytų miestų pasikeitė išvaizda, taip pat gyventojai. Pagal 1970 m. visuotinio gyventojų surašymo duomenis, tais metais Lietuvos miestuose gyveno vienas milijonas 150.000 lietuvių, 228.000 rusų, 96.000 lenkų, 38.000 gudų, po 23.000 ukrainiečių ir žydų. Mažiau kaip po 5.000 gyveno latvių, totorių, čigonų ir kitų tautybių žmonių. Panevėžyje lietuvių sudarė 89%, Kaune ir Šiauliuose — 84%, Klaipėdoje — 61%, Vilniuje — 43% gyventojų.

Kaip iš šio surašymo duomenų matyti, Lietuvoje atsirado nauja didžiausia tautinė mažuma — rusai. Daug rusų Vilniuje ir Klaipėdoje, bet nemažai ir kituose Lietuvos miestuose. J.J.

Hamiltono kredito kooperatyvo "Talka" pirm. J. KRISTOLAITIS įteikia žymenį gitaristui E. MACIJAIŠKUI, talentų dienos laimėjusiam II premiją. Nuotr. J. Miltenio

Laužomos žmogaus teisės

Helsinkio susitarimų vykdymui remti visuomeninė Lietuvos grupė • Dokumentas nr. 14 • Protestas Lietuvos TSR augščiausiosios tarybos prezidiumui

1979 metų sausio mėnesį Vilniuje areštuotas Romas Ragaišis — žinomas Lietuvos kovotojas už žmogaus teises. Jis nekarta yra pasirašęs pareiškimus ir protestus dėl įstatymų pažeidimų, praktikuojamų valdžios organų. Jis viešai pasmerkė B. Gajausko, V. Petkaus, J. Orlovo, A. Ginzburgo areštus. Ragaišis visuomet ir visur reikalavo tiksliai laikytis įstatymų ir nepažeidinėti elementariausių žmogaus teisių. Petkaus teisme Ragaišis viešai demaskavo melagingus, sufabrikuotus kaltinimus, inkriminuotus Petkui. Už savo visuomeninę veiklą Ragaišis buvo persekiojamas. Jam ir jo šeimai atėmė butą ir išregistravo iš Vilniaus.

Dabar Ragaišiui išteita baudžiamoji byla tariamai už neteisėtą akinių taisymą. Jam gresia laisvės atėmimas iki septynerių metų. Šių kaltinimų nepagrįstumas akivaizdus. Tai aiškus susidorojimas su vienu iš Lietuvos disidentų. Sužlugus politiniams procesams, valdžios organai dabar bando susidoroti su jiems nepatinkančiais žmonėmis, fabrikuodami kriminalines bylas.

Mes reikalaujame nutraukti šią gėdingą bylą ir nedelsiant paleisti Romą Ragaišį. 1979 metų sausis

Ona Lukauskaitė-Poškienė
kun. Karolis Garuckas
kun. Bronius Laurinavičius

Prie Helsinkio susitarimų vykdymui remti visuomeninės Lietuvos grupės protesto prisijungame:

Lietuvos Tikinčiųjų Teisių Gynimo Komitetas:

kun. Alfonsas Svarinskas
kun. Juozas Zdebskis
kun. Sigitas Tamkevičius
kun. Jonas Kauneckas
kun. Vincas Vėlavicius

Angelė Ragaišienė
Antanas Terleckas
Albertas Žilinskas
Jonas Volungevičius
Vytautas Bastys
Rimas Matulis
Vytautas Varkala

Okulistas
S. Brogowski, O.D.
412 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ontario
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami
susitarus telefonu

Optical Studio
OKULISTAS R. SCHMID
Naujas adresas:
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(prieš Lietuvos Namus)
Telefonas 535-6252
Greitas patarnavimas, neaugstos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

ELEKTRINIAI TRAUKINIAI

Kauno — Vilniaus geležinkelio linija buvo elektrifikuota prieš trejetą metų, o dabar Vilnius sujungtas su pramoniniu Naujosios Vilnios rajonu. Savo komentarus apie elektrinius traukinius "Tiesos" 72 nr. pateikia Pabaltijo geležinkelio Vilniaus apygardos viršininko pavaduotojas Aleksandras Minajevs. Elektriniai traukiniai iš Vilniaus į Naująją Vilnią važinėja tris kartus per parą. Jiems buvo pertvarkyti bėgiai, sumontuota Naujosios Vilnios geležinkelio stotis. Statomas naujas pavykimas keleiviams, baigiamas tiesti tunelis pėstiesiems. A. Minajevs džiaugiasi tarp Kauno ir Vilniaus kursuojančiais elektriniais traukiniais, kurių kiekvienas gali pervežti tūkstantį keleivių, dvigubai daugiau nei dizelinis traukinys. Vagonai dabar turi elektrinį šildymą, automatinį temperatūros reguliavimą. Elektrinių geležinkelio linijų įrengimas iš Vilniaus bus tęsiamas Molodėno kryptimi. Šiuo būdu ateityje bus sujungti elektrifikuoti Lietuvos ir Gudijos geležinkeliai.

"KRASTOTYRA IR ATEIZMAS"

Stripsnių konkursas tokia tema paskelbė Pasvalio rajono kraštotyrininkai su laikraščio "Darbas" redakcija. Konkursine medžiaga dabar naudojasi kompartijos ir ateizmo propagandistai. Šis faktas liudija vis didėnias pastangas kraštotyrininkus įkinkyti į propagandinį vėžimą. Spaudoje teigiama, kad daug vertingos medžiagos yra surinkę Kupiškio rajono kraštotyrininkai. Tokiai medžiagai atstovauja M. Gausienės rašiniai apie revoliucinius 1918-19 m. įvykius Kupiškėje, A. Vainužienės — apie sovietinius partizanus, kairiųjų kolchozų istorijos. Susidaro įspūdis, kad kraštotyrininkams turi rūpėti tik sovietinė revoliucija, kompartijos veikla Lietuvos nepriklausomybės griovimuose pagrindinė, priverstinis Lietuvos įjungimas į Sovietų Sąjungą, sukolchozinimas kaimais ir netgi Maskvos įsakytą kovą su religija. Atlikus šiuos uždavinius, kariai leidžiama šiek tiek laisvę skirti ir tikrajai kraštotyrai. Pvz. praėjusią vasarą Kupiškio rajono kraštotyrininkai, vadovaujami V. Sasnausko, užidėlijo virbalisčių kolchozuose žaidimo vietovadžių, dainas, pasakojimus, padavimus, stengėsi užfiksuoti kraštotyrai, įdomesnes sodybas bei trobesius. Pasirodė, šioje srityje, užtenkus Lėvenį, bus sukurta dirbtinės marios. Kraštotyrininkų ekspediciją V. Sasnauskas žada tęsti ir šią vasarą.

KAUNO CENTRAS

Kaune pastaruoju metu pertvarkoma centrinė miesto dalis, apimanči teritoriją tarp Nemuno, Zaliakalnio šlaitų ir geležinkelio stoties. Nemažas dėmesys tenka Laisvės alėjai, po Stalino mirties vėl atgavusiai senąjį savo pavadinimą. Detalių centrinės Kauno dalies projektą yra paruošę architektai Alvydas Steponavičius, Jonas Zagorskis ir inž. Jonas Sodaitis. Laisvės alėjos sutvarkymu rūpinasi architektai A. Paulauskas ir V. Paleckienė. Pirmiausia ji bus paversta vien tik pėsčiųjų alėja nuo Centrinio Kauno pašto iki buvusios Igulios šventovės, kurioje dabar yra įsikūrusi skulptūros ir vitražo galerija. Dalis Laisvės alėjos jau išklota betonu plytomis, susilaukė masyvių užuolinių suoliukų, originalios formos šviestuvų. Bus pertvarkytas Kauno muzikinio teatro sodėlis, įrengiant jame dekoratyvinį baseiną, spaudos, gėlių ir suvenyrų kioskus. Fontana Laisvės alėjos ir Daukanto gatvės sankryžai projektuoja architektė V. Paleckienė. Se-

kančiais metais Laisvės alėja susilauks naujos modernios parduotuvės, kurios bendras plotas sieks 5.200 kv. metrų. Šiuo metu atnaujinamas "Metropolis" restoranas, "Lietuvos" viešbutis, prie centrinio pašto rūmų esantis prof. T. Ivanausko zoologijos muzėjus.

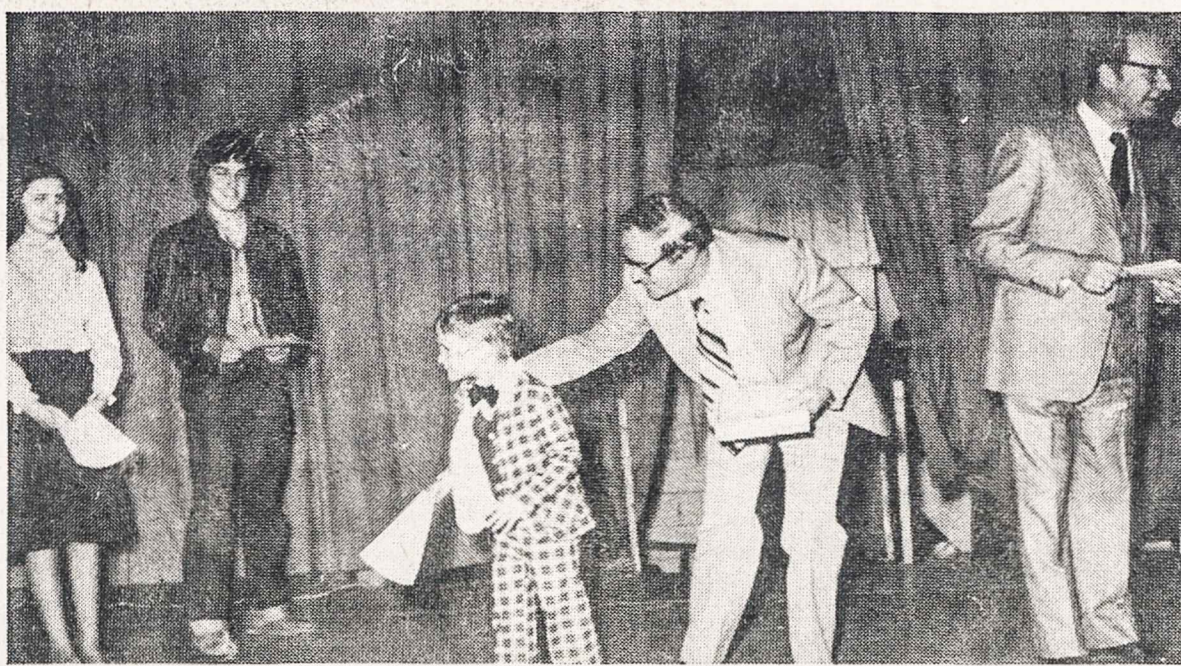
Centrinėje Kauno dalyje numatoma pastatyti du viešbutius: Donelaičio gatvėje — 300 vietų, Kęstutio gatvėje — 500. I pramoninius rajonus bus iškeltos kaikurios centrinėje miesto dalyje esančios imonės — "Neries" gamykla Totorių gatvėje, tabako fabrikas "Kova" Ožėskienės gatvėje, autoremontu gamykla Kęstutio gatvėje, pieninė ir konservų fabrikas Kutuzovo gatvės rajone. Pagrindinė Kauno miesto biblioteka, suprojektuota architekto B. Zabulionio ir konstruktoriaus A. Kazlausko, bus pastatyta Zaliakalnyje, K. Petrausko gatvės rajone, kur dabar yra nugriauti suplanuotas šokių paviljonas. Naujoji biblioteka turės 1.800.000 knygų saugyklą. Lenino prospekte, kuris nepriklausomybės laikais vadinosi Vytauto prospektu, bus pastatyta moderni autobusų stotis. Jos projekto konkursą pernai laimėjo architektas A. Alekna. Naujajai autobusų stotiai parinkta vieta priešais senąją stotį.

FILOLOGŲ SVENTE

Vilniaus universiteto 400 metų sukaktį balandžio 7 d. paminėjo suvažiavę filologijos fakulteto įvairių laidų auklėtiniai. Pirmiausia senosio universiteto kiemelyje buvo pasodintas iš S. Daukanto gimtojo Kalvijo kaimo atvežtas ažuoliukas. Salėje visi dalyviai sugiedojo studentų himną "Gaudemus". Filologijos fakulteto dekanas J. Pikilingskaitis pranešimą "Filologija Vilniaus universitete", prof. R. Mironas — lotyniškai parašytą odę "Amžių daina". Universiteto filologus sveikino kolegų iš Vilniaus ir šiaulių pedagoginių institutų, iš Mokslių Akademijos lietuvių kalbos ir literatūros instituto, architektai iš Vilniaus inžinerinio statybos instituto. Sveikintojų eilėse taigai buvo akademikas K. Korsakas, Estijos, Latvijos ir Gudijos universitetų filologai, S. Vaino-ro, S. Stanevičius, P. Višinskis, J. Tumo-Vaižgantas, B. Sruogos sveikinimai universitetui pasirūpino K. Nastopka ir A. Samulionis, pasukinė "laiko mašiną". Koncertinę programą atliko estrados sol. Ona Valiukevičiūtė.

ATEISTŲ SĄSKRYDIS

Panevėžio ateistų sąskrydžiai buvo pradėti rengti prieš 20 metų, jiems reguliariai pasirinkus kovo 12 d. Siemietiniame XX-jame sąskrydyje ateistinė propagandą koordinuojančios tarybos pirm. S. Jurgaitis teigė, "kad religijos atsisako vis daugiau žmonių", tačiau konkrečių duomenų kažkodėl nepateikė Bitė Vildaitė, ateistų sąskrydį aprašiusi vilniškėje "Tiesoje" kovo 24 d. Iš jos betgi sužinojome, kad ateizmo propagandai Panevėžyje skiriamas tikrai didelis dėmesys: miesto imonėse bei organizacijose veikia net 110 ateistinių darbų koordinuojančių tarybų. Ateistų sąskrydyje apie ateistinės veiklos tobulinimą kalbėjo V-sios vidurinės mokyklos mokytoja S. Audickienė, kabelių gamyklos kompartijos komiteto sekr. A. Antanavičienė, jaunųjų ateistų tarybos pirm. N. Balbieriūtė, Panevėžio kompartijos komiteto II sekr. T. Bitinaitė. Šia proga prisiminimas kovai su religija skirtas Vilniuje pasirodęs "Minties" leidinys "Religija. Bažnyčia. Ateizmas". Jo autorius Pranas Mišutis pateikia ateistinės 1960-77 m. veiklos analizę. V. Kst.

Kanados lietuvių talentų dienose Hamiltono jauniausias varžybų dalyvis, gavęs dalyvio pažymėjimą iš pirm. M. Chainausko; dešinėje — rengėjų komisijos sekr. K. Baronas, daug prisidėjęs prie šio renginio

HAMILTON

MOTINOS DIENA bus švenčiama gegužės 13, sekmadienį, Jaunimo Centre. Mišios bus 11 v. r. Meninė programa minėjime tuoj po Mišių atliks Hamiltono liuanistinė mokykla. Rengia KLB Hamiltono apylinkės valdyba ir kviečia visus dalyvauti šioje tradicinėje motinų pagerbimo šventėje.

REKORDINIS VEDYBŲ PAVASARIS. Devyni jauni vietos lietuviai-vės sukuria šeimas šį pavasarį: Jonė Panavaitė, Lorytė Dirsytė, Raimundas Kalvaitis, Dalia Kronaitė, Aldona Narušytė, Gina Gelžinytė, Virginija Stukaitė, Laimis Vindašius ir Raimundas Simaitis. Trys iš jų bus lietuviškos. L. Dirsytė ištekia už windsoriško E. Tautkevičiaus, V. Stukaitė — už hamiltoniško E. Tirilio ir Ald. Narušytė už R. Urbanto iš Sarnijos.

OTONAS STASIULIS, širdžiai su-negalavus, kuriam laikui turėjo atsigulti į ligoninę. Ten atlikus visus tyrimus, jis grįžo į namus ir dabar kurį laiką turės išsėsti.

ST. MILERIENĖ su dukra keturiom savaitėm atostogų išvyko į Britaniją.

ROMAS BLEKAITIS, prieš trejus metus baigęs Royal Roads Military College, B.C., jau gavo kapitono

laipsnį ir su savo daliniu yra perkeltas į Patavavą.

L. VL. KYBARTAI atšventė savo vedybų 35 metų sukaktį. Jie yra sėkmingi vietos verslininkai, užauginę dviejų sūnų ir dvejų dukterų šeima. 30 metų vedybų sukaktį atšventė ir žinomi veikėjai — E. K. Gudinskai. K. M.

VISUOTINIS KLVS "RAMOVĖ" Hamiltono skyriaus narių susirinkimas šaukiamas gegužės 20 d. tuoj po 11 val. Mišių AV parapijos salėje. Visų narių dalyvavimas būtinas.

KRISTAUS PRISIKELIMO šventės proga pas A. E. Liaukus iš Lenkijos uostamiesčio Gdynės lankėsi St. Antanavičienė, lydima A. A. Kraukaitė iš Burlingtono. Prie pulkavų velykinių stalo tolina viešnia pasidalino išpuošiais taip pat ir su atvykusia iš Toronto F. V. Mockų šeima. K. B.

"SIRVINTOS" TUNTO žiemos veikla artinasi prie galo, tai norisi mintimis pasidalinti apie praėjusius įvykius ir paminėti, kas dar numatoma ateities planuose.

Kovo 11 d. įvykusi Kaziuko mugė buvo mūsų bendruomenės gausiai lankoma. Malonu, kad visuomenė mūsų darbą įvertino ir skaniai užkandžiudama maloniai sekmadienio rytą praleido, vieną kitą loterijos bi-

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas "TALKA"
830 Main Street E., tel. 544-7125 LBM TL6

Darbo valandos: pirmadieniai - ketvirtadieniai nuo 10 iki 5 val., penktadieniai nuo 10 iki 7 val., šeštadieniai nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta.	MOKAME UŽ: depozitus (P.C.A.) 6% santūpas 9 1/2% term. depozitus 1 m. 10% term. depozitus 3 m. 9 3/4% pencijų fondus 10%
Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių pataravimas.	IMAME UŽ: asmenines paskolas 12% neklm. turto pask. 11%
Kapitalas — virš \$13,000,000.	

Rodney, Ontario

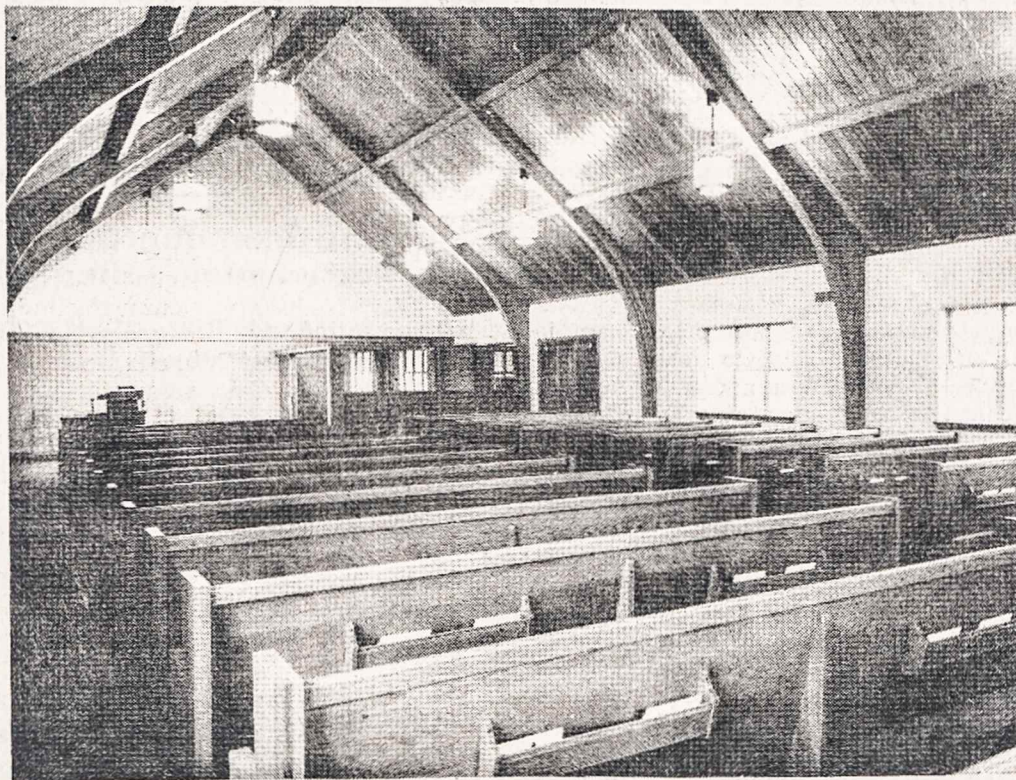
Kanados Lietuvių Bendruomenės Rodney apylinkės valdyba

š.m. gegužės 6, sekmadienį, 5 v.p.p.,

MOTINOS DIENOS MINĖJIMA
Lietuvių Namuose rengia

PROGRAMOJE: "Tėviškės Žiburių" redaktoriaus kun. Pr. Gaidos žodis, torontiškos trijulės "Vasaros garsai" dainos ir vietinių pajėgų pasirodymas Po programos — suneštinės vaišės.

Maloniai kviečiame dalyvauti vietinius ir kitų apylinkių tautiečius. Rengėjai

The Marlatt laidotuvių namai ir koplyčia
The J. B. MARLATT Funeral Home, Ltd. 615 Main Street East (East of Sanford) Telefonas: 528-6303 HAMILTON, Ontario

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

BALFO DIREKTORIŲ SUVAŽIAVIMAS įvyks š. m. lapkričio 17 d. Los Angeles mieste, Sv. Kazimiero lietuvių parapijos salėje. Jame bus paminėta šios organizacijos ir jos Los Angeles skyriaus 35 metų veiklos sukaktis. BALFO centro valdyba primena skyriams, kad BALFui 35 metai sukako š. m. balandžio mėnesį. Skyriai prašomi pagal turimas galimybes šią sukaktį paminėti specialiais renginiais — akademijomis, iškilmingais susirinkimais, vakarienėmis, išvykomis. Jei kur dar nebuvo įteikti žymenys veikėjams bei aukotojams, tai būtų galima padaryti minėjimų metu.

TAUTINIAI LIETUVIŲ NAMAI Čikagoje savo visuotiniame metiniame narių susirinkime kovo 24 d. iš 1978 m. gauto pelno \$3,000 paskyrė premijoms. Jās po \$500 gavo: Lietuvos atstovas Vašingtone dr. S. Bačkis, gen. konsulė Čikagoje J. Daužvardienė, gen. konsulas Niujorke A. Simutis ir gen. konsulas Los Angeles mieste inž. V. Čekanauskas. Premijos jiems paskirtos už jų diplomatinį darbą JAV, kuriuo vykdomas nepriklausomos Lietuvos respublikos testinimas. Kitos dvi premijos po \$500 paskirtos: lietuviškos kultūros apraiškas saugojančiam ALKOS muzėjui Putname, įsteigiamam prel. P. Juro, ir liuanistinei K. Donelaičio mokyklai Čikagoje, kuri yra didžiausia JAV ir kuri šiemet švenčia 20 metų veiklos sukaktį.

A. A. ELZBIETA PAURAZIENĖ, žymioji Detroito lietuvių katalikų veikėja, mirė balandžio 8 d. rytą, ištikta širdies smūgio. Vėlionė buvo gimusi 1902 m. spalio 8 d. New Haven. Gilius savo veiklos pėdsakus paliko Lietuvos vyčių organizacijose, ALRK Moterų Sąjungoje, BALFE, ALToje, Detroito Lietuvių Organizacijų Centre, Nuolatinės Dievo Pagalbos parapijoje. Ji ypač daug padėjo po II D. karo į JAV atvykusiems tautiečiams. Trumpą pranešimą apie jos mirtį bei nuveiktus darbus balandžio 10 d. laidoje paskelbė vietinis dienraštis "Detroit Free Press". Atsisveikinimui su vėlionė Charles Step laido tuoj namuose vadovavo DLO Centro sekr. St. Simoliūnas, dalyvaujant gausiam lietuvių būriui, kuriame buvo įvairių politinių pažiūrų atstovų. Juos visus sutelkė nuširdi a. a. E. Paurazienės veikla. Tarp atsisveikinusių minėtini: ALTOS vicepirm. kun. A. Stašys, BALFO pirm. M. Rudienė, moterų organizacijų atstovės M. Smiley ir M. Bubonas, šiaulių — V. Tamošiūnas, JAV Lietuvių Fondo — V. Kutkus.

LIETUVISKA LŪSNELE, kuri 1937 m. buvo pastatyta Brocktono Mass., parodų aikštėje, pernai buvo apnaikinta vanduliu, o šiemet visiškai dingio. Ji priklausė Brocktono lietuvių tarybai. Toje aikštėje seniau buvo rengiamos pramonės ir žemės ūkio parodos su lietuvių liaudies meno skyriumi. Parodų rengimas sustabdytas prieš ketelį metų. Nuo to laiko lūšnelė nebebuvo naudojama.

TARPTAUTINIO INSTITUTO BALIJE Bostone su lietuviškų patalikių stalu dalyvavo LMK Federacijos Bostono klubas su pirm. E. Vasyliūniene. Stalą su talkininkėmis paruošė Aleksandra Moriarty, vadovavusi šio baltaus skyriui "Around the World Buffet". Tautiniais drabužiais pasipuošusių lietuvių aptarnaujamu stalu ypač domėjosi fotografai ir filmuotojai.

Brazilija

LINKSMA SEKMADIENIO POPIETĖ balandžio pirmosios proga Sao Paulo jaunimo namuose surengė Lietuvių Katalikų Moterų Draugijos valdyba su pirm. M. Vinskaitiene. Apie balandžio pirmosios išdaigas Belgijoje kalbėjo A. Tatarūnienė, tris žaidimus su dainelėmis atliko 10 mažų mergaičių, juokų pyne — D. Silickaitė-Jones ir A. Saldienė. Keturias pramoginio pobūdžio dainas padainavo vyresniųjų mergaičių oktetas, vadovaujamas E. Bacevičienės, solistu jungdamas ir R. Saldį, palydėjusį oktetą akordeonu. Specialiai šiai popietei sukurta kupletus trijų skirtingų dainų melodijomis atliko LK Moterų Draugijos dainininkių grupė, apdainavusi V. Zelinos, Saulo Paulo lietuvių kolonijos ir stovyklavietės Lituanika aktualijas. Programos pranešėja buvo O. Koralovienė. Popietė užbaigta moterų paruoštomis vaišėmis, kurių metu skambėjo lietuviškų plokštelių muzika.

SKAUTŲ IR SKAUCIŲ "Palangos" vietininkija iškilmingą savo suėgą turėjo kovo 10 d. Sao Paulo mieste. Skiltininkai padarė veiklos pranešimus draugininkui R. Saldžiui ir N. Guzikauskai, visi sugiedojo "Palangos" himną. Šioje sueigoje buvo patvirtinti ir darba pradėjo naujieji draugovių draugininkai: skautų Gedimino — K. Butkus, skaučių "Nidos" — R. Jurcionytė. Buves draugininkas R. Saldys dabar paruošė įžodį pritarusius skautus ir skautus vyčius. Atskirus pasirodymus sueigoje turėjo skiltys. "Voverių" skiltis atliko vaidinimėlį apie gerą mokinį, "Lokių" — pagrojo ir padainavo, "Erelių" — supažindino sveigos dalyvius su Lietuva ir jos sostine Vilniumi, pasinaudodama

žemėlapiu ir Vilniaus vaizdų atvirukais, "Pelėdų" — priminė prieš dvejus metus į JAV išvažiavusį kun. A. Saulaitį, SJ. Skaidrėmis buvo parodytas jo dalyvavimas Brazilijos lietuvių skautų stovyklose, perskaitytas "Palangos" vietininkijai paliktas jo laiškas. Sueigai baigiantis, atsilankė BL Bendruomenės valdybos pirm. J. Tatarūnas. Jis papasakojo savo išpučius iš kelionės ir sovietų okupuotą Lietuvą, atsakinėjo į klausimus.

Australija

ALB KRAŠTO VALDYBA šiuos jubiliejinis Vilniaus universiteto metus paskelbė ir Australijos Lietuvių Fondo metais. Visi lietuviai kviečiami jungtis į AL Fondo narių eiles, didinti finansinę savo paramą, kad AL Fondas galėtų plėsti savo veiklą. AL Fondo valdyba su pirm. Albertu Zubru nutarė paruošti ir išleisti anglų kalba Vilniaus universiteto 400 metų sukaktį skirtą leidinį, o lietuviams — brošiūrą lietuvių kalba. Redagavimą sutiko atlikti KL Fondo pirm. A. Zubras, meninį apipavidalinimą — V. Simankevičius. Leidinys bus plačiau paskleistas Australijoje, bet jis bus naudingas ir kitose angliskai kalbančiose šalyse. AL Fondo valdybos adresas: Australian Lithuanian Foundation Inc., 50 Errol St., N. Melbourne, Vic. 3051, Australia. Fonde sutelktos lėšos jau yra perengusios \$20.000. Vadybė jau numatėsi dar šiais metais suorganizuoti loteriją, kuriai savo darbų paaukojo dailininkai — Eva Kubbos, Henrikas Šalkauskas ir Leonas Urbanas, o iš prekybininko Algio Vaitiekūno yra gautas persiškasis kilimas. Kadangi sekančiais metais bus minima būrų poeto K. Donelaičio 200 metų mirties sukaktis, AL Fondo valdyba žada ir ją paminėti specialiu leidiniu anglų kalba.

SYDNEJAS AKADEMIKŲ SKAUCIŲ DRAUGOVĖ nutarė atgaivinti studijų dienas. Joms numatyta liepos 27-29 savaitgalį Sv. Jurgio skautų stovyklavietėje, Heathcote prie Engadino. Savaitgalis bus skirtas aktualiomis paskaitom, diskusijom ir poilsui. Dalyviams jis kainuos po \$20. Savaitgalio ruošą rūpinasi Eglė Suchoverskyj ir Vida Vilniūnaitė.

METINIAME ALB PERTHO APYLINKĖS susirinkime naujon valdybą išrinkti: pirm. Irena Francienė, sekr. Aldona Krutuliėnė, išd. Vincas Kaspulis, jaunimo reikalų vadovas Eugenijus Stankevičius.

Britanija

D. BRITANIJOS LIETUVIŲ SĄJUNGOS suvažiavime kovo 31 — balandžio 1 d. d. buvo priimta šiešių dalių rezoliucija. 1. Suvažiavimo dalyviai sveikina brolius ir seseris, kurie okupuotoje tėvynėje kovoja už pagrindines žmogaus teises, laisvą lietuvių tautos apsisprendimą, Lietuvos nepriklausomybės atstatymą. 2. Reikiama pagarba visiems, kurie tėvynėje vedamoje kovoje okupacinės valdžios buvo nubausti sunkiomis bausmėmis. 3. Lietuvos laisvini-mo veiksniai išeivijoje prašomi VIE-NINGAI tęsti kovą už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę. 4. Suvažiavimo dalyviai, sveikindami Lietuvos Tikinčiųjų Teisėms Ginti Komitetą, linki sėkmės sunkiuose jo darbuose. 5. Sveikiname ir IV PLJ Kongresas, šią vasarą įvyksiantis Europoje. Visi Britanijos lietuviai raginami į remti, gausiai dalyvauti kongreso renginiuose Londone. 6. Britanijos parlamento rinkimuose lietuviai kviečiami balsuoti už tuos kandidatus, kurie supranta Lietuvos laisvės bylą ir pasižada ją remti.

ZBIGNIEW STYPULKOWSKI, žymusis lenkų politikas, kovo 30 d. mirė Londone, sulaukęs 75 metų amžiaus. 1945 m. jį su kitais 15 pogrindžio veikėjais suėmė sovietai ir kalino garsiajame Lubliankos kalėjime Maskvoje. Vėliau jam buvo leista grįžti Lenkijon, iš kur jis pabėgo į Vakarų ir čia tęsė politinę savo veiklą, bendradarbiaudamas ir su lietuvių veiksniais. Pasak "Europos Lietuvis", vėlionis buvo labai draugiškas Lietuvai. Gyvendamas Londone, dažnai vasarodavo Lietuvių Sodyboje.

Vokietija

A. a. VLADAS ŽALIUKAS, Vokietijos LB Osnabruecko pirmininkas, širdies liga mirė 1978 m. gruodžio 19 d., sulaukęs 65 metų amžiaus. Vėlionis buvo ūkininko sūnus, Vokietijon atvykęs 1944 m. vasarą. Pokaryje gyveno Weheno stovykloje, nuo 1959 m. — Belm-Wehrteje. VLB Osnabruecko apylinkės pirmininko pareigas ėjo nuo 1964 m. iki pat savo staigios mirties. Palaidotas gruodžio 22 d. Belm-Wehrte kapinėse, dalyvaujant vaikams, kelioms dešimtims lietuvių bei vokiečių. Laidotuvių apeigas atliko VLB krašto valdybos įgaliotinis Zemosios Saksonijos lietuvių kun. V. Šarka. Vėlionies kapą papuošė daug gėlių vainikų ir puokščių. Vėlionis buvo vedęs Vladę Serapinaite, kuri mirė 1971 m. Jiedu susilaukė trijų dukterų ir trijų sūnų. Pažymėtina, kad jų sūnus Romas yra baigęs Vasario 16 gimnaziją ir dabar studijuoja matematiką Frankfurto universitete, o sūnus Antanas yra šiemetinis Vasario 16 gimnazijos abiturientas.

RIETAVO SVENTOVĖ, statyta kunigaikščio Irenejaus Oginskio 1853—1874 m. Statybai išleista pusė milijono rublių. Lietuvos nepriklausomybės laikais Rietave 13 metų klebonavo KAN. JUOZAS VALAITIS. Jis 1943 m. persikėlė į Gaurę, o vėliau — į Tauragę, kur gyveno kaip altaristas. Prieš porą metų persikėlė į Šilalę pas brolių kleboną kun. Feliksą Valaitį. Ten mirė š.m. kovo 8 d., užbaigęs savo ilgą ir vingiuotą žemės kelią. Išėkis ramybėje, mielas mūsų klebonui. J. G. KAULIAI

Popiežiaus linkėjimai lietuviams

MONS. KL. RAZMINAS

Velykų šventės šiemet Romoje sutraukė nepaprastai gausias minias maldininkų iš viso pasaulio kraštų. Daugiau kaip 400.000 tikinčiųjų dalyvavo popiežiaus Jono-Pauliaus II aukojamose Prisikėlimo Mišiose Šv. Petro aikštėje. Mišioms pasibaigus, Šv. Tėvas nuėjo į Šv. Petro bazilikos centrinį balkoną ir iš čia tarė velykinį žodį pasauliui ir 32-jomis kalbomis pasveikino įvairias pasaulio tautas Velykų švenčių proga. Kreipdamasis į lietuvius, jis tarė lietuviškai: "BROLIAI Mūsų LIETUVIAMS LINKIU VELYKŲ VILTIES KRISTUJE!" Po velykiniu sveikinimu popiežius Jonas-Paulius II visiems suteikė specialų apaštalinį palaiminimą "urbi et orbi" — Romos miestui ir pasauliui. Šį palaiminimą gavo ir viso pasaulio tikintieji, kurie klausėsi popiežiaus balso televizijos ar radijo bangomis. Taip Šv. Tėvas baigė D. Savaitės bei Velykų liturgines apeigas ir porai dienų išvyko poilsio į vasaros rezidenciją Castelgandolfo.

Galimybės užsieniečiam Venecueloj

Priėmusių ir nepriėmusių Venecuelos pilietybę užsieniečių "Unai" organizacija

ALEKSANDRA VAISIŪNIENE

Teko pastebėti vietos spaudoje didžiulius skelbimus "Unai" organizacijos su įvairiais pasiūlymais užsieniečiams padėti įvairiuose reikaluose. Man kaip užsieniečiai ir dar rašančiai ir spaudą šis klausimas labai parūpo. Paskambinu telefonu ir prašau "Unai" organizacijos gen. sekretorių mane priimti pasikalbėjimui. Nueinu nurodytu adresu. Patalpą turi didžiulę, net ir kultūrinės paskaitoms sale. Tai reiškia, kad turi pajamų. Organizacijos gen. sekretorius, irgi priėmęs pilietybę užsieniečiai, yra Bernhard Nivillac Desman.

— Kas yra šios organizacijos steigėjai? — paklausiu Nivillac Desman.

— Prezidentas — inž. Mauris Cambier, Bernhard Nivillac Desman, Gilbert Franklin Nivillac Desman ir German de la Casa. Visi šie steigėjai jau turi priėmę Venecuelos pilietybę.

— Kokius patarnavimus atlieka užsieniečiams?

— Atliekame visų rūšių patarnavimus, susijusius su užsieniečių apsigyvenimu Venecueloje. Viso pasaulio tautybių užsieniečiai, gyvenantieji Venecueloje, gali prikl. usyti šiai organizacijai. "Unai" organizacija turi savo skyrius: Portugalijoje, Kolumbijoje, Ispanijoje, Prancūzijoje, Olandijoje, V. Vokietijoje ir beveik visoje Pietų Amerikoje. Narių iš viso turi apie 10.000. Organizacija palaiko nuolatinį ryšį su Venecuelos valdžios įstaigų pareigūnais ir yra lyg pagalbinė valdžios talkininkė užsieniečiams padėti. Ji gauna iš valdžios savo veiklai lėšų, be to, turi paramą ir iš pasiturinčių narių. Ji turi gausią įvairių specialistų grupę.

— Kokį atlyginimą imate už patarnavimus?

— Mokestis nustatomas susitarus su suinteresuotais asmenimis, žinoma, daug mažesnis nei pamitų kita įstaiga ar organizacija už to paties darbo atlikimą.

Kadangi Venecuela yra naftos kraštas, turi tūkstantinių galimybių projektų, vykdomų pagal pasirašytas sutartis. Tuo būdu Venecuela nori pasivyti ir pakelti savo ekonominio gyvenimo lygį. Ji sudaro sutartis su didžiausiomis pasaulio bendrovėmis už šimtus milijonų dolerių. Jau antri metai Karako miestas stato Metro, kuris atsieis šimtus milijonų dolerių. Greitai bus įsteigta profesionalų darbo įstaiga, kurioje galai ir technikai, norintieji gauti darbo.

"Unai" organizacija taip pat turi tikslą palaikyti ryšius su kitų valstybių piliečiais: jei žemės ūkio, inžinerijos, elektronikos ir kitų sričių žinovai norėtų atvažiuoti dirbti į Venecuela, "Unai" tarpininkauja ir sutvarko jų atvykimą, net gali jiems išrūpinti apžiūrėjimą vietoje — žemės ūkyje, imonėse ir pan. Ir jei kas iš užsieniečių turi žemės ūkio mašinų gamybą arba kitas

PRANEŠIMAS IŠ ROMOS

linkėjimai lietuviams

Trečiadienį po Velykų popiežius vėl sugrįžo į Vatikaną ir čia pirmoje poveikinėje audiencijoje priėmė per 70.000 pasaulio maldininkų. Jų neįstengė sutalpinti nei naujoji didžiulė audiencijų salė, nei šv. Petro bazilika. Todėl ši audiencija įvyko šv. Petro aikštėje. Šv. Tėvas atvyko specialia automobiliu, kuris įgalino jį asmeniškai pasveikinti daugelį dalyvių. Pasiekęs tribūną, popiežius kalbėjo tikintiesiems apie Prisikėlimą ir Velykų paslaptį bei naujojo gyvenimo džiaugsmą. "Bet mes negalime pamiršti ir skausmo bei liūdesio, kuris kaip tik šiomis dienomis vėl apgaubė įvairias tautas, pareikalaudamas daugybės žmonių gyvybės aukų, kančių, nepriteklių ir didžiausio vargo. Tai baisus žemės drebėjimas, kuris Velykų rytą ištiko daugybę Jugoslavijos ir Albanijos gyvenamųjų vietovių. Taip pat ir litur pasaulyje džiūja politinė bei socialinė įtampa ir ginkluoti susirėmimai Rodezijoje, Ugandoje, Nikaragvoje. Skaudūs baudžiamieji žygiai vyksta ir kitose pasaulio šalyse. . ." Šie popiežiaus žo-

džiai tikriausiai liečia skaudžius įvykius Irane, Pakistane ir Artimuosiuose Rytuose.

Baigdamas kalbą, popiežius pabrėžė: "Norėčiau, kad mūsų maldos, kuriomis krepiamės ir Viešpatį, per dangaus Karalienės Marijos užtarimą suteiktų mirusiems amžiną ramybę, paguodą sužeistiesiems ir likusiems be pastogės, padėtų gyventojam, kuriame gresia užpuolimai ir persekiojimai; kad su belaisviais bei nugalėtais būtų elgiamasi žmoniškai ir visur įsivešpatuotų taika bei atleidimas."

Kaip jau įprasta, ir pirmoje poveikinėje audiencijoje dalyvavo nemaža maldininkų grupė iš Lenkijos. Visų dėmesį atkreipė Dancigo katedros berniukų choras "Pueri cantores olivenenses", kurie pasitiko popiežiumi, giedodami lenkų giesmę "Gau-de Mater Polonia". Be to, audiencijoje dalyvavo nemaža Italijos kunigų grupė iš Neapolio, kuri, kardinolo Urso vadovaujama, rengiasi vykti į Čenstakavą.

Venecueloj

istorija specialiomis paskaitomis. Jose nurodoma su kokiais pavojais ir sunkumais gali tekti susidurti užsieniečiui.

Pasikeitimas profesionalais, angažavimas žemės ūkio ir kitų sričių specialistų galbūt sudomins vieną kitą ir mūsų tautybės pensininką. Susirašinėti gali tiesiai su generaliniu "Unai" sekretoriumi Bernhardu Nivillac Desman anglų, prancūzų, ispanų, portugalų, olandų ir kitomis kalbomis. Štai jo adresas: Sr. Bernhard Nivillac Desman, Edifisio Centro Peru, Torro A. Piso 2, Ofic. 21 (al lado del teatro Olimpo), Av. Francisco de Miranda, Caracas (Chacao), Venezuela, South America.

Generalinis "Unai" sekretorius Venecueloje B. Nivillac Desman parodo A. Vaisiūnienei savo organizacijos paskaitų salę

Toronto ateitininkų šventė

Balandžio 20 — 22 savaitgalis Toronto ateitininkų buvo švenčiamas atsinaujinimo nuotakoje. Pati šventė prasidėjo jau penktadienio vakarą. Kadangi oras buvo palankus, moksleiviai suorganizavo lauką High Park lauvietėje ir ten atliko tam vakarui pritaikytą programą.

Sendraugiai rinkosi į Prisikėlimo par. Parodų salę, kur kun. dr. K. Trimakas skaitė paskaitą "Į pilnutinį krikščionišką atsinaujinimą". Paskaita buvo ypatingai gerai paruošta. Pradžioje paskaitininkas išryškino Kristų kaip visko centrą. Dievas atklausia prabilo į žmogų per Jėzų. Ar žmogus į tą balsą atsiliepia? Dabartinis pasaulis pakrypo į sekularizmą, pragmatizmą, hedonizmą. Pagrindinis mūsų uždavinys — surasti Kristų, atpažinti Jį kaip gyvą asmenį ir su Juo kalbėtis, savais žodžiais atverti Jam savo širdį. Paskaitininkas savo mintis užbaigė praktiškais patarimais, kaip įsijungti kartu su kitais, dalintis išpuodžiais ir pergyvenimais. Po paskaitos vyko diskusijos, tačiau jautėsi, jog pagrindinė mintis, kurią paskaitininkas pabrėžė, nevisų buvo pagauta.

Susumuojant visas paskaitininko mintis, reikėtų pasakyti, jog paskaita buvo atgaiva Toronto sendraugiams. Valdyba pareiškė, kad stengsis tas mintis plėtoti toliau.

Šeštadienis buvo jaunimo diena. Jau iš pat ryto moksleiviai rinkosi į Seselių Namus, kur jiems apie lietuvius džiūdus kalbėjo A. Juzukonis.

Vėliau po pietų n oksleiviams kalbėjo kun. dr. K. Trimakas. Jo paruošta anketa jaunimo problemų ir atsinaujinimo klausimais sukėlė gyvas diskusijas ir buvo ypatingai įdomus pasidalinimas mintimis. Panašiai atnašavo kun. K. Trimakas ir kun. A. Prakapas, OFM.

Ypatingai turininga ir šventė pritaikytą pamokslą pasakė kun. K. Trimakas.

Po Mišijų parodų salėje visi kartu su tėvais dalyvavome šventės užbaigime ir pusrūčiuose. Davusį įžodį vardu kalbėjo Birutė Marcinkevičiūtė, Leta Vaitonytė ir Rima Gustainytė. Visą šventės programą koordinavo dr. O. Gustainienė.

Visas savaitgalis buvo graži prošvaistė Toronto ateitininkų gyvenime. Sekmadienį, skirstantis namo, jautėsi, kad iš tikrųjų mes esame gyvastingi.V.K.

Hamiltono lietuvių choras "Aidas" koncertuoja "Tėviškes Ziburis" spaudos baliuje 1979. IV. 21 Toronte-Mississauga. Prie pianino — choro vadovas J. Govečas. Scenos fone įrašas su skaitline 30 primena, kad š.m. pabaigoje "T. Ziburiams" sueina 30 metų

Informacinės ir kritinės pastabos

Australijos Lietuvių Bendruomenės rūpesčiai

B. STRAUKAS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Prarastas jaunimas

Kaip šeimos, taip ir visuomenėj berniai bei nesantaika visuomet palieka žaidų, kurių ir laikas nepajėgia užgydyti. Ano meto berniai ir nesantaika gerokai demoralizavo mūsų priaugančią kartą. Kviečiami į visuomeninę veiklą, jaunuoliai dažnai nesvyruodami atreždavo: "Žiūrint, kaip vyresnieji tarp savęs pešasi ir giedasi, kas iš jų geresnis lietuvis, peršasi mintis, kad ir lietuvis yra keleriopa. Kadangi mes nesuigaudome, kuri iš jų tikroji, geriau likime nuošaly". Ši laikysena tebegalioja iki šiol. Jaunimas mielai įsijungia į kultūrinę mūsų veiklą (tai rodo gausus jaunimo dalyvavimas Lietuvių Dienose), bet visuomeninės veiklos padangė rodo tik pavieniai vieversėliai, bandantieji mus pradijinti artėjančiu pavasariu.

Gal kaltas ir vyresniosios kartos konservatizmas, bukas, vedantis kartais ir bukaprotystę: per 30 metų nieko neužmiršo ir nieko neišmoko. Tai galioja ne tik mūsų bendruomenei, bet, kiek pastebėta, ir Amerikos lietuviams bei kitur įsikūrusiom lietuvių bendruomenėms. Visą darome pagal seniai sukurtus ir "išbandytus" modelius. Tarpusavio ginčai vyksta dėl pirmenybių ir vadovavimo, paliekant antrame, o neretai paskutiniame plane gyvybingiausius tautinius reikalus. Jaunesniųjų pastangos visuomeninėje veikloje pasirodyti kitaip, negu įprasta, atsimuša kaip į sieną ir sulaukia pasmerkimo. Vienas jaunas daktaras, nekarant nudegęs pirštus, su kartėliu pareiškė: "Geriau mes palaikysime, kol vyresnieji nebeįėjė, tuomet mes daugelį padarytų darysime kitaip". Tik klausimas, kiek tų norinčių daryti "kitai" beliks. Jaunimo nutautimas spartus, mišrios vedybos gausios. Savaitgalio mokyklose mokinių skaičius rodo tendenciją mažėti. Visa tai neigodžia.

Per 30 metų buvo, rodos, tik vienas lituanistinių mokyklų mokytojų suvažiavimas. Ir pastarajame krašto tarybos suvažiavime jaunimo reikalai buvo tik prabėgomis paminėti. Jokių tuo reikalu nutarimų nepadarėta. Išskyrus skautus ir ateitininkus, visai neorganizuojamos jaunimo stovyklos, kur jaunimas turėtų progos susipažinti, šį tą sužinoti apie savo "šaknis". Gal ir keliom mišriom vedybom būtų mažiau. Gal neviešam jaunui ir tautinė sąžinė būtų išbudinta. Deja, iš viršaus tokios iniciatyvos niekas neparodo, o atskirėm entuziazmai tai perdidelis krūvis darbo ir išlaidų. Dievaž, nesame tokie skurdžiai, kad finansiskai nepajėgtume kartą į metus suvesti savo jaunimo ir bendrą stovyklą, net ir apmokant savaitės ar dviejų pragyvenimo išlaidas. "Jaunimas uždirba daugiau, negu mes" — kaikurie vyresnieji protestuoja. Bet jaunimas tik kuriasi, jiems daugiau ir reikia. Tai nebūtų jaunimo papirkimas, o geras investavimas. Deja, tuo niekas nesirūpina.

Praėjusiame Adelaidės Lietuvių Bendruomenės susirinkime kontrolės komisija pranešė padariusi reviziją dešimtyje or-

ganizacijų ir radusi, kad visos drauge jos turėjo vienerių metų laikotarpį apie 87.000 dol. pajamų. Į šių organizacijų skaičių neįeina Katalikų Federacijai priklausanti organizacija, kurios irgi turėjo apčiuopiamą pajamų. Reikia atsiminti, kad Adelaidėje yra tik apie 1300 lietuvių. Aktyvūs yra 400-500 tautiečių, kurie šias sumas ir sudeda. Neteko patirti, kiek iš šio "liūto kashnio" skiriama lietuvių išlaikymui.

Lietuvių Namai

Visos didesnės kolonijos turi įsigijusias gana erdvius Lietuvių Namus. Adelaidėje turime net du: vieną parapijos, kitą Bendruomenės. Berods, nė vienoje jų nėra patalpų jaunimo klubams, kur jie galėtų susirinkti, tarpusavyje pabendrauti be vyresniųjų priežiūros, pasiklausti mėgstamos muzikos, pažaisi biliardą ir t. t. Oficialūs asmenys siūlo jaunimui rinktis į Lietuvių Namuose esamus klubus su barais ir išgerimais. Bet norint į tokius barus įeiti, reikia būti klubo nariu ir bent 18 metų amžiaus. Kur dėtis jaunesniems?

Kai steigėm Lietuvių Namus, nesigalėjome nei darbo, nei pinigų ir vis guodėmės bei džiaugėmės, kad tai bus mūsų priaugančiai kartai. Deja, jie gražiai pasitarnauja tik vyresniesiems. Žinoma, jaunimas yra mielai kviečiamas ir laukiamas, bet jis neranda čia tinkamos atmosferos ir eina įsėjoti jaunesnių užuovėjų. Baigė savaitgalio mokyklą ir atėjo tautinių šokių grupėse, jaunieji palengva dingsta iš lietuviško horizonto. Ir keista, mes tai priimam kaip savaime suprantamą, natūralią būklę, nė piršto nepajudindami, kad gal galėtų būti kitaip.

Džiaugiamės ir didžiuojamės gražiais Bendruomenės namais, bet šios padėties akivaizdą kyla rūpestis, ar turėsime kas juos pavidės. Ivairių organizacijų ir Bendruomenės susirinkimuose jaunų žmonių ateina vos keli. Jaunimo taip pat labai mažai ir mūsų choruose, kurie palengva nyksta.

Apylinkių valdybos galvoja, kad jos nepajėgios platesnei akcijai už lietuvių išlaikymą priaugančioje kartoje. Krašto valdybos daugiau reikiškiai kaip mūsų Bendruomenės atstovų, kaip jungiamoji institucija ir beveik nesikiša į apylinkių veiklą. Taigi, planavimo ir impulso iš viršaus kaip ir nėra. O jis verkiat reikalingas ir lauktinas. Vien verkšlenimais ir pasiguodimais jaunimo lietuvių neužauginsime ar pasitraukusių nesugrąžinsime. Reikalinga akcija, nežiūrint net finansinės kainos.

Inkorporuotos organizacijos

Mūsų bendruomenėje ima įsigalėti organizacijų inkorporavimas (įsiregistruvimo pagal vietinius įstatymus) manija. Šis inkorporavimas prasidėjo, ėmus rūpintis tautiniais namais. Neišvengiamai buvo reikalinga kurios nors formos organizacija, kuri turėtų juridinio asmens teises pagal vietinius įstatymus. Taip atsirado Lietuvių Klubai, Inc., Lietuvių S-ga, Inc., ir t. t. Daugiau kaip prieš metus buvo įsteigta ALB Spaudos S-ga, Inc., kuri perėmė iš ALB krašto v-bos bendruomeninio laikraščio "Mūsų Pastogė" leidimą. Įvai-

riai buvo aiškinamas tokios s-gos naudingumas mūsų Bendruomenei ir "Mūsų Pastogei". Tarp pliusų minėta, kad tautiečiai testamentu gali užrašyti "Mūsų Pastogei" savo palikimus. Kol toks palikimas atsiradęs ir iš viso ar atsiradęs, jau dabar šis Bendruomenės laikraštis išimtas iš krašto v-bos kontrolės. Krašto valdybos sudėtis ir vieta keičiasi kas dvieji metai, Spaudos S-gos valdyba gali likti ta pati ilgiems metams. Ji skirs redaktorių, dirguos laikraščio kryptį, kuri nebūtinai gali sutapti su krašto v-bos, kaip vyriausio mūsų Bendruomenės organo, užsimojimais bei planais. Krašto v-ba yra rinkta krašto tarybos atstovų, kai tuo tarpu ALB Spaudos S-gos valdyba rinkta savanoriškai ir s-ga įstoja į asmenų grupes.

Inkorporuotų organizacijų vadovybės, turėdamos įstatymais apsaugotus įgaliojimus, dažnai suburokratėja, palengva tildamos n u o visuomeniškų sentimentų. Tikėjime, kad su ALB Spaudos S-ga taip neįvyks.

Australijos Melburne, Lietuvių Namuose, Vasario 16 minėjime kalba buvęs ALB krašto valdybos pirm. inž. ALGIS ŠIMKUS. Šalia jo stovi apylinkės pirm. A. POCIUS ir pranešėja vyr. skautė J. VAICIULYTE

Daugiakultūris simpoziumas

Daugiakultūris simpoziumas buvo surengtas balandžio 21 d. "Harbourfront" viešbutyje, Toronte. Buvo gvildenama pagrindinė tema "Vienybė per tarpusavį supratimą". Pradinėje kalboje Toronto un-to prof. Isaiw kelė mintį, kad daugiakultūriškumą reikia suprasti plačia prasme, apimančia visas gyvenimo sritis. Sekcijose buvo nagrinėjami klausimai: švietimas, mažumų vaidmuo, indėnų vieta, anglų ir prancūzų santykiai.

Svietimo sekcijoje pageidautina, kad švietimo ministerijos pagaliau pritaikytų vadovėlius daugiakultūriai idėjai (visi žada, bet nieko nepadaro). Pasikeitus programai, pasikeis ir vadovėliai. Taip pat buvo sustota prie mokytojų paruošimo ir informavimo klausimų.

Daug laiko užėmė diskusijos apie finansinius etninės spaudos reikalus. Pasulytos rezolucijos — įsteigti etninės spaudos tarybą, per kurią eitų valdžios pašalpos, prašyti pašto ministerijai sutvarkyti pašto pašlaugas. Vienas iš "The Toronto Star" redaktorių, pirmininkavęs šiai sekcijai, priminė, jog norint patekti į anglišką spaudą su informacijom reikia prie mėsens pranešti redakcijai apie rengiamą įvykį, o platesnė informacija įteikti prieš dvi savaites.

Bet kas atsitiktų, jei į v-bą patektų ambicingi asmenys pānorėtų laikraščio turinį ir kryptį pakeisti ir įvesti kieta cenzūrą? Krašto valdyba būtų bejėgė padėti atitaisysi.

Su Spaudos S-gos įsteigimu iš dalies keičiasi ir moralinė Bendruomenės narių atsakomybė už laikraščio ateitį: "Nesu ALB Spaudos S-gos narys, tai ko čia man jaudintis dėl "Mūsų Pastogės" likimo".

Buvo keliamas klausimas ir Bendruomenę inkorporuoti, atseit, Bendruomenės nariais laikyti tik tuos, kurie būtų įrašyti į Bendruomenės sąrašus ir sumokėtų nario mokestį. Likusieji faktinai nebebūtų Lietuvių Bendruomenės nariais. Kilus spaudoj ir susirinkimuose reakcijai prieš šiuos planus, šis reikalas nebeliečiamas.

Palyginti mūsų organizacinis, visuomeninis gyvenimas dar gana gyvas ir pajėgus, bet visus šiuos ratus suka jau gero kai senstėjusios vyresniosios karta.

Simpoziumo dalyviai, įskaitant Australijos Melburne, Lietuvių Namuose, Vasario 16 minėjime kalbą buvusį ALB krašto valdybos pirm. inž. ALGIS ŠIMKUS, šalia jo stovintį apylinkės pirm. A. POCIUS ir pranešėją vyr. skautę J. VAICIULYTĘ

Simpoziumas truko visą dieną. Jį surengė organizacinis komitetas: ukrainietis pirm. A. Chumak, estė V. Andre, kinietis prof. S. Kong, italė M. Augimeni, italas A. Delfino, lenkas J. Flis, graikas Ch. Kirkos, slovenas V. Manko, vokiečiai A. Rinck, slovakas L. Thomas, W. Settingington ("Harbourfront" atstovė).

Simpoziumą telegrama sveikino Kanados gubernatorius Schreyer, daugiakultūrių reikalų min. N. Cafik ir kiti. Kviesiniai dalyvių sąrašą, kuriame buvo apie 100 pavardžių, pastebėta tik viena lietuviška, būtent, L. Beržinytės kaip Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos valdybos atstovės. Iš "Tėviškes Ziburis" dalyvavo A. Rinkūnas. Pernai panašiam simpoziumo lietuviai gausiai dalyvavo, jų pavardės buvo matomos ir rengėjų, ir kalbėtojų sąraše. Šiais metais viso to jau nebebuvo. Dalyviams reikėjo sumokėti \$8 registracijos mokestį, nors simpoziumo rengėjai gavo "Wintario" pašalpą. A. R.

• Gydytojai sutaria, kad asmuo, išėjęs į pensiją, pasitraukęs iš aktyvaus gyvenimo ir praradęs domėjimąsi, — paprastai būna nuobodulio, planų, vilčių žlugimo ir iš to atsiradusios depresijos auka, todėl miršta palyginti greitai. H. S. HUNNISETT

Kanados lietuvių jaunimo atstovai

IV Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas artėja. Kongreso pradžią bus Anglijoje, netoli Londono miesto. Atidarymas ir stovykla vyks St. Mary's College, Strawberry Hill. Po stovyklos kongreso dalyviai ir turistai pradės keliones po Europos žemyną, o Kanados atstovai susirinks su kitų kraštų atstovais Altenberge, Vakarų Vokietijoje, svarbiausiai kongreso dalyviai — studijų dienoms. Jauni-

mas iš įvairių kraštų susiburs diskutuoti jaunimo vaidmens lietuvių tautos byloje. Sprendimai bus pateikti kongreso uždaryme, kad lietuvių visuomenė susipažintų su jaunimo darbais. Kanadai paskirta 20 atstovų. Jie yra jau išrinkti iš didesnių ir mažesnių lietuvių kolonijų: Toronto, Montrealio, Hamiltono, Delhi, Londono, Sudburo, Edmontono ir Windsoro. Susipažinkime su Toronto atstovais.

GIEDRĖ ČEPAITYTĖ, 19 metų amžiaus, studijuojanti meną ir kūno kultūrą Yorko universitete; studentų ateitininkų kuopos valdybos narė; tautinių šokių grupės "Gintaras" šokėja; KLJS tarybos narė, lietuvių vasaros stovyklų vadovė.

ILONA PASKAUSKAITĖ, 21 metų amžiaus; gail. sesers mokslus studijuojanti Toronto universitete; ateitininkė; "Gintaro" narė; "Aušros" sporto klube įsteigė mergaičių krepšinio komandą; Londono universitete priklauso Western lietuvių studentų klubui.

RŪTA GIRDAUSKAITĖ, 18 metų amžiaus; XIII sk. mokinė; yra baigusi Maironio šeštadienį mokyklą ir lituanistinius kursus; "Gintaro" šokėja; moksleivių ateitininkų kuopos pirmininkė; dirba lietuvių kredito kooperatyve "Parama"; lietuvių vasaros stovyklų vadovė.

VIDA PETKEVICIŪTĖ, 21 metų amžiaus; studijuojanti Toronto universitete ispanų ir prancūzų kalbas; baigė Maironio šeštadienį mokyklą ir lituanistikos kursus; mokytoja Maironio mokykloje; ateitininkė; dvejus metus buvo Jungtinių Tautų (Student Model Assembly) atstovė; muzikos mokosi konservatorijoje.

GRAŽINA IGNAITYTĖ, 24 metų amžiaus; KLB krašto valdybos sekretorė; IV PLJK Kanados finansų komiteto narė; "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikai" Leisti Sąjungos Toronto skyriaus išdėtininkė; KLJS tarybos narė; Rodney tautinių šokių grupės narė, o vėliau vadovė; skautė; baigė mikrobiologijos studijas Western universitete; dirba ir toliau studijuojanti ekonomiką Toronto universitete.

ALGIS SESKUS, 23 metų amžiaus; baigia inžinerijos mokslus Toronto universitete; baigė Maironio šeštadienį mokyklą; aktyvus priklauso skautas, sportininkas; priklauso Toronto universiteto foto klubui.

Sudiev staigiai iškeliavusiai

A. a. Barbora Segamogaitė-Jurkuvienė

IRENA LUKOŠEVIČIENĖ

Velionė iškeliavo staiga ir netikėtai š. m. balandžio 7 d. Ir ji pati nesitikėjo tokių staigių įvykių — išvažiuodama iš namų greitąja pagalba, apsirūpino skaitymo akiniais ir knyga. Deja, neteko pasinaudoti — nors ir didelė medicinos pastangomis nepavyko išjudinti pavargusių širdies.

Barbora Segamogaitė-Jurkuvienė gimė 1906 m. liepos 13 d. Gudelių kaime, Ramygalos valsčiuje, Panevėžio apskr. šviesių, stambiųjų ūkininkų Veronikos Bujokaitės ir Petro Segamogaitės šeimoje. Buvo pirmoji dukra, turėjo dar du brolius ir dvi seseris.

1924 m. Panevėžyje baigė gimnaziją aukso medaliu, o universitetą baigė Kaune 1928 m. diplomuota matematike. Tais pat metais pradėjo mokytojauti Panevėžio mokytojų seminarijoje.

1934 m. ištekojo už Lietuvos savanorio Domo Jurkaus, diplomoto fiziko, su kuriuo kartu studijavo matematikos — gamtos fakultete. Persikėlė mokytojauti į Vysk. Valančiaus gimnaziją Telšiuose, kur D. Jurkus dirbo Lietuvos banke.

1944 m. vasarą, karo audrų stumiami, visa šeima pasitraukė į vakarus — Halle, Vokietijoje, o vėliau į Šveicariją. 1950 m. atvyko Montrealin, kur iki šiol gyvena.

B. Jurkuvienė paliko dideliam nuliūdime savo vyrą Domą, kooperatininką, vieną iš pirmųjų "Lito" steigėjų ir ilgą metų vedėją bei buhalterį.

Juodu nuolat matant kas sekamadienį žygiuojančius šventovės tiesius, geros nuotaikos, šviečiančius žilom galvom, atrodo, kad tai ideali pensininkų pora, kuriuos mes turėsime savo tarpe visą laiką.

Paliko ji du sūnus: Algirdą — elektroninės inžinerijos daktarą Otavojai ir Rimantą — diplomuotą geologą Montrealyje bei jų šeimas. Miela būdavo klausyti, kai ji kalbėdavo apie

savo "mergesles" (anūkes), kai kur nors vesdavosi ar ką nors joms darydavo. O mokytoja ji mylinčia širdimi ir rūpestinga ranka globoti savo vyrą, vaikus, marčias ir anūkus. Gražu ir graudu buvo klausyti jaunimo choro (5 anūkes ir 2 draugės), giedančio jos laidotuvių Mišiose. Tai lyg ir subtilus atsakymas jai už jos rūpestį ir tikėjimą jaunaisiais. O mokytoja ji juos pripažinti, įvertinti ir paskatinti.

Sudburyje liko dar brolis, buvęs montrealietis dr. Jonas Šemogaitis su šeima, Lietuvoje — brolis Julius, Sibiro kankinys, ir viena sesuo, kuriuos ji motiniškai globojo.

Savo gyvenime velionė buvo praėjusi ateitininkų ir skautų organizacijas, o Panevėžyje reikišėsi ir Saulių Sąjungoje.

Montrealiečiams a. a. Jurkuvienė daugiausia pažįstama iš lietuviškų knygų kiosko, kurį ji apie 20 metų rūpestingai tvarkė. O žinojo ji visų skonių, buvo perskačiusi visas knygas ir žurnalus, iškliausiui naujausias plokšteles. Turėjo savo nuomonę ir nuosirdžiai patardavo susidomėjus viena ar kita knyga.

Mėgo velionė ir sodininkystę. Ponų Jurkų sodas — tai lyg botanikos sodas miniatiūroje. Čia galima rasti tik kataloguose matomas retas gėles ir vaismedžius.

Mėgo ji taip pat ir rankdarbius, ypač audimą. Ji buvo viena iš pirmųjų Montrealyje, kuri įsigijo nuosavas stakles ir kantoriai įveskė būdų bei priemonių, kaip išsausti audimo knygoje rastą, idomų raštą. Dažnai ji užsukdavo į savo kioską į "Valvorykštės" kambarį pažūrėti kas naujo staklėse.

Atsiskyrimas yra visuomet sunkus, juo labiau su šviesiu žmogumi, kuris skleidė apie save tikrąją ir pozityvumą. A. a. Jurkuvienė buvo kultūringas žmogus, ir jos toks staigus išėjimas paliks mūsų gyvenime didelę ir sunkiai užpildomą spragą.

Jaunimo kongreso žinios

• Saulius Kubilius yra priimtas Italijos Sv. Kazimiero kolegijos studentų atstovu į IV PLJ Kongresą. Jis yra atvykęs iš Australijos ir šiuo metu studijuoja filosofiją Romoje. Saulius taip pat atstovaus Vatikano radijo lietuvių skyriui IV Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongrese.

• IV PLJK studijų dienos, kiekvienos srities (politinės, visuomeninės, kultūrinės) svarstymams skiriamas dvi pilnos dienos. Prieš pradėdant svarstyti vienos srities gaires, studijų dienų dalyviai (atstovai) įveda mi ir problematiką: a. dviem paskaitom ir b. simpoziumu, kuriame dalyvauja abu paskaitininkai ir trys kiti asmenys, pasirodę specialiais klausimais.

Politinės srities paskaitininkai bus: 1. dr. Kajtėnas Čeginskas, Vokietija, "Lietuviškos politinės sąmonės pagrindai". 2. Stasys Lazoraitis, jn., Italija, "Politinio sąmoningumo reikšmės lietuviškoje veikloje".

Simpoziume šalia paskaitininkų dalyvaus: a. Linas Kojelis, JAV, "Užsienio lietuvių jaunimo santykis su Lietuva", b. Viktoras Nakas, JAV, "Lietuvių jaunimo dalyvavimas politinėje veikloje", c. Australijos atstovas "Pasaulinis žmogaus teisių sąjūdis ir lietuvių vaidmuo jame".

Visuomeninės srities paskaitininkai bus: 1. dr. Algis Norvila, JAV, "Dvikalbiskumas: praradimas ar palaima?", 2. Rasa

Lukoševičiūtė, Kanada, "Bendruomenės elementai ir jų santykiavimas".

Simpoziume šalia paskaitininkų dalyvaus: a. Rimdaudas Juraitis, Brazilija, "Mišrios šeimoms lietuvių bendruomenėje", b. dr. Gerardas Bauras, Vokietija, "Jaunimo draugavimo formos: šeima, bendruomeninis gyvenimas, alternatyviniai bendravimo būdai", c. Violeta Abariūtė, JAV, "Vidurinės kartos problema".

Kultūrinės srities paskaitininkai bus: 1. Tomas Venclova, JAV, "Ar įmanoma kurti lietuvišką kultūrą už Lietuvos ribų?", 2. Marija Saulaitytė-Stankuvienė, Vokietija, "Kaiba ir lietuviškos kultūros kūrimas".

Simpoziume šalia paskaitininkų dalyvaus: a. Emilija Sakodskienė, JAV, "Lietuviškos kūrybos skatinimo ir skleidimo būdai", b. Sigita Kondrataitė, Prancūzija, "Lietuvių literatūra, menininkų ir mokslininkų problema išveivijoje", c. Aleksandras Valavičius, Brazilija, "Kultūrinio bendradarbiavimo tarp kraštų uždutis".

Rūta-Ona Šiulytė

• Jaunimas yra mūsų gyvenimo šaknis. Jos nudžiūti — išnyks ir viršūnės: garsioji šventės ir nebebus, dienosios šventės ir nebebus, kam žodžio tarti dėl Lietuvos laisvės.

M. KRUPAVICIUS

Marytė Saulaitytė-Stankuvienė ruošiasi paskaitai, kurią skaitys ketvirtąjo pasaulio lietuvių jaunimo kongreso studijų dienos. A. Stankus-Saulaitis

Montrealio Lietuvių Jaunimo Ansamblio "Gintaras", švenčiantis savo veiklos dešimtmetį š. m. gegužės 5 dieną

Lietuviški instrumentai išveivijoje

Pokalbis su muziku Zigmą Lapinu montrealiečių "Gintaro" ansamblio dešimtmečio proga

Š. m. gegužės 5 d. Montrealio Lietuvių Jaunimo Ansamblio "Gintaras" švenčia savo veiklos dešimtmetį. "Gintaras" reikišias žodžiu, šoku, daina, muzika, ypač liaudies instrumentų. Ansamblio savitumas daugelyje pasirodymų didesnę šio kontinento lietuvių bendruomenės yra atpažįstamas iš jo muzikinio veido.

"Gintaro" sukakties proga muzikas ir ilgametis jo vadovas Zigmą Lapinas, kuris pats rinko instrumentus, rašė, harmonizavo ir pritaikė muziką orkestrui, sutiko pasidalinti savo patirtimi.

— Kokią reikšmę skiria liaudies instrumentų muzikai?

— Įsivaizduokime, kad scenoje šoka tautinių šokių grupė, apsiręngusi kasdieniniais drabužiais. Ar tai sudarytų mums ar svetimtaučiams įspūdį, kad tai yra specifiškai originalus, tiksliai lietuvių tautai reprezentuojantis šokis? Tikriausiai ne. Jeigu šokėjai pasipuošia tautiniais drabužiais, mums miela matyti. O ir svetimtaučiai ima domėtis tos grupės kilme, nes spalvingi tautiniai drabužiai teikia tam vienietui charakterį, kuris yra skirtingas nuo visų kitų tautų. Įspūdis dar labiau sustiprėtų, jeigu vietoje įprasto akordeono, kuris yra vartojamas kaip kasdieninis drabužis visame pasaulyje, būtų vartojami nors keli originalūs lietuvių tautos instrumentai. Jų tembras teikia mūsų muzikai tautinį atspalvį.

— Iš kokių instrumentų sudarytas "Gintaro" orkestras?

— Pilnos sudėties orkestre grojo: 6 ragai, 1 birbynė, 2 lumzdėliai, 7 melodinės kanklės, 1 bosinės kanklės, 9 skudučiai, 2 beržiniai trimitai, 1 skrabalai, be to, prisiungdavo "Gintariš": 7 kanklės, 2 rageliai ir 2 lumzdėliai.

— O kas tie skudučiai?

— Tai yra paprasti mediniai pučiamieji instrumentai, susideda iš keleto įvairaus ilgio dūdelių, išduodančių tiksliai po vieną garą. Vienas tokios dūdelės garsas yra uždarytas, o tonas yra išgaunamas pučiant skersai atviro galo. Panašūs instrumentai yra vartojami ir kitose tautose, tačiau lietuvių skiriasi iš instrumentų vartojimo būdu. Kitose tautose muzikantas vartoja daug skudučių (iki 18 dūdelių), tačiau jų melodija daugiausia yra vienbalisė. Tuo tarpu keturi lietuvių, grodami dar ir keliais įvairiais suderintais skudučiais, išgauna daugibaišę melodiją ir spalvingą harmoniją.

— Girdime pavadinimą "lumzdėliai". Kas tai per instrumentas?

— Tai fleitų giminės instrumentas. Jis senovėje būdavo gaminamas iš karklo arba drėbulės žievės, o šiuo metu — iš medžio, kad geriau išlaikytų derinimą. Mat, žievė greit subrinksta nuo drėgno pūtimo oro ir pakeičia toną. Tono augimas yra kontroliuojamas pagal pirštus uždengtų skylučių skaičių, o garsas yra išgaunamas švilpynės pagrindu. Lumzdėliai savo garsu ir grojimo technika yra labai panašūs į Amerikoje vartojamus instrumentus, kurie vadinasi "recorder". Dėlto Montrealio "Gintaro" ansamblyje jie yra vartojami vietoje lumzdėlių.

— O kaip aptartumėte ragelį ir birbynę?

— Rageliai ir birbynės yra mediniai pučiamieji instrumentai, iš kurių garsas yra išgaunamas skiedros arba liežuvelio pagalba, priištant juos prie specialiai pagaminto pūtiklio. Tono augštis yra nustatomas pagal pirštais užtengtų skylučių skaičių. Jų garsas yra labai švelnus ir primena klarneto arba saksofono tembrą. Jie yra gaminami įvairių ilgių tam, kad grupiniame grojime galima būtų išgauti plačią muzikinę apimtį. Kadangi jais grojant reikia smarkiai pūsti ir lūpomis stipriai suka n w u s liežuvelį kontroliuoti garso tembrą, jais daugiausia groja vyrai. Senovėje rageliais raliuodavo piemenys, ganydami bandas.

Birbynės skiriasi nuo ragelių savo chromatinio tobulumo ir žymiai platesne muzikine skale, tačiau jomis yra sunkiau išmokyti groti, nes pirštavimo būdas skiriasi nuo lumzdėlių.

— Savo programose kartais minite trimitus, daudeles ir ragus. Kuo jie būdingi?

— Tai yra instrumentai, kuriais garsas yra išgaunamas lūpų vibracijos būdu, kaip grojant trombonu arba panašiais dūdų orkestro instrumentais. Daudelės skiriasi nuo trimitų tuo, kad jos yra žymiai ilgesnės (iki 8 pėdų) ir išduoda daugiau tonų negu trimitai. Rinkinį sudaro dažniausiai du arba trys instrumentai, tačiau didesnis įvairių ilgių instrumentų skaičius įgalina išreikšti be galo išpuodingą ir harmoniškai stiprų efektą. Garsą išgauti yra labai sunku, ir jais be išimties groja vyrai.

Ragai yra gaminami iš ožio arba jautio ragu, kurių plonasis garsas yra nupjaunamas, kad pro jį galima būtų pūsti. Rago šone išgėžiamos kelios skylutės, kurios yra uždengiamos pirštais. Atidarant tas skylutes, išgaunami keli stiprūs tonai, kurie yra vartojami specialioms efektams orkestre.

— Bene populiariausias mūsų liaudies muzikos instrumentas yra kanklės. Kokia jų kilma ir kaip jos vartojamos?

— Kanklės yra labai senas, sentimentalus styginis lietuvių liaudies instrumentas. Istorijos šaltiniuose jas randame pirmą kartą paminėtas XVI š.

Pirmosios kanklės buvo skaptuotos iš vieno gabalo medžio, kuris būdavo panašus į lovį. Viršus uždengiamas lenta, kuriuoje, išgėžus skylutes, būdavo ištempiamos žarnos stogys ant medinių kuoliukų. Senovės laikais kanklės gamindavosi ir

jomis skambindavo dažniausiai vyrai. Šiuo metu kanklės yra ištobulintos iki tokio laipsnio, kad jomis galima chromatiškai išskambinti keturias oktavas. Šiais laikais kanklėmis dažniausiai skambina moterys ir mergaitės. Kanklės yra gaminamos įvairaus dydžio: augstosios, bosinės ir net kontrabosinės. Jų tonas yra labai panašus į vokiečių citrą, tačiau skambinimo būdas ir akordų sudarymas yra savitas tiksliai lietuvių tautai.

— Neseniai išgirdome apie skrabalus ir tabalus. Kas tai per išradimas?

— Skrabalai yra mediniai varpeliai, kurie būdavo prikabinami prie kariuvių kaklų, kad piemenys lengviau rastų miške paklydusias bandas. Grįžus namo, tie varpai būdavo sukabinami ant kuolo. Vakarų šiuo metu atsiradavo muzikalių jaunųjų, kurie dainų ar šokių metu ant skrabalų išmūšdavo melodiją.

Skrabalai dabar yra sukabinami ant tam tikrų rėmų pagal tono augštį, kad būtų lengviau jais groti. Tokiu būdu atsirado dar vienas melodinis instrumentas, kuris skamba panašiai kaip kselofonas, tačiau neturi rezonansinių priegaidžių, o tiksliai skardžius dūžius.

Tabalus galima palyginti su medine tvora, tačiau tokia, kurios lentos yra sukaltos taip, kad sudarytų muzikinę gamą. Tai bosinis instrumentas, kuris yra mušamas mediniu plaktuku, grojant tipingas melodijas, kurioms reikalingas stiprus taktas.

— Kaip galima įsigyti šiuos instrumentus?

— Daugumą jų šiais laikais yra įmanoma įsigyti pas specialistus. Tikrai užsispyrę lietuvių liaudies instrumentų orkestrų organizatoriai gali rasti pakankamai literatūros, duodančios informaciją, kaip tuos instrumentus patiems pasigaminti.

Tuos instrumentus įsigyti, prižiūrėti ir vartoti yra žymiai sunkiau, negu tarptautinius, tačiau tai yra įmanoma. Tai įrodė montrealiečiai, kurie prieš dvylia metų organizavo "Gintaro" ansamblių. Dalis instrumentų buvo pagaminti pačių montrealiečių rankomis. Vėliau, ansambliui sustiprėjus, jų buvo gauta iš Lietuvos ir kitų geradarių, gyvenančių Amerikos žemyne.

Nors tai yra labai paviršutiniška apžvalga, tačiau jos tikslas yra supažindinti skaitytojus su pagrindiniais lietuvių liaudies instrumentų būdais — tarė Zigmą Lapinas, užvaizda "Gintaro" ansamblio, užsuaugusio naują vadovų kartą. I. M.

Montrealiečių "Gintaro" vadovai. Iš kairės: inž. Algis Lapinas — orkestro vadovas, Ina Kličienė — dainavimo, Andrius Lapinas — mažųjų, Rasa Lukoševičiūtė — šokių mokytoja ir ansamblio vadovė. Nuotr. A. Kličiaus

Tamošaičiai anglų spaudoje

Dailininkai Anastazija ir Antanas Tamošaičiai, išsikūrę sodyboje prie Kingstono, Ont., Kanadoje, sudarė, galima sakyti, meno centrą, kurį lanko ne tik lietuviai, bet ir kitataučiai. Vietinis savaitraštis "Kingston This Week" š. m. vasario 15 d. išdėjo išspausdino ilgą reportažą apie Tamošaičių sodybą "antrašte "Lithuania, 'lives' in area home". Jo autorius Lynn Rees-Lambert, laikraščio redakcijos narys, gyvenęs netoli Tamošaičių, tik dabar sužinojo, kad tas keistas ir paslaptingas pastatas yra dailininkų sodyba, kurioje sutelkta tiek daug lietuviško meno. Aplankęs sodybą, apžiūrėjęs meno lobius ir ilgokai pasikalbėjęs su šeimininkais, išdėstė savo rašinyje visą dailininkų odiseją, jų darbus ir pridėjo tris dideles nuotraukas, vaizduojančias abu dailininkus savyje galerijoje ir A. Tamošaitienę audžiančią bei laikantią lietuvišką lėlę.

Išvardinęs dail. A. Tamošaičio darbus, autorius paminė, kad jis ne tik tapytojas, audėjas, bet ir 13 knygų autorius. Naujausia jo knyga, parašyta abiejų Tamošaičių, esanti "The Lithuanian National Costume".

Pasak reportažo autoriaus, dail. Anastazija Tamošaitienė esanti "auksinių rankų" moteris. Ji sukūrusi kilimų, paveiklų, išaudusi daug tautinių dra-

bužių, parašiusi keturias knygas, mokiusi įvairias audėjas. Jos darbų esą Vatikano, Otavos ir Albertos muziejuose.

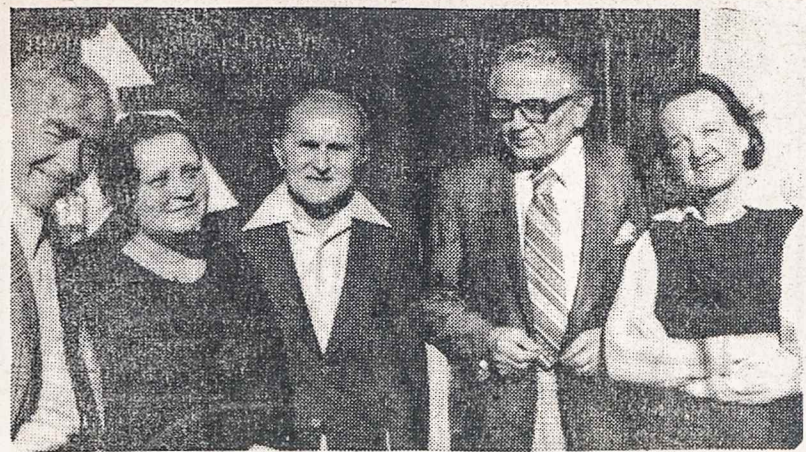
Savo reportažą autorius baigia Tamošaičių muzėjais aprašymu. Jame radęs XVII š. lietuvių ūkininko pirkia su atitinkamais, ornamentuotais išpjaustytais baldais, reikmenimis, drožiniais, kryžiumi, Madona ir t.t. "Tamošaičių namuose yra nepaprastai daug meno, istorijos ir šilto draugiškumo. Su jais praleista popietė yra pamokanti patirtis" — baigia reportažo autorius.

Oshawa, Ontario

Jau eilę metų šiose apylinkėse gyvuojantis sportinio pobūdžio Medžiotojų ir Meškeriojų Klubas "Ešeris" dvejų metų laikotarpiu išrinko naują valdybą. Pareigomis pasiskirstė: pirm. S. Kneitas, vicepirm. L. Macevicius, sekr. A. Medelis, išd. P. Juodvalkis, ryšininkas spaudos reikalams A. Lukošius.

Šis klubas kartas nuo karto suorganizuoja nuotaikingas šeimyniškas iškylas į gamtą. Labiausiai mėgstama vietos yra R. Z. Pniauskų ūkis ir rytus nuo Ošavos, kur "ešeriai" turi savo būstinę "ešerių lizdą", ir Kneitų vasarvietę rytinėje Simcoe ežero pakrantėje prie Orilijos. Jau ruošiamasi ir šių metų vadinamajam "stintų baliui" gamtoje.

Iš klubo išdoro šiais metais paskirta aukų: po \$25 "T. Žiburiams" ir "N. Lietuvai", \$30 Maironio mokyklai Toronte. A. Lukošius

Lietuvių Rašytojų Draugijos 1978 metų išiešvijos grožinės literatūros vertinimo komisija. Iš kairės: B. Brazdžionis, dr. E. Tumienė, Pr. Visvydas, Br. Raila, Alė Rūta. Jie premiją paskyrė poetui St. Santvarui už "Rubajatus"

Gaivus rašytojo žodis

Prisimenant premijos įteikimą Juozui Kralikauskui Detroito

AL. GIMANTAS

Pasitaiko gyvenime savotiškai neišbalansuotų keistumų. Štai, vienas tokių atvejų, kai su malonumu tenka prisipažinti klydus. Mat, kai detroitičė bėrimis ruošėsi "Draugo" romano premijos įteikimo akademijai ir laukė iš Toronto atvykstančio laureato J. Kralikausko, šiose skiltyse teko prabilti minėtų iškilnių progą ir pažymėti, kad deja, galimas gan ribotas besidominčių tokiomis įvykiais dalyvavimas. Juk netolimoje praeityje literatūrinės vakaronės, susitikimai su rašytojais tepajėdavo sutraukti kartais vos tik pusimty žiūrų. Taigi, patirtis buvo karti ir, mandagiai tariant, lyg ir nerorėsi bent kiek "paruošti" naująjį laureatą, idant nenusimintų prieš save išsivedę daugiau tuščių kėdžių, negu salėje klausovų.

Kaip būtų mums visiems nemalonu prieš iš užsienio specialiai atvykusį svečią! Tačiau staigmena buvo didžiausia — uždangas prasišvėrė, auditorijoje sėdėjo bent pusketvirtas šimto dailiojo žodžio mylėtojų. Vadinasi, rašytojo J. Kralikausko asmenybė sujungdavo tokią didelį (aišku, visiškai pelyntą) detroitičių ir apylinkių lietuvių skaičių. Jau pats tas faktas rodo, kokį autoritetą rašytojas turi savo nepertoliniausių kaimynų tarpe. Todėl ir paties rašytojo kūrėjo netrumpas žodis buvo išsklaidytas su tikrai neeiliniu dėmesiu. "Laureato mintys" buvo pilnai suprantos ir vėliau savųjų tarpe dar vis gyvai diskutuojamos.

Ramus J. Kralikausko tonas, lyg ir priešingas gliemiems bei reikšmingiems teigimams, atrodo, pasiekė kiekvieną klausytoją, versdamas galvoti, košti bendrąją mintį ir kartu su kalbėtoju pasinerti į dėstomų istorinių faktų tikrovę. Jauti, mat, tai ir girdi, kaip daug J. Kralikauskui reikią anieji laikai, visas tas vyksmas, kelias bendrąsias paminėti.

Atsiųsta paminėti

Juozas Prunskis, LIETUVA BOLŠEVIKŲ OKUPACIJOJE. Viršelis ir aplankas — dail. Petro Aleksos. Išleido jūrų šaulių kuopa "Klaipėda". Čikaga 1979 m., 240 psl. Kaina — \$6.

KRIVOLĖ, 1979 m. 1 (26) nr. Leidėjas — Vakarų Europos Lietuvių Sietovada. Redaktoriaus kun. P. Celiesius. Išleida dukart ir metus.

BALTPLEX 6, Toronto, April 7-8, 1979. Tai baltiečių filatelistų draugijų surengtos pašto ženklų parodos vadovas. Pradžioje įdėtas gen. Lietuvos konsulo dr. J. Zmuidzino sveikinimas, parodos informacija ir straipsniai anglų kalba apie Lietuvą, Latviją ir Estiją.

TECHNIKOS ŽODIS, 1979 m. 1 nr. Leidėjas — Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos Čikagos skyriaus techninės spaudos sekcija. Vyr. redaktoriaus — V. Jautokas, 5859 So. Whipple St., Chicago, Ill. 60629, USA. Prenumerata — \$6.00 metams. Išleida kas trys mėnesiai.

PIRMYN, JAUNIME., 42 nr., Toronto Stasio Salkauskio moksleivių ateitininkų kuopos laikraštis. Redaktorė — Rita Rudaitytė. Viršelio iliustracija — Tomo Patasiūso. Toronto 1979 m. balandžio mėnuo.

Vysk Motiejus Valančius, VAIKU KNYGĖLĖ. Tarptautinių Vaiko Metų (1979) proga išleido "Eglutė", ICC, Putnam, Conn., USA. Finansavo J. Savellis. Klišeis — "Eglutės". Kaina — \$3.00.

M. Bernarda Venckutė, S.S.K., SV. KAZIMIERO GARBEI MIŠIŲ GIESMES IR AKLAMACIJOS. 20 džiū — kun. dr. St. Žilio. Išleido ir platina ALRK Kunigų Vienybė, 351 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207, USA. Tiržas — 500 egz. Kaina — 1 dol.

Kazimieras Barėnas, BRITANIJOS LIETUVIAI 1947-1973 M. Didžiosios Britanijos Lietuvių Sąjunga. Londonas 1978 m., 355 psl. Kietais viršeliais, albuminio formato.

PR. NAUJOKAITIS

Naujoje K. Barėno knygoje yra penkiolika novelių. Tie pasakojimai yra kartais juokingos, kartais graudžios, dažniausiai rimtos istorijos, susidėsčiusios tremtinių stovyklose, o daugiausia jau šiaip taip isikurdusios Anglijoje. Kaikurių tų istorijų šaknis tebėra nepriklausomos Lietuvos gyvenime. Tačiau kiekviena istorija rodo originalią žmones, turi savo idėją, skirtingą veiksmo foną. Todėl tenka stabtelėti ties kiekvienu pasakojimu atskirai.

Onos Karutienės misija rodo, kaip sunku supažindinti kitataučius su savo gimtuoju kraštu. Karutienė ir gyvu žodžiu, ir parodėlėmis, ir piešiniais mėgino savo bendradarbiams parodyti tautinę lietuvių individualybę, bet jos pastangos vis atsimušdavo arba į pašaipą, arba į abejingumą. Visas tas nesėkmės K. Barėnas vaizduoja su epiniu kantrumu ir lietuvišku jautrumu.

Geltonieji jazminai atskleidžia buvusio banko buhalterio Lietuvoje Adomo Gervės tragediją. Adomas buvo puikus vaikas, gabus, darbštus, draugiškas, šeimyniškas. Karas sugriovė jo laimę: atskyrė nuo žmonos ir dukrėlės, įgrūdė vokiečiams apskų kasti. Vėliau Berlyne užmūšė jį bomba, kai jis, sustojęs traukiniui, grožėjosi geltonaisiais jazminais (forsitijomis).

Draugeliai vaizduoja kelis vyrus, jų gyvenančius Anglijoje, atsispaunčius šturpių karo atsiminimų nuolatinių pasipasakojimų. Jie ir sustinka tik tų atsiminimų pakartojimui. Tai jų gyvenimo turinys — skurdas, bet polėkis, bet jų dvasinė pusiausvyrė reikalingas. Tik vienas fronto laikų bičiulis tais atsiminimais nesidomi, net nori juos tyčia pamiršti kaip nemalonų gyvenimo epizodą. Novelėje nieko svarbesnio neįvyksta. Atrodo, autoriui rūpėjo vien parodyti dvasinę žmogaus gelmes, iš kurių nuskendę kaikurie stiprūs pergyvenimai nuolat iškyla į paviršių.

Gilaus turinio novelė yra Grigaliaus relikvijos. Joje vaizduojama, kaip buvusios policijos pareigūnas, išbėgęs iš "tėvynės", rinko lietuviškus pinigus, pašto ženklus tautiniais drabužiais, žodžiu sakant, visa, kas tik turėjo kokios nors istorinės ar etnografinės reikšmės. Visą savo uždarbį sukišo į tą muzėjų. Tautinių švenčių metu Grigalius rengdavo tų daiktų parodėles. Tik mirė nepalikęs testamentu, dėlto visas rinkinys pateko į policijos globą. Įdomus yra kaimynų noras tame rinkinyje apžinti savo daiktus ir juos atsiminti. Tai viena stipriųjų knygos novelių.

Feljetoninio atspalvio yra pasakojimas Karstai. Povilas Dėdelė, nepasitikėdamas pinigų pastovumu, pradėjo pirkinėti sidabrą. Netrukus sidabrinių daiktų prisipildė jo kambarys lentynose. Bet jo įnamį Davidonį labai išgąsdino karstai, kurių net keli atsirado Dėdelės namuose. Vėliau paaiškėjo, kad tie karstai yra būsimos Dėdelės uošvijo, laikinai čia padėti. Visas pasakojimas yra humoristinis, be gilesnio turinio.

Kęstutis ir Algirdas atsiminimų forma nukelia į karo meto Lietuvą. Dvynukai broliai Kęstutis ir Algirdas, savo išvaizda labai panašūs, uelina skirtingais keliais. Algirdas talkina okupantams bolševikams, o Kęstutis kovoja prieš bolševikus, laimingai išlieka politinių kalinių sušaudyme Cervenėje, bet už tai tardomas vokiečių. Novelė atrodo lyg be pabaigos, be išryškintos idėjos.

Garbės narys yra novelė, atskleidžianti būdingus lietuvių išiešvijo Anglijoje visuomeninio veikimo bruožus. Smulkios intriguojančios pirmavimos mažos lietuvių kolonijose taip susipina, kad mielai visur laukiama Vytauto Medzioko talka ką nors rengiant. Šis žmogus nesiveržia į garbę, bet visdėlo stambesnios kolonijos išrenkamas garbės nariu. Tačiau mirusį Vytautą palydi į kapus tik 6 mažos kolonijos žmonės, o didžioji kolonija net jam mirusiam atima garbės nario vardą.

Ko Teresė raudojo rodo kietos valios, turto geidžiančią moterį. Teresės uošvis davė pinigų perkant namus. Paskui beveik visą savo uždarbį atiduodavo į šeimos išdą. Tačiau uošvio pensijos marčiai pasirodė lyg permaža. Už tai ji uošviui krovė vi-

sokių nelengvų darbų. Langus dažydamos, žmogus net persiūšdė ir gavo kosulį. Kosintį uošvį Teresė pasiryžo išvaryti į prieglaudą. Tai visai priblaigė ligonį. Bet visdėlo į kapų duobę leidžiant uošvio karstą prabilo Teresės sąžinė — prasiveržė nesulaikomu verksmu.

Jaucio sveikata rodo lietuvių išiešvijo fizinį ir moralinį nusigėvenimą. Marijonas Dagilis po karo laimingai išėjo iš belaisvių stovyklos, bet Anglijoje nebrangino savo sveikatos: tapo alkoholiu, vedė airę, šiai žuvis po automobilio ratais, leidosi buvusios žmonos draugės išnaudojamas, apgaunamas, kol pagaliau ir pats žuvo po automobilio ratais.

Pensininkų klubas yra gana banalus pasakojimas apie jokio polėkio neturintį pensininkų būitį. Seši vyrai kiekvieną penktadienį renkasi smuklėje prie alaus stiklinių ir kalbasi apie mases, uodus, vapsvas ir kitus niekus. Atrodo, kad autoriui ir terūpėjo parodyti kaikurių žmonių dvasinį nusigėvenimą. Pasakojimas gerokai ištęstas.

Klaidos vaizduoja tragiškus įvykius. Motiejus Piliponis grįžo iš vokiečių kariuomenės dvasiškai sugniuždytas. Mažutėje lietuvių stovykloje jis ištisas dienas ištovėdavo pajūryje, žiūrėdamas į rėkiančias žuvis. Jų vaizdas jam sukeldavo pergyventus bombardavimo baimus. Jaunos merginos Stasės draugystė grąžino jam dvasinę pusiausvyrą. Juodviem gimęs sūnus pakrikštijamas Jėzumi (nusižiūrėjus į Brazilijon išvykusio pusbrolio šeimą). To vardo ir kartu žento emė baisiai nekėsti uošvė Saladūdienė. Pajūryje dar padidėjo persikėlus į Angliją ir vaikui pradėjus lankyti mokyklą. Vardas ir skirtingas vaiko laikysena užkliuvo klases draugams. Prieš Vėlykas vaikai erskėdė vaiku apvainikavo "Jėzaus" galvą, gerokai jį apklū. Susijaudinę tėvas, dėl vardo jausdamas kaltę, puolė po traukinį ir žuvo. Žmona neteko namelio, kurį buvo skolon pirke, gavo darbą ligininėje, o užuot "Jėzus" tapo visuomenės priešu, buvo nuteistas už nusikaltimus ir pasodintas į patalios stovyklą. Taip nelaimingai susidėstė Piliponių gyvenimas.

Paskutinis praradas — liūdna Lietuvos savanorio kūrėjo Aleliūno istorija. Nepriklausomybės karuose jis prarado ranką, už tai gavo Vycio kryžių, visokių medalių. Bet Anglijoje jis gyven. tik buvusios garbės likučiais: jis reikalingas šaulių paradosse tol, kol pajėgia žengti koja kojon. Bet kai kojos ima maišytis, jis pamažu stumiamas iš eisenos, ir tik laidotuvių eise-noje šauliai pagerbia jį bent maršu iš patefono plokštelės (ironija!).

Vaivaris savo turiniu gimininga novelė "Garbės nariui". Buves pienininkas Vaivaris jau Lietuvoje buvo tapęs mokytoju Maldučio pastumdėliu. Maldutis jį įtaigojo rašyti į laikraščius apie vietinių šaulių veiklą. Už šaulišką veikimą buvo bolševikai tardomas, paskiau turėjo slapstytis nuo vokiečių Saugumo už pagrindinės spaudos platinimą. Vokietijos tremtinių

stovykloje Maldutis ir kiti vėl Vaivarį prikaltą būti laikraščių redaktoriumi, patys rašiniai drumsčiai stovyklini gyvenima, o Vaivaris už tai išmetamas iš stovyklos. O iš viso veikimo Vai-variu liko tik reumatizmas.

Pievos — lyrinio atspalvio apybraiža, rodanti mažųjų troškimą nusipirkti kaimynines pievas, kad šeimos gyvenimas būtų sotesnis.

Paskutinė knygos novelė Kilogramas cukraus vaizduoja šykščius žmonių likimą. Dėdė amerikietis buvo šykščius: grįžęs iš Amerikos sesers vaikams lauktuvų padalino tik po rusišką kapeiką. Bet kai į svaينو laidotuves atvažiuodamas dėdė Jurgis atvežė mėlyname popieriniame maišelyje kilogramą cukraus, jo žmona Karusė tiesiog pasiuto: važiuojant namo ji primušė, o paskui ir visai nuvarė ir kapus. Tokia užkietėjusi šykščiuolė buvo tota teta.

K. Barėno novelėse vaizduojamų moterų yra daugiau blogų negu gerų. Be tos šykščiuolės Karusės ne iš gerųjų pasirodė ir Teresė. Žiauri savo vaikiaiui, žentui ir net dukteriai yra Saladūnienė. Net galima suabejoti jos psichologinio tikrumu. Vaizduojamieji vyrai yra švelnesni. Ypač šiltomis spalvomis tapomiti užuities, kitų stumdomi, kaip Vaivaris, Medziokas, Slaudūs, savanoris Aleliūnas.

K. Barėnas yra ramus, kantrus vaizduotojas. Jis kuria vaizdą po vaizdą, ryškina charakterius niekur neskubėdamas. Net neįdomia tema, kaip "Pensininkų klubas", jis sugeba vaizdžiai atskleisti. Ir humoro jausmas duoda jo pasakojimams gyvy-mo. Geriausiai sekasi graudžios istorijos, tragiškos situacijos.

Čia išrašome vieną būdingą K. Barėniui humoristinę detalę apie Grigaliaus rinkinio kardą:

"Bet tokios svajonės nepripreda reikšmės tam karui, kuriuo gal niekas nenurkito net kopisto galvos ir kurio, tur būt, nebuvo prisi-seges prie savo diržo joks reikšmin-gensis karys. Gal tą kardą įpiršo Po-vilius Londono Portobello senelių parduotuvės pažistas koks nors per-pirkėlis. Ten tikriausiai gali gauti ne-tik Napoleono, bet, tur būt, ir Džin-gischano kardą" (62, 2 psl.).

Kad K. Barėniui netrūkstą taiklių ir vaizdingų žodžių vaiz-do pilnumui, galime matyti iš dar vieno pavyzdžio:

"Deja, jam tada nerūpėjo kurti lietuviškumas, nes, sako, ir alksnis prie kelio ir karklų krūmas prie upės — viskas buvo lietuviška, net ir vėjas. Tik svetur nublokštas jis pradėjo ilgėtis ir ano vėjo, ir gaidžio giedojimo, ir karvės mykimo, ir net samagono kvapo, su kuriuo susipažindavo, kai užkliudavo degtin-darius" (59 psl.).

Naujoji K. Barėno pasako-jimų knyga yra įdomi savo vaiz-duojamais žmonėmis, tikrovinė-mis situacijomis, ypač puikia kalba, vaizdų pilnumu, intrigos patrauklumu. Žodžiu, knyga ge-ra.

Kazimieras Barėnas, KILOGRA-MAS CUKRAUS. Novelės. Ap-lanką ir titulinį puslapį piešė dail. Vladas Žilius. Išleido Alg. Mackaus Knygų Leidimo Fondas. Čikaga 1978 m., 272 psl. Kaina — \$8.

"Tėviškės žiburių" spaudos baliuje Toronte-Mississaugoje; viršuje: dvi dailininkės — E. DOCUVIENE ir A. TAMOSAITIENE; apačioje: du gydytojai — dr. J. SUNGAILA ir dr. A. ZOTOVAS iš Detroito. Nuotr. St. Dabkaus

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

LOS ANGELES DRAMOS SAM-BŪRIS su rež. Dalila Mackieliene kovo 24 d. suvaidino Jurgio Gliau-dos farsinę komediją "Kompiuteri-nė santuoka". Šis kūrinys buvo vai-dintas ir anksčiau, bet jį dabar ge-rokai praplėtė autorius, naujų vieti-nių aktualijų įvedė rež. D. Mackia-lienė. Scenovaizdžius sukūrė dail. Algis Žaliūnas. Spektaklyje dalyva-vou nemažas būrys vietinių aktorių — V. Jatulienė, V. Dovydaitis, S. Ma-tas, R. Vitkienė, E. Dovydaitytė, V. Irlėnienė, J. Raibys, M. Prišman-tas, O. Deveikienė, o solistės vaid-menį atliko tikra sol. Stasė Klimaitė-Pautienienė — sopranas.

PIRMAJĮ SAVO DAINŲ ir operų arijų rečitalį surengė naujoji čika-gietė sol. Laima Rastenytė-Lapins-kienė balandžio 1 d. Jaunimo Cen-tre su kompoz. D. Lapinsko palyda. Rečitalis buvo pradėtas britų klasi-ko H. Purcellio daina ir operos ari-ja, garsioju R. Schumanno ciklu "Moteries gyvenimas ir meilė". To-liau skambėjo G. Rossinio, G. Doni-ccio, C. Saint-Saens'o operų arijos. Rečitalis užbaigtas dviem K. Brun-dzaitės "Raudomis", J. Gruodžio "Rugiai-gėlėmis", "Pavasario naktim Berlyne" (abiejų dainų teksto au-torius — K. Binkis), D. Lapinsko ke-turių dainų ciklu "Balyvera", kuris yra skirtas jo tėvui Baliai ir moti-nai Verai. Muzikinis kritikas Algis Simkus kultūriniam "Draugo" prie-de sol. L. Rastenytės dainavime pa-sigenda klasikinio lengvumo, atkrei-pia dėmesį į per daug garsius atsi-kvėpimus. Atrodo, naujoji solistė dar turi tėti dainavimo studijas, kol scenoje galės išsistieiti visu savo meniniu ūgiu. Gaila, kad nei rečita-lio aprašymuose, nei paskelbtuose pasikalbėjimuose su pačia sol. L. Rastenyte niekas nepažymėjo esmi-nio dalyko, būtent, kokių balsu ji dainuoja.

PENKTOJI TRADICINE NUO-TRAUKŲ PARODA kovo 9-11 d. d. įvyko Brocktono mieste. Dalyva-vų 74 fotografai iš dviejų JAV valstijų — Massachusetts ir Rhode Island. Pirmąją premiją spalvotų nuotraukų grupėje laimėjo bostonietis P. Kruckonis. Jo įdomi spalvotų skaidrių pynė "Mano Lietuva" buvo rodyta šiemetiniame Vasario 16 minėjime Vašingtone.

PIANISTO MANIGRIDO MOTE-KAICIO KONCERTŲ Jaunimo Cen-tre dėl Čikagą nusiaubusios pūgos teko atidėti kovo 18 d. Programon jis buvo įtraukęs J. S. Bach'o, F. Chopino, S. Rachmaninovo, C. De-bussy, M. Ravelio, J. Brahmo kom-pozicijas, kurias papildė Kaliforni-joje gyvenančios Giedros Gudaus-kienės fortepijoninės miniatiūros — "Kalk geležį, kol karšta", "Obuolys nekranta toli nuo obelies", "Auk-sas ir pelenuose žiba". Jos muzikos gar-sais atspindėjo šių mūsų liaudies pa-tarlių mintis. M. Motekaitis yra pla-taus pripažinimo susilaukęs pianis-tas: jau studijų metais laimėjo pini-ginių premijų Čikagos pianistų var-žybose, gavo tris aukso medalius dienraščio "Chicago Tribune" reng-tuose muzikos festivaluose. "Chica-go Bussiness" orkestras konkurso keliu M. Motekaitį buvo pasirinkęs savo solistu. Jam taipgi, kaip soli-stitui, teko dalyvauti NBC televizijos koncerte su simfoniniu orkestru. Pernykščiame Čikagos filharmonijos koncerte, kurio klausėsi apie 4.000 čikagiečių, M. Motekaitis buvo pa-grindiniu solistu. Jis taip pat yra dažnas lietuvių dainininkų bei ins-trumentalistų akompaniatorius, for-tepijoninių kūrinių atlikėjas lietu-viškų renginių programose.

LIETUVIŲ KATALIKŲ MOKSLO AKADEMIJOS Niujorko židyns, vadovaujamas pirm. dr. Aldonos Ja-načienės, šio miesto tautiečių kovo 25 d. pakvietė į Kultūros Židinį pa-siklausyti Antano Masionio paskai-tos "Sovietų Sąjungos pastangos nu-tautinti Lietuvą per mokyklas". Pa-skaitininkui susirgus, ją skaitė kun. dr. V. Gidžiūnas, OFM. Autorius me-džiaga savo paskaitai buvo surinkęs iš sovietų kontroliuojamos spaudos. Diskusijoje betgi buvo iškelta min-tis, kad nevisi mokytojai laikosi kompartijos instrukcijų. Būna atve-ju, kai tas nuorodas stengiamasi ap-eiti išsiskukinėjimais. Kavutė paskai-tos dalyvams surengė LKM Akade-mijos mecenatė Elena Mickilūniė-nė.

SOL. ONA PLIUSKONIENĖ iš Fi-ladelfijos lankėsi Čikagoje. Koncer-tinę programą ji atliko N. Pr. Mari-jos seselių rėmėjų vakarienėje Jaunimo Centre, kur buvo minima šios vienuolijos 60 metų sukaktis. Vieš-nia iš Filadelfijos buvo atsivežusi vien tik lietuvių kompozitorių kūrinių programą. Koncertą pradėjo G. Gudauskienės "Metų laikais", "Pri-siminimu", V. Jurgučio "Žibute". Toliau skambėjo dabartinis Lietu-vos kompozitorių dainos: B. Gor-bulskio "Žemė gintarinė", A. Rau-donikio "Mylėk ir lauk", "Pristi-mink", A. Dirvianskienės "Kad galė-čiau". Koncertas užbaigtas Illinois lietuvių gydytojų konkurso premiją laimėjusia kompoz. G. Gudauskienės ir poetės A. Karvelytės daina "Pa-gunda". Solistė akompanavo Živilė Modestienė. Pažymėtina, kad sol. O. Pliuskonienė pati padengė savo ke-lionės išlaidas, o honorarų atidavė N. Pr. Marijos seselių statybos fon-dui.

SINTASIS JONO BILIŪNO GIM-TADIENIS balandžio 10 d. buvo pā-minėtas Vilniaus meno darbuotojų rūmuose. Kalbėtojų eilėse buvo ren-gėjų komiteto pirm. K. Korsakas, rašytojas M. Sluckis, partinio insti-tuto direktoriaus pavaduotojas R. Maliukevičius, vysk. A. Baranausko ir A. Vienuolio-Zukausko muzėjau vadovė T. Mikeliūnaitė, rašytojas R. Klimas. Minėjimas užbaigtas koncer-tu. Respublikinėje bibliotekoje buvo atidaryta jubiliejinė paroda su J. Bi-liūno rankraščiais, nuotraukomis, knygomis, jo gyvenimą atskleidžiančiais dailės darbais. "Vagos" leidyk-la šia proga išleido iliustruotą "Lai-mės žiburį". Kaune minėjimas įvyko balandžio 11 d. "Žinių" draugijos rūmuose. Pagrindiniu kalbėtoju čia buvo filologijos kandidatas A. Zala-torius, dirbantis Mokslių Akademijos lietuvių kalbos ir literatūros institu-te. J. Bilinūi skirtą parodą surengė centrinė Kauno biblioteka, o Kauno lietuvių teatras paruošė spektaklį apsa-kymo "Jonukas" motyvais. Tradici-nė "Laimės žiburio" šventė įvyko Anykščių apskr. ant Liudžiškių kalno, kur išsijė J. Bilinūo kaulai ir kur yra architekto V. Gabriūno sukurta pa-paminklas, simbolizuojantis laimės ži-burį. Daug žventės dalyvių aplankė J. Bilinūo muziejų Niūronyse, papil-dytą naujais rodiniais. Simtojo gim-tadienio proga prie laimės žiburio paminklo įžiebta negestanti atminči-mo ugnis.

PANEVŽIO KULTūros NA-MUOSE surengtas penktasis mėgė-jųkų satyrinių filmų festivalis truko dvi dienas, nes jame susilaukta net 53 filmų. Svečių teisėmis festivalyje dalyvaavo kino mėgėjai iš Rygos, Ta-lino, Čeliabinsko, autonominės Ko-mių respublikos. Vertintojų komisi-ja geriausiu festivalio filmu pripa-žino vilniečio V. Kažukausko kūrini "TKS", išjuokiantį biurokratinės apraškas. Festivalio laureatais taip-gi tapo: vilniečiai V. Gaigalas ir A. Slavinškas, sukūrė vaidybinį filmą "Pergalės kvapas", panevėžietis inž. J. Lauraitis, dalyvavęs su pieštiniu filmu "Magos".

LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMI-JOS fizikinių techninių energeti-kos problemų laboratorijos vadovas V. Vyšniauskas išvyko Britanijon, kur įvairiose kolegijose tris mėne-sius dirbs mokslinį darbą.

KOMPOZITORIŲ SĄJUNGOS Kauno skyrius naujai įrengtoje Kip-ro Petrausko muzėjau salėje kovo 18 d. surengė dirigento ir kompoz. J. Tallat-Kelpšos 90-tojo gimtadie-nio minėjimą. Apie vėlonies kūry-bą ir gyvenimą kalbėjo muzikologė E. Ragulskienė. Atsiminimais dal-jois operos veteranas A. Kučingis, kompoz. J. Nabazas. J. Tallat-Kelpš-os kompozicijas atliko Kauno mu-zikinio teatro solistai — B. Sodayty-tė, G. Smitas, J. Janulevičius, E. Gu-tauskas, pianistai L. Richterytė, E. Petronis, J. Gruodžio muzikos mo-kyklos dėstytoja T. Chmieleuskaitė. K. Petrausko muzėjau salėje sek-madieniais rengiami diskusijų klubo užsiėmimai, susitikimai su kom-po-zitoriais ir atlikėjais.

VILNIAUS MENO DARBUOTOJŲ RŪMUOSE balandžio 13 d. vilnie-čiai paminėjo rašytojo Juozo Baltu-sio amžiaus septyniadesimtmetį. Apie jo gyvenimo ir kūrybos kelią kalbėjo filologijos dr. J. Lankutis, rašytojas R. Kašauskas. Prieš šią suaktį buvo išleistas naujas J. Bal-tušio romanas "Sakmė apie Juozą". Dokumentinių pusvalandžio ilgumo filmą "Filme — Juozas Baltušis" pa-ruošė rež. R. Silinis.

DVIEJŲ TOMŲ MONOGRAFIJA "Nemunas" išleido "Mokslo" leidyk-la. Ši kolektyvinė veikalą apie 935 km ilgio Lietuvos upę paruošė Moks-lų Akademijos zoologijos ir parazi-tologijos institutas su hidrometeorolo-gijos valdyba, Vilniaus universite-tu. Pirmajame tome pateikiama Ne-muno istorija, jo fizinės geografinės savybės, hidrologinis režimas. Į an-trąjį tomą yra įtraukti paskutiniai dešimtmečiai atlikti Nemuno aug-menijos bei gyvūnijos tyrimų rezul-tatai.

MUZIKINIO KAUNO TEATRO tenoras Eduardas Gutauskas daugelį solistų pralenkęs koncertų gausa. Lietuvos meno darbuotojų rūmuose neseniai buvo surengtas 1001-sis jo koncertas, kurio programon E. Gu-tauskas buvo įtraukęs tarptautinių klasikų ir lietuvių kompozitorių kū-rinius. Pirmą kartą šiame koncerte buvo atliktas naujasis kompoz. V. Budrevičiaus ir poeto V. Barkausko vokalinis ciklas "Gimtinės dainos". Sol. E. Gutausko neuita kūrybinį kelią koncerto dalyviams apibūdino vyr. dirigentas S. Domarkas. E. Gu-tauskas, dar studijuodamas Vilniaus konservatorijoje pas prof. Z. Pau-lauską, paruošė pagrindinius vaid-menis Ch. Gounod "Fauste", A. Dvoržako "Undinėje", G. Puccini opere "Madame Butterfly". Kele-tą metų dainavo Vilniaus operoje, tobulinosi Tbilisio konservatorijoje. Dabartiniame sol. E. Gutausko re-pertuare yra 20 pagrindinių vaidinė-čių opere bei operetėse. Koncer-tuose jis dažnai būna pirmuoju kom-pozitorių V. Bagdono, J. Gaizausko, A. Bražinskio, V. Baumlis, V. Kai-riškio dainų atlikėju. Didelio pa-sisekimo yra susilaukęs E. Gutausko ir V. Zarembos duetas. V. Kst.

Lietuviai Čikagoje

K. A. SAULAITIS

IV PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESO ižde Čikagoje jau beveik \$92,000, kurių 75% yra užsiregistravusių jaunimo atstovų, dalyvių ir suaugusių svečių įmokėimai. Pavieniai asmenys, ypač gydytojai, jau įnešė \$2,900, Illinois Lietuvių Gydymo Sąjunga paskyrė \$2,000. Jaunimo kongreso išdėstymas Mečys Šilkaitis išmoka viešbučiams, salėms ir kitoms patalpoms užstatas Anglijoje ir Vokietijoje, kad pernai padarytos rezervacijos būtų užtikrintos. Ta suma siekia \$13,000. Aukų vairs iki balandžio 14 d. pasiekė 13,5% numatytos sumos. Lėšos taipgi siunčiamos nepajėgiems krašties, kai jų atstovai kelionės iš anksto pigiau užsisako. PLJK ir PLB būstinėje Čikagoje reikalaujama Danutėi Korzonienėi ir Sauliui Girniui ir tal- katejo Ofelija Barsketytė, tad bū- stinėje budima jau daugiau kaip 70 val. per savaitę. Didysis Čikagos lie- tuvių renginys jaunimo kongresui paremti bus dr. Algio Pauliaus ir tal- kininkų ruošama Lietuvių Diena liepos 1. Lietuvių Fondas jau pa- skyrė \$3,000.

PASAULIO LIETUVIŲ DIENOS Toronto 1978 m. paliko tokį gerą įspūdį visiems, kad dar joms nepa- sibaigus pradėta kalbėti apie antrą tokį ypatingų renginių junginį. PLB valdyba savo posėdyje balandžio 18 d. Čikagoje ėmėsi aiškaus žingsnio ir siūlo PLD rengti 1983 m., kurie vėl sutampa su PLB seimu. Tais me- tais būtų ir dainų šventė; galėtų vykti sporto žaidynės, mokytojų sa- vaitė, V PL Jaunimo Kongresas (jei šio atstovai taip nubalsuotų). Be to, prasidėdavo šv. Kazimiero mirties 500 m. sukaktis, 100 m. nuo dr. J. Basa- navičiaus "Aušros" (būty prenume- ratų, knygų, spaudos ir plokštelių mugė), įvairios parodos — fotogra- fų, meno, filatelijos; galėtų būti teatro ir operos spektakliai. Jeigu II PLD vyktų vietovėje, kurioje yra daug senųjų ateivių palikuonių, bū- ty stengiamasi ir ruošos komitetus, vėjų ir programas įtraukti daugiau "vietinių" lietuvių. PLB valdyba imasi tartis su kraštų valdybom, įvai- riom organizacijom daliai, vietai bei programai nustatyti.

DR. LEONAS KRAUCELIŪNAS pakviestas būti PLB kultūrinės tal- kos komisijos pirmininku. Šiuo me- tu jis kvičia narius komisijon, ku- rios tikslas yra organizuoti ir vykdy- ti lietuvių menininkų, kultūrininkų ir mokslininkų pasiekimą tarp įvai- rių kraštų Lietuvių Bendruomenių. Tuo darbu PLB, PL Jaunimo Sąjun- ga, kaikiuros organizacijos ir pavie- niai asmenys užsiima jau daug metų, siųsdami ar siųsdami vykti iš vieno krašto į kitą. Turbūt pirmasis didesnis šios komisijos projektas bus Urugvajaus tautinių šokių grupės "Ažuolyno" viešnagė S. Amerikoje šių metų pabaigoje. Vykdydama V PLB seimo nutarimus, valdyba ir komisija rūpinsis ne tik asmenų ar vienetų bet ir spaudos, meno, fil- mų ir kitais mainais, o "Pasaulio Lietuvių" imis spausdinti tokių keli- nių (bei didesnių įvykių įvairiuose kraštuose) tvarkaraštį, kad oficialia ar privačia iniciatyva bei pastanga- mis vykstantieji asmenys taip sude- rintų savo ryšius, jog kiti kraštai būtų pasiekiami dažniau, bet ne ke- liu kultūrinį keliautojų iš karto. Taip pat pagal V PLB seimo įgali- jimą valdyba imasi tartis dėl visuo- meninės komisijos politiniams rei- kalams sudėties, apimtės ir planų.

GRAŽUS VELŲKŲ RYTAS padė- jo čikagiešius įtikinti, kad rekordi- nis 226 cm sniego žiema pagaliau pasibaigė. Iš priemiesčių ir užkam- pių sugužėjo į Priskėlimo apeigas ir Mišias lietuvių parapijose. Gausiai lietuvių apgyventos Marquette Par- ko (Marijos Gimimo) ir Brighton Par- ko (Nekalto Prasidėjimo) para- pijos minėjo Kristaus Priskėlimo

šventę, lygiai kaip ir viena didžiau- sių Čikagos šventovių — Sv. Kry- žiaus, kuri šiuo metu yra "meksi- kiečių" rajone. Eina kalbos, kad pa- rapijai norima jiems perduoti (šiuo metu joje dirba trys lietuviai kun- gai). Kiek šioms gandoms pagrindo būtų, nežinia. Klebonas kun. V. Mi- kolaitis Priskėlimo dalyviams sveiki- no trimis kalbomis. Giedoją šioje parapijoje pradėjęs veikti "Daina- vos" ansamblis su solistais Roma Mastiene ir Valentinu Liorentu. Pa- maldos dalyvavo apie 1000 žmonių. Daugelis jų atvyko į senąją parapiją didžiąją šventei.

KUN. JONAS KUBILIUS, SJ, Montrealio Aušros Vartų parapijos klebonas, Jaunimo Centre Didžiąją Savaitę vedė tradicines Akademinių Skautų Sąjūdžio skyrinus rengiamas rekolekcijas — tris ilgesnius pokal- bius keliems šimtam dalyvių. ASS dvasios dalyvių sąjūdžio narių yra la- bai mėgstamas. Klausytojų tarpe bu- vo akademikų šeimos, draugai bei il- gitai, kurie norėjo pagyventi buvusio kilmėčio Jaunimo Centro direkto- rius sukelta jausia krikščioniška nuotaika.

RADIO PROGRAMA "Lietuvos Aidai", įsteigta prieš trejus metus, nešiuotini finansinių ir kitokių sun- kumų, stiprina savo veiklą. Nuo š. m. kovo 5 d. programa transliuo- jama kas vakarą 9 v., šeštadieniais — 7-8 v.v. 1490 AM banga. Jos iš- laikymas metams kainuoja \$24,000. Organizacijų atstovų susirinkime iš- rinktas "Lietuvos Aidų" rėmėjų ko- mitetas: Rita Kuraitė, Viktoras Li- bertis, Jonas Kreivėnas, Balys Bar- džionis, Algis Sliužas. Adv. P. Kal bus šio komiteto teisiniu patarėju. Susirinkime dalyvavo: Lietuvių KVS- gos "Ramovė" A. Miselis, Algis Sliu- žas, "Lietuvos Aidų" štabo narys, Cipr. Genutis, Jonas Kreivėnas, LB Marquette Parko apylinkės, J. Indra- šiūnas, ALTos, Edm. Jasinišas, Aero klubo, Justinas Sidišauskas, A-B Lie- tuvių Klubas, Jonas Balčiūnas, Lie- tuvos Atgimimo Sąjūdis, Viktoras Libertis, "Laisvosios Lietuvos" re- daktijos, A. Kurienė ir R. Kuraitė, šaulių kuopos "Klaipėda". Kiekvie- na organizacija ar klubas gali būti nariais rėmėjais, paaukoje daugiau — garbės globėjais.

"Kronikos" leidyba

"Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikai" Leisti Sąjunga, pri- klausanti Amerikos Lietuvių Katalikų Federacijai, netrukus išleis "LKB Kronikos" I tomą ispanų kalba ir "LKB Kroni- kos" I tomą anglų kalba Čika- gos Lojolos universiteto vardu. "LKB Kronikos" V tomas lietu- vių kalba baigiamas redaguoti. Kviečiame visus lietuvių sa- vo aukomis paremti "LKB Kro- nikos" knygų leidimą, o dar ne- atsilyginusius už gautas knygas prašome greičiau tai padaryti.

Paaukojusieji bent 5 dol. bus laikomi "LKB Kronikai" Leisti Sąjungos metiniais nariais, 100 dol. — amžiniais nariais ir 1000 dol. — mecenatais. Už visus au- kotojus kasdien yra laikomos šv. Mišios.

Aukotojams išduodami kvitai ir jų aukos yra atleidžiamos nuo federacinių mokesčių JAV-se. Paaukojusieji nemažiau kaip 100 dol. bus įrašomi leidžiamo- se knygose.

Aukus siųsti ir čekius rašyti: "LKB Kronikai" Leisti Sąjun- ga, 6825 So. Talman Ave., Chi- cago, Ill. 60629, USA.

"LKB Kronikai" Leisti Sąjungos valdyba

FRANK BARKAS LTD., Realtor
3828 BLOOR STREET WEST, ISLINGTON, ONTARIO

- NAMAI
- VASARNAMIAI
- OKIAI

Stayner, Springhurst,
Wasaga, Collingwood
(705) 445-8819
atstovas MARIO TURCO

ISTAIGOS **233-3323** NAMŲ **743-0100**

BALTIC EXPORTING CO.

Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą
• Priimame užsakymus ir maisto siuntinių iš Danijos.
• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui
DARBO VALANDOS: 9 v.r. — 5 v.p.p. (po 5 v.p.p. susitarus telefonu);
šeštadieniais 9 v.r. — 4:30 v.p.p.; trečiadieniais uždaryta
482 Roncesvalles Ave., Telefonas Savininkai
Toronto, Ont. M6R 2N5 **531-3098** S. ir F. Janavičiai

DRAUDA

BALIO MASKELIŪNO
INSURANCE AGENCY LTD.

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814

2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403

Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA

• 20 METŲ PATIRTIS

• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Torontiško "Atžalyno" surengtoje pavasario madų parodoje Lietuvių Namuose — jaunosios modeliotojos rodo vaikų ir paauglių aprangą. Ši paroda susilaukė nemažo dėmesio ir gausių žiūrovų

Toronto Lietuvių Namai

Po II D. karo atsiradus To- ronte didesniais lietuvių skai- čiai, kaikiurie praktiškai galvo- jantys lietuviai sumanė įsigyti patalpas, kuriose galėtų reikštis lietuviška veikla. Tuo tikslu 1950 m. pradėta organizuoti To- ronto Lietuvių Namų organiza- cija su \$25 nario mokesčiu. 1952 m. ta organizacija, turėda- ma tik \$1000 ir \$9000 pasižadė- jimų, nupirkio namus su kelio- mis nedidelėmis salėmis. Čia vyko įvairių organizacijų susi- rinkimai, posėdžiai, parengi- mai, choro ir tautinių šokių re- peticijos, buvo KLB raštinė, veikė biblioteka, skaitykla. Ten susiorganizavo pirmas Kanado- je lietuvių kredito kooperatyvas "Parama". Bet po dešimtmečio, lietuviams ekonomiškai sustip- rėjus, tos patalpos jau buvo perankštos. Pradėta ieškoti di- desnių. 1971 m. pardavus tuos namus, buvo nupirkios dvi šalia stovinčios protestantų švento- vės ir pritaikytos lietuvių rei- kalams, išleidžiant tam tikslui per pusę milijono dolerių. To- kių būdu įsigytas milijoninės vertės turtas.

TL Namams gaunant nemažas pajamas iš "Paramos" ir sve- timačių už nuomojamas pa- talpas, iš svetainės su alkoholi- niais gėrimais, iš nario mokes- čio (iki \$100) bankams visos skolos buvo apmokėtos ir bai- giamos mokėti privačios skolos.

Siomis patalpomis dabar ne- mokamai naudojasi įvairios lie- tuvių organizacijos. Pensininkų klubas gavo sau patalpas. Veik- kia biblioteka ir skaitykla. Vyks- ta koncertai, vaidinimai ir kiti didesni parengimai. TLN Mote- rų Būrelis rengia meno para- das, tradicines lietuvių šven- tes. Vyrų būrelis vasarą ruošia poilsio stovyklas, gegužėms, žie- mą rengia slidinėjimo iškylas, šokių koncertus, aktyviai daly- vavo demonstracijose prieš V. Petkaus nuteisimą, suruošė sim- poziumą. Pernal prie TL Namų suorganizuotas jaunimo būrelis, kuris vasarą suorganizavo pran-

ciškonų stovyklavietėje vasaros sutikimo savaitgalį, žiemą — slidinėjimo iškylą, žiemos suti- kimo šokius ir tris linksma- vavarius. Veikia moterų oktetas ir šachmatininkų klubas.

Taigi TL Namai yra ne tik milijoninis lietuvių visuomenės turtas, ne tik sudaro geras sąly- gas lietuvių kultūrinei ir visuo- meninei veiklai, bet ir patys at- lieka nemažą dalį tos veiklos.

Džiuginantis reiškinys yra ir tas, kad TL Namų organizacijoj aktyviai dalyvauja akademini- mis jaunimas. Jau kuris laikas TLN valdyboj veikia jau čia baigę universitetus jaunosios kartos akademikai. Siemet, pa- pildomai renkant valdybą, net šeši tokie akademikai kandida- tavo. Dabartinėje TLN valdy- boje iš 11 jos narų 5 yra jauno- sios kartos akademikai — pir- mininkas, vicepirmininkas, sek- retorius, išdinininkas ir jaunimo reikalams — jaunimo būrelio vadovas.

TLN, baigdami mokėti skolas už namų remontus, pradėda kas- met vis daugiau duoti pašalų ir lietuviškiems reikalams. Per- nai jie paskyrė \$1100 skautų stovyklavietei Romuva, po \$700 tautinių šokių grupei "Atžaly- nas", vaidybos grupei "Aitva- ras", TLN Vyrų Būreliui, \$650 šachmatininkų klubui, \$600 Maironio mokyklai, po \$550 — Vasario 16 gimnazijai (užpėnai — \$1000 vykstantiems į tą gim- naziją mokiniams), sporto klubi- bui "Vytiš", po \$500 TLN Jauni- mo Būreliui ir vyrų chorui, \$320 KLB apyl. valdybai, po \$300 tautinių šokių grupei "Gintaras" ir Kanados Lietuvių Fondui, po \$250 T. T. Pranciš- konų parapijai bei stovyklavie- tei ir Kanados Liet. Jaunimo S- gai, \$210 KLB krašto valdybai, po \$200 Toronto skautų tūntui "Rambynas", Toronto skautų Romo Kalantos būreliui, Tau- tos Fondui, TL Namų Moterų Būreliui, po \$100 Assoc. for Advanc. of Baltic Studies ir moterų šalpos būreliui "Daina",

YONGE MEMORIALS LTD.

2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955

Meistris iškas darbas, puikūs lietuviški projektai
ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

Y. BAČIENAS
All Seasons Travel, B.D.

1551 Bloor Street West,
TORONTO, ONTARIO M6P 1A5

\$50 Toronto ateitininkų tėvų komitetui ir kitiems reikalams; iš viso \$10,480. Šiais metais sa- matoj pašalpos numatytą \$25-000. Pašalpos, atrodo, skiria- mos visiems, kurie prašė, arba ir neprasant, bet suprantant fon- kalo svarbą, kaip pvz. KL Fon- das. Tačiau, augant atliekamų pinigų sumai, skiriami lietuviška- jai veiklai bei kultūrai, reikėtų atsižvelgti ne tik į tuos viene- tus, kurie kreipiasi su prašy- mais, o ir į tuos, kurie ne- prašo, bet yra nemažiau reika- lingi finansinės paramos. Sek- kant spaudą, tai nesunku paste- bėti. L. T.

Calgary, Alberta

TAUTINIŲ ŠOKIŲ GRUPĖ, nau- jai persitvarkiusi, pradėjo repeti- cijas 1979 m. sausio mėnesį. Ją su- daro daugiausia studentai 16-30 metų amžiaus. Jų dalis yra atvykusi iš rytinės Kanados, kur dalyvavo tau- tinių šokių grupėse, ateitininkuose ir skautuose. Iki šiol mūsų šokėjai dalyvavo įvairiuose renginiuose. Va- sario 10 d. Citizenship Council Food Fare, kur dalyvavo 20 grupių, ji pa- šoko Gyvatara. Vasario 17 d. ji da- lyvavo Lietuvos nepriklausomybės minėjime ir pašoko Kubilą bei Gy- vatara, o V. Krauzaitė pakankliavo "Motulė mane barė". Vasario 24 d. mūsų šokėjai dalyvavo Albertos daugia- kultūrės tarybos (Alberta Cultural Heritage Council) suvažiuojame gra- žiose Palliser Hotel patalpose, kur buvo pagerbtas Albertos kultūros min. Horst Schmidt. Ten lietuvių grupė pašoko Kubilą ir Gyvatara, o A. Lėderytė su R. Vaičiūnaitė, ly- dimos gitaros, padainavo lietuviškų dainų. Balandžio 7 d. mūsų šokė- jai, pakviesti olandų bendruomenės, dalyvavo jų pobūvyje ir atliko pu- sės valandos programą. Ten jie su- silaukė triukšmingų ovacijų.

Mūsų tautinių šokių grupę su- daro: Aldona Dubauskaitė, Veronika Krausaitė, Ramona Vaičiūnaitė, Al- dona Lėderytė, Joana Barutaitė, Vanda Sukytė, Audronė Salkauskaitė, Bob Babush, Henrikas Lepar- kas, Antanas Vyšniauskas, Juozas Kaspariūnas, Lou Ulbinas, Brad Har- peris, Ray Valadka.

LAUKIAME DAUGIAU LIETU- VIŲ. Netrukus akademini lietuvių jaunimas pradės keliauti po Kana- dą ir kitus kraštus, ieškoti darbo, nakvynių ir pan. Kalgarije rasite puikias galimybes. Miestas yra su gi- lia praeitimi, pilnas muziejų, parkų, įvairių institutų. Yra universitetas, zoologijos ir botanikos sodas. Gamta graži, oras geras, o darbų netrūksta. Sausas oras gydo reumatizmą ir slogas. Ežerų daugybė: kas mėgsta žvejoti, geresnės vietos nerar. O sil- dininkai gražesnių vietų niekur ne- ras. Gydančios mineralinės maudy- kos visai netoli miesto. Kelias į jas veda per kveplančius pušynus, pro kristolinius šaltinius, senus ledy- nus — kaip pasakoję.

Keliaujantis lietuvių jaunimas ir kiti tautiečiai nakvynių, informaci- jos ar kitais reikalais Kalgarije te- sikreipia šiuo adresu: Antanas Vyš- niauskas (jaunimo reikalai) tel. 283-7751; Al. Sukys, apylinkės valdybos pirm. (nakvynės bei pramogos) tel. 266-6492; Kęstutis Dubauskas (nak- vynės ir turistinė informacija) tel. 252-0694. Keleivis

Pas dantistą

Dantistas, ilėidęs vaikui vais- tus, kad neskaudėtų: "O dabar, vaikute, būk kantrus ir neverk. Tau dantuką ištrauksiu visiškai be skaudėjimo. Vaikas: "Aš tai seniai žinojau. Mano mama kas vakarą išsiima net visus dantis ir tai neverkia.

Parinko Pr. Alš.

Visais kelionių reikalais betkur pasaulyje skambinti

tel. 533-3531

nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

SKAITYTOTOJAI PASISAKO

AUKOS RELIGINEI SALPAI

Neseniai skaitėme kun. K. Puge- vičiaus pranešimą, kiek ir kurioje parapijoje buvo surinkta kenčian- čios - kovojančios Bažnyčios Lietu- voje šalpai per 1978 m. Pirmoje vie- toje sumos atžvilgiu stovi Los An- geles Sv. Kazimiero parapija (\$6204), antroje vietoje — Toronto Priskėlimo (\$5321.05), o dešimt pa- rapijų praško tūkstančio dolerių sumą iš 98 išvardintų parapijų sąra- šo.

Kažin ar šv. Kazimieras nesigė- dytų pasirodyti X. Y. parapijoje, kuri prisiglaudusi po jo vardu per vienerius metus galėjo surinkti po 48 ct. į savaitę (\$25 per metus) Lietuvos religinei šalpai? Juk šian- dien už 48 ct. net salotos galvutės negali nupirkti! Panašiai yra su de- šimtimis kitų parapijų, kurios ne- pajėgė per vienerius metus surink- ti nė po pilną šimtą dolerių, t. y. po vieną ar dvi kopūstų galvas kas sa- vaičiai.

Nežinau parapijų didumo ir žmo- nių turtingumo jose bet, jei Lietu- vių Misija Sudburyje, Ont., neturin- ti net parapijos vardo ir savo ven- toves, surinko \$1209, o St. Cathari- nes, Ont., — \$1100, kur parapijie- čiai skaičiuojami dešimtimis, galėjo net keturių skaitinių sumas surink- ti, tai ir kitos parapijos, jų komite- tai bei vadovai turėtų pagalvoti, ar ju sažinės ir lūpų maldos nėra taip toli, kaip šelpėjai nuo šelpiamųjų.

Tenai, Lietuvoje ir Sibire, mūsų tautos vaikai aukojasi — rizikuoja savo gyvenimu, nuolatine kančia ir baimė, bet dirba pogrindžio spaudoje, moko religijos ir tėvynės meilės jaunimą, atstato išgriaujamus kry- žius, visais būdais kovoja už religi- nę ir tautinę laisvę, nes jie tiki į Kristaus priskėlimą.

Čia, laisvajame pasaulyje, visa parapija nesugeba paaukoti savaitę- ties vienos salotos galvelės, kad anų darba galėtų paremti, nuskriaustųjų šeimas pamaitinti. Tikrai čia turi būti badaujanti Amerika!

O visdėlio jie yra mūsų broliai tautoje, broliai Kristaus Sviesoje. Mes kalbame: Tikrui visuotinę Baž- nyčią, šventųjų bendravimą..., bet kiek mes bendraujame su jais?

Visose parapijose, kur nebuvo rimtai šiuo reikalu susirūpinta, žmo- nės turėtų arčiau susipažinti su "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kro- nika", su kovotojais Lietuvoje bei Sibire ir rasti būdą šiais metais pa- pildyti savo parapijų aukas.

V. Talius

NEPELNYTAS PRIEKAISTAS

Skaitytotoja Audronė pasisakė "T2" 79/15 užkliuvusi už neva nevietoj pavartoto žodeliuko K. Barėno re- cenzijoje, kur tasai rašė: jei skaitytō- jas ir apsipras su tam tikru Sadūnai- tės eiliavimu, tai visdėlio "vienu ki- tu atveju gal ir išsėks akis" . . . Audronė teigia, kad "neįprasta lie- tuvių kalboje" šitaip sakyti apie akis. Anot jos, lietuviškai tai tik rankos ar kojos išsėkčiamos, bet ne akys. Kodėl, esą, K. Barėnas pavar- tojęs "tokį išsireikškimą"?

Turbūt Audronė lietuvių kalbos yra prisiklausiusi tik tokiam Lie- tuvos krašte, kur gal tikrai tik ran- kos ar kojos skėčiamos. Leiskite ta- čiau patikinti: net dar ir dabar čia, svetur, tarp mūsų būtų įmanoma prisiskauti šimtus liudininkų, neu- miršusių, kad bent augščiau tai ir akis iš nusteblimo išsėkia, arba į k̄a nors itin įdėmiai žiūrėdami — išpu- čia, o k̄a nors įnirtingai pūldami — išverčia ar net išsprogina . . .

K. Barėnas, ištikimas augščiau- tos didesniosios Lietuvos dalies gy- vos žmonių kalbos dar ne tik nepa- miršo, bet ir nuolat sodriai — kad ir saikingiau už Pulgį Andriūšį — puošia ja mūsų bendrinę raštijos kalbą. Tarp ko kita, posakis išsėks akis jau net ir nebe tarmybė, nes įtrauktas į "Dabartinės lietuvių kal- bos žodyną" (708 psl.), kaip pilnā- teisės bendrinės kalbos posakis, žo- džio skėsti perkeltine prasme varto- jimo pavyzdys: akis s. (stebėtis).

Beje, man tai ne Barėno, o Audro- nės vienas triskart įvairiais pavidai- las pavartotas "išsireikšimo" žodis klūva. "Išsireikšimas" yra rusiško žodžio "выражение" vertinys, prieš septynetą ar devyntą dešimtmečių rusose mokslus ėjusios mūsų svie- suomenės atšinėtas ir mūsų laikraš- tinę kalbą ir čia ligi šiol tebesipai- nojas. Tokie žodžiai junginiai, kaip akis išsėksti, lietuviškai vadinami posakiais, ne išsireikšimais.

V. Rastenis

Sovietijoje

Viename kolchozininkų susi- rinkime agitatorius garsiai su- rinka:

— Tik Sovietų Sąjungos dėka nuo mūsų buvo nuimti hitleri- ninkų retežiai!

Vienas žmogelis, stovėjęs už- pakaly, pašnabzdžia kitam:

— Bet kartu su retežiais mums buvo nutraukti ir batai!

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti **N. ir J. VAZNELIŲ**

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET,
CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Cia gausite lietuviškų knygų,
plokštelių, odo, medžio dirbinių.
Ypač didelis gintaro
išdirbinių pasirinkimas.

All Languages Service

Vertėjai raštu ir žodžiu per 60 kalbų

Suite 1105, 67 Yonge St., Toronto, Ont. M5E 1J8
Tel. 361-0303

13 dienų su giminėm!

Organizuojamos dvi puikios ekskursijos:
VILNIUS-Ryga liepos 16 — liepos 30 d.
VILNIUS-Minskas rugpjūčio 20 — rugsėjo 3 d.
Kelionės ir viešnagės metu teikiama visapusiška pagalba, ypač keliaujantiems pirmą kartą.

Skambinti tel. 537-3060 • 532-8772

2385 Dundas St. W., Toronto Telefonas 537-2165

Vietų skaičius ribotas. Skubėkite užsisakyti.
SIMON'S, HARMONY TRAVEL SERVICE

DRESHER-BARASKAS INSURANCE AGENCY LTD. ir

W. G. DRESHER REAL ESTATE REALTOR

233-3334 — 231-2661 — 231-6226

3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DRESHERIS ir A. MIKSIENĖ
DARBO VALANDOS: 9 v.r. — 5 v.p.p. ir 6:30 v.v. — 8 v.v.,
šeštadieniais — 9 v.r. — 12 v.p.p.
Narys "Better Business" Biuro

INSURANCE

* Namų — Gyvybės
* Automobilių
* Komercinių
533-1121 Walter Dauginis 822-8480
Insurance Agency Ltd.

1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

TORONTO

Anapilio žinios

— Praėjusių sekmadienį įvyko pirmosios Komunijos iškilmės. Šešios mergaitės ir du berniukai, lydimi tėvų ir artimųjų, dalyvavo iškilmėse. Už gražų vaikų paruošimą pirmajai Komunijai gili padėka sesčiai Paulinei. Padėka A. Pajaujienai už įrašus ir vaikų pirmosios Komunijos pažymėjimus. Po iškilmingų pamaldų Anapilio parodų salėje įvyko gražiai paruošti pusryčiai, kuriuose dalyvavo iškilmingi vaikai, jų tėvai ir artimieji.

— Statant naujus paminklus Sv. Jono liet. kapinėse, laikomasi šios tvarkos: suinteresuotasis užsako paminklą pas gamintoją, o šis atsiunčia pranešimą į kleboniją su tiksliais gaminamo paminklo išmatavimais paminklo pamatų išliėjimui. Nauji pamatai pradedami lieti artimoje ateityje. Kapinių lankymas — gegužės 27.

— Džiugu, kad parapijos choras, vadovaujamas muz. S. Gailevičiaus ir vargonais palydint muz. Jonui Govėdui, stiprėja naujų choristų įsijungimu ir atliekamu repertuaru.

— Balandžio 27 d. klebonijos patalpose įvyko Kanados lietuvių katalikų kunigų suvažiavimas.

— Uoliam parapijos choristui Jurgiui Dementavičiui padaryta operacija. Linkima sveikatos.

— Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso reikalams sekmadieniais po pamaldų par. salėje renkamos aukos.

— Pamaldos: šį sekmadienį, 10 v. r., už a. a. Zigmą Laurinavičių, 11 v. už a. a. Oną Matukynienę ir a. a. Klemensą Baliūną.

— Gegužės 5 d. tuokiasi Algis B. Vitkus su Irena J. Astrauskaite, Henry J. Reiner su Ziba K. Gvildyte.

Lietuvių evangelikų liuteronų Išganytojų parapijos žinios

— Pamaldos — kas sekmadienį 9.30 v. r. su sekmadienio mokykla. — Gegužės 15 d., 8 v. v., parapijos tarybos posėdis; gegužės 26 d. — pavasarinis šventovės valymas.

— Laiškai ryšium su finansiniu vajumi jau išsiųsti. Už savaitės bus parapijiečiams bei remėjams paskambinta kuriame rajono susirinkime jie prašomi atsilankyti. Būrelius lankys du tarybos nariai arba vadovai su par. klebonu. Šeimos, kurios vienas narys kalba angliskai, bus pakviestos pas Silviją ir Ed. Burrows. Šis susirinkimas bus pravedamas angliskai. Sekmingo vajuos užbaigimo pamaldos su šv. Komunija ir pietumis Lietuvių Namuose įvyks birželio 10 d. (ne 3 d., kaip buvo skelbta bendraraštyje).

— Mūsų ligoniai: maldose prisiminkime Andrių Povilaitį, Adolfą Kaipainį ir Agutę Hermanienę. Pamaldose buvo prisiminti: a. a. Kristupas ir a. a. Marija Pamataičiai.

— Krikščioniška parapija pastatyta ant tikėjimo į Dievą per Kristų. Todėl visi, kurie suabejoja krikščioniškos parapijos testinumu, turėtų žinoti: "Dievo ir Kristaus neigėjai niekada nepagalvoja, kaip pasauelyje, kuriame nebus Kristaus, visa pasidarys purvina ir nuodėminga" (F. M. Dostojevskis).

Lietuvių Namų žinios

— Pr. sekmadienį LN popietėje dalyvavo 250 tautiečių. Svečių knygoje pasirašė: Rūta Bacevičienė iš Kauno, K. Šimkus iš Br. Kolumbijos, Lina Klimaitė iš Niujorko, A. Zulus iš St. Petersburgo, Adelė Mickūnienė iš JAV, Birutė Nagienė iš Montrealio, V. Keturka iš Montrealio, A. Krikščionienė, V. Zemaitienė iš St. Catharines, G. Dubinkaitė iš Londono, L. Baltučiai iš Sudbury, B. B. Dirsės iš Walsinghamo, S. P. Augaičiai iš Delhi, E. A. Hinshaw, A. V. Adamoniai iš Oakvilles.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stiliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronto.

JIESKAU NUOMOTI KAMBARIO Bloor-Windermere arba High Park rajone. Skambinti po 5 v. p. p. tel. 231-6233.

ALDONA'S BEAUTY SALON 1618 Bloor St. West, Toronto kviečia ponias gražiomis šukuosenomis; specialistė pusmetiniui (permanent) ir dažymų. Telefonas 533-2904

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė

savininkė V. SIMINKYCIENĖ. Įvairiomis progoms skambinti į "Petals Florist" tel. 537-9070, vakarais tel. 763-6256. Adresas: 1574 Bloor St. W., Toronto, Ont., prieš Lietuvii Namus. Pristatymas ir ligoninės, laidojimų namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvinių gėlių tvarkymo srityje.

CANDLELIGHT CATERERS

SAVI INKAI J. S. BUBULIAI Baliai, vestuvės, sužadėtušės, parengimai namuose ir įstaigose. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v. p. tel. 667-8280 arba 667-8260 Toronto.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Gegužinės pamaldos šokiadieniais — 7 v. v., šeštadieniais — po 9 v. Mišių, sekmadieniais — po 11.30 v. Mišių.

— Pirmasis mėnesio penktadienis — gegužės 4. Sceneliai ir ligoniai lankomi iš anksto susitarus.

— Šis sekmadienis, gegužės 6, yra mėnesio pirmasis. Antroji rinkliava — parapijos skoloms mokėti.

— Kun. K. Pugevičius, religinės šalpos ir Amerikos Lietuvių Katalikų Tarnybos įstaigų vedėjas, sakė pamokslus per visas Mišias mūsų šventovėje balandžio 29 d.

— Rusiškai tuoktis Nijolė Genautytė su Dariusm Marijošium, Laima Jagelaitė su Tadu Macu, Beverly Užbalis su Frederick Noble.

— Salės inventoriumi ir remontams aukoją V. M. Kiškūnai \$100, K. Arnauskas \$50, P. B. Zemaitis \$50, D. L. Laurinavičiai \$50, A. B. Riekevičiai \$40.

— G. Mockienė metinių Mišių proga už a. a. Juozą Mockų vietovių paaukojo parapijai \$100.

— Pakrikštyta: Andrius, Marytės (Būtenaitės) ir Arūno Akelaičių sūnus; Lisa Amber, Edvardo ir Marytės (Soltytės) Zabielių dukterė; Andrea Kristina, Pauliaus ir Lindos (Ricci) Gorių dukterė; Trina Marytė, Marijos (Gutauskaitės) ir Larry Hurst dukterė.

— Kun. B. Mikalauskas, OFM, išvyko į Kennebunkport, Maine, atlikti metinių rekolekcijų.

— Parapijos tarybos stovyklavietės priežiūros sekcija pradėjo darbą Wasagoje. Sekcijos pirm. B. Genčius, A. Arlauskas ir P. Arlauskas jau darbavosi. Po žiemos pertraukos darbų gana daug, reikalinga pagalba. Kviečiam darbininkus į pagalbą šeštadieniais. Stovyklavietės sekcija dėkoja Prisikėlimo par. bankui už \$200 paramą.

— Mišios šeštadienį 8 v. už Moniką Geležūniene, užpr. J. Marciniene, 8.30 už Mykolą Derinį, užpr. S. Derinienę, 9 v. už gyvas ir mirusias motinas, 9.30 už Andrių Virbūną, užpr. O. Virbūniene, 10 v. už Barborą ir Kazimierą Zaganauskus, užpr. S. Kučinskienę; sekmadienį 8 v. už Beniusių šeimos mirusius, užpr. O. Beniusienę, 9 v. už gyvas ir mirusias motinas, 10 v. už Barborą Pauliukaitienę, užpr. V. M. Simanavičią, 10.45 trečiniųjų intencija, užpr. valdyba, 11.30 už parapiją, 7 v. v. už Sofiją Gustaitienę, užpr. V. B. Biretos.

Trijų Toronto lietuvių parapijų moterų draugijų koncerto rengėjų komitetai savo posėdyje balandžio 19 d. gautą pelną taip paskirstė: Kanados Lietuvių Žmogaus Teisėmis Ginti Komitetui \$700, jaunimo kongresui — \$400, \$57.86 — "T. Žiburiams" už įdėtą rengėjų padėką. Posėdyje pasidžiaugta gerai atlikta programa, gausiu publikos atsilankymu, gražiais atsiliepimais spaudoje ir gautu pelnu, kuris susidarė iš dalies dėl daugumos paaukoto darbo ir atsiskyto mokesčio. Apgailestauta, kad jaunimas bevėgik neparodė susidomėjimo ir neatsilankė, nors buvo skelbta, jog dalis pelno skiriama jaunimo kongresui. To pasigedo ir programos atlikėjai.

Buvo malonu visoms bendradarbiauti. Rengėjų komitetą sudarė: M. Dambarienė, M. Bumeistrienė, I. Delkuvienė, B. Biretienė, L. Murauskienė, J. Kulikauskienė, G. Trinkienė, A. Augaitienė, C. Pakštienė. Pasirodo, kad bendros jėgos daugiau gali, negu pavienės.

Balandžio 28-29 savaitgalis Toronto buvo labai gausus renginiais. Šeštadienį Prisikėlimo salėje įvyko Kanados Lietuvių Katalikų Centro atstovų suvažiavimas, Central Tech mokyklos salėje — muzikinė drama "Emilija Platerytė"; sekmadienį Lietuvių Namuose buvo suorganizuota "Lietuvių Enciklopedijos" pabaigtuvės. Visi renginiai buvo sėkmingi. Čikagiško "Dainavos" ansamblio atvežta "E. Platerytė" matė apie 1.100 asmenų. Ypač šauniai pasirodė centriniai aktoriai: sol. N. Linkevičiūtė ir sol. R. Strimaitis. Į "LE" pabaigtuvės buvo atvykę jos leidėjai J. Kapočius ir poetas St. Santvaras, kuriems auditorijos taip pat netrūko. Plačiau apie šiuos renginius — kitame "T2" nr.

Emilija ir Valius Kutkevičiai iš Rochesterio lankėsi Toronto. "T. Žiburijoje" ir kitur. V. Kutkevičius anksčiau yra gyvenęs Toronto ir talkinęs "T2" ekspedicijoje.

PERKU PINIGUS. Mokėsiu geras kainas už man reikalingus Kestucio, Algirdo ir Vytauto D. gerai išsilaukusius pinigus. Reikalingi ir kiti reiki senovės lietuviški bei pasaulio pinigai bei medaliai. L. Mačikūnas, Box 5235, Sta. "E", Hamilton, Ont. L8S 4L3.

"ATZALYNAS" metinį pavasario KONCERTA-BALIŲ

NUOŠIRDŽIAI
KVIEČIA
VISUOMENĘ!

1979 m. gegužės 5, šeštadienį, 7 v.v., Toronto Lietuvių Namuose

PROGRAMOJE:

* "Vasaros garsai" trijulė
* Solistai: V. Paulionis ir L. Marcinkutė, akompanuojami J. Govėdo
* Visos "Atžalynų" tautinių šokių grupės

Karaliaus Mindaugo menėje

* Silta vakarienė su vynu,
* turtingas šaltas bufetas,
* loterija, baras ir
* kitos staigmenos
* Šokiams gros
* "Good Time Boys"

Stalai numeruoti — dešimt prie stalo; rezervuokite skambindami: P. Dovidaitis 270-9247, V. Dauginis 533-1121, A. Lukošienė Lietuvių Namuose, popietės metu. Bilietai — \$12.50 suaugusiems, \$6.00 studentams.

Remkime šokantį-dainuojantį jaunimą!

Tėvų komitetas

DĖMESIO!

Visus maloniai kviečiame atsilankyti š.m. gegužės 6, sekmadienį, 3 valandą po pietų, į Toronto Lietuvių Namus.

Čia HAMILTONO TEATRAS "AUKURAS" vaidins satyrinę 3 veiksmų dramą

"Ponios Dulskienės moralė"

• Po vaidinimo — kavutė. Bilietai — \$3, pensininkams ir studentams — \$2. LN Vyry Būrelis

Iš toli ir arti visi esate maloniai kviečiami atsilankyti į

Toronto
lietuvių
vyry
choro

KONCERTAS

PROGRAMOJE: vyry choras ir sol. V. Verikaitis, šokiai, grojant geram orkestrui. Choriui diriguos muz. sol. V. Verikaitis ir muz. A. Mikulskis Čiurlionio ansamblio vadovas. Akompanuos L. Marcinkutė.

š.m. gegužės 12, šeštadienį, 6 v.v., Toronto Lietuvių Namuose, 1573 Bloor St. W. BILIIETAI gaunami pas choristus, sekmadieniais — visose parapijose ir Lietuvių Namuose. Kaina — \$5.00 ir \$3.00 Iki pasimatymo!

VYRY CHORAS

Motinos Dienos minėjimas ir Maironio mokyklos 1978-79 mokslo metų užbaigimo iškilmės įvyks gegužės 13, sekmadienį, 3 v. p. p. Prisikėlimo parapijos salėje. Prašome visus tėvus gausiai dalyvauti. Mokyklą baigusiems bus įteikiami baigimo pažymėjimai. Vyresniųjų skyrių mokiniai atliks įdomią programą, skirtą Motinos Dienai.

Toronto Maironio mokykla

Tautodailės paroda. Gegužės 26-27 d. d. Anapilio parodų salėje įvyks V. Veselkos medžio drožinių ir J. Jasiūno audinių paroda. Sie du tautodailės menininkai yra labai gražiai su savo darbais pasirodę JAV-se. V. Veselka Lietuvoje lankė E. Kulvičio studiją. Drožinėjimą pamėgo nuo mažens ir dabar, pasinaudodamas liaudies motyvais, kuria originalius rūpintojėlius, koplyteles, piemenėlius ir kitus vaizdus iš kaimo gyvenimo.

J. Jasiūnas meno mokyklą baigė Kaune. Ilgus metus dėstė paibysbą ir darbėlius gimnazijoje. Austi pradėjo Lietuvoje. Vartoja liaudies motyvus, savaip perkurdamas ir derindamas spalvas. Mičigano valstybinėse parodose laimėjo keletą premijų. Kaikuriuos premijuotus darbus ir mes pamatysime. Dalis premijuotų ir jau parduotų darbų bus išstatyta tik pasirodžėjimui, bet taip pat nemažai daili rodiinių bus galima ir įsigyti. Parodos atidarymas — gegužės 26, šeštadienį, 4 v. p. p. Rengia Anapilio Moterų Būrelis.

Liberalų rinkiminio vajuos komitetas praneša, kad Toronto Maple Leaf Gardens rengiamas plataus masto šakrydis gegužės 9, trečiadienį, 6.45 v. v. Jame kalbės Kanados min. pirmininkas P. E. Trudeau. Rengėjai kviečia tautines grupes gausiai dalyvauti. Nemokami bilietai gaunami: 3500 Dufferin St., suite 207. Tel. 630-1884.

Lietuviškų randkdarbių bei dirbinių išpardavimas Motinos Dienos proga bus gegužės 13, sekmadienį, 9.30 v. r. — 2 v. p. p. Prisikėlimo Parodų salėje. Suinteresuoti galės įsigyti dail. Birutės Dilkutės-Batraks dirbinių — tautinės lėles, kryžius, gintarinius suvenyrus ir t. t.

Prisikėlimo parapijos vadybos sambūris š. m. birželio 10, sekmadienį, 4 v. p. p., vaidins iš pirmųjų krikščionių gyvenimo kardinolo J. H. Newmano veikalą "Fabiola" Prisikėlimo parapijos salėje. Veikalą išvertė ir scenai paruošė kun. B. Pacevičius. Šiam vaidinimui piešiamos naujos dekoracijos.

Dabartinė Kanados Lietuvių Katalikų Kunigų Vienybės valdyba, kuri yra ir Pasaulio Lietuvių Katalikų Kunigų Vienybės valdyba. Iš kairės: kun. A. Prapakas, OFM, kun. Aug. Simanavičius, OFM, kun. J. Staškus, pirmininkas, kun. Pr. Gaida, kun. P. Azubalis. Nuotr. A. Maco

Kunigų suvažiavimas

Metinis Kanados Lietuvių Katalikų Kunigų Vienybės suvažiavimas įvyko š. m. balandžio 27 d. Lietuvos Kankinių par. klebonijoje, Anapilyje. Suvažiavimą pradėjo valdybos pirm. kun. J. Staškus, pakviesdamas pirmininkauti kun. Ant. Sabą iš Sudbury, sekretoriauti — kun. A. Prapaką, OFM. Apie valdybos atliktus darbus pranešimą padarė pirm. kun. J. Staškus, primindamas, kad ši valdyba eina kartu ir Pasaulio Liet. Katalikų Kunigų Vienybės valdybos pareigas. Jisai suminėjo turėtus posėdžius, išleista "Zinaraštį", raštus popiežiumi, vyskupams ir t. t. Pranešimą apie iždą padarė ižd. kun. Pr. Gaida, pažymėdamas, kad ižde yra tik \$119.32. Jo pasiūlymu ligšiolinis metinis nario mokeskis \$2.00 padidintas iki \$10.00. Kun. K. Pugevičius, religinės šalpos reikalų vedėjas iš Niujorko, kalbėjo apie religinę šalpą, kuri rūpinasi pagalba Lietuvos tikintiesiems, apie Amerikos Lietuvių Katalikų Tarnybą, kuriai jis vadovauja. "LKB Kronikos" leidybą ir kitus sielovados klausimus. Diskusijose gildenta lietuvių parapijų padėtis, kurią pailiustravo kun. J. Staškus iš anksto paruoštomis diagramomis. Jos rodo labai sumažėjusį krikštų skaičių ir išaugusį mišrių vedybų nuosmį. Nutarta daugiau dėmesio kreipti į vedybas, taktiškai primenant, jog lietuviška širdis natūraliai turėtų įjieskoti kitos lietuviškos širdies. Tuo klausimu daugiau kalbėti pamoksluose, mokyklose, stovyklose, pabrėžiant pozityvią lietuviškų vedybų pusę. Taip pat ilgiau sustota ties Romos Sv. Kazimiero kolegijos klausimu. Išreikštas pageidavimas, kad atsakingieji už kolegiją rūpintųsi ne tik jos išlaikymu, bet ir lietuviškumu, nes didėjant joje kitataučių klierikų skaičiui, gali sumenkėti lietuviškumas. Iš tos lietuviškos išėjusieji kunigai turėtų būti pasiruošę dirbti lietuviškose parapijose.

MONTREAL

"Lito" Patalpų Planavimo Komisija š. m. gegužės 6, sekmadienį, 12 v. Aušros Vartų parapijos salėje šaukia specialų posėdį aptarti "Lito" patalpų planavimo ir statybos klausimus. "Lito" nariai ir paskiri asmenys, suinteresuoti "Lito" patalpomis, kviečiami dalyvauti šiame posėdyje ir pateikti savo sugestijas, pageidavimus bei patarimus apie patalpų pobūdį, sudėtį ir išplanavimą. Savo pasiūlymais jūs padėsite komisijai suplanuoti patalpas, kurios atitiks tiek "Lito" kredito unijos, tiek "Lito" narių daugumos, tiek visų Montrealio lietuvių reikalavimus.

Keletas montrealiečių balandžio 28-29 savaitgalį lankėsi Toronte ir dalyvavo spektaklyje muzikinės dramoms "Emilija Platerytė", kurį atliko "Dainavos" ansamblis iš Čikagos.

Kun. St. Kulbis, SJ, keliauja po Europą. Vėlykų laikotarpį praleido

Romoje. Į Montrealį ketina grįžti liepos pradžioje.

Prancūziškų knygų leidykla "Editions internationales Alain Stanke" šį pavasarį išleido laikraščio formato kvieslį "Stanke international", kuriame plačiai aprašoma mūsų tautiečių leidyklos veikla, gausūs jo leidiniai ir pridėta paties A. Stanke-Stankevičiaus nuotrauka. Iš pateiktų informacijų matyti, kad jo leidykla yra išplėtusi savo veiklą ne tik Kvebeko provincijoje, bet ir Niujorko, ir Paryžiaus. Esą atėjo laikas kvebekiečių leidyklai išskirti ne tik savame krašte, bet ir kitur. Iki šiol esą buvo atvirksčiai. Straipsnyje "Kasdieninis Stankės gyvenimas" aprašomas jo darbas leidykloje, kur trūšia jo bendradarbiai. Skelbiama, kad Stankės leidykla per metus išleidžia 60 knygų. Kvieslyje pateikiama ištrauka iš leidyklos knygų.

MTAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1465 DE SEVE STREET MONTREAL, QUE, H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamąsias s-tos	6.0 %	Asmenines	11.5 %
Taupomąsias s-tos	9.25 %	Nekiln. turto	11 %
Pensijų planas	9 %	Čekių kredito	12 %
Term. ind. 1 m.	10.25 %	Investicines nuo	12 %

Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas. Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 už paskolos sumą.

KASOS VALANDOS:
1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais nuo 12 iki 8 v.v., penktadieniais nuo 12 iki 6 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilgiuosius savaitgalius.
3907-A Rosemount Blvd.: Ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 valandos vakaro ir penktadieniais nuo 12 iki 6 valandos vakaro.

Plečiame komercinės draudos sritį!

APDRAUDŽIAME komercinius aparatamentinius ir industrinius pastatus betkokio dydžio.

APDRAUDŽIAME prekybą, gamybą, statybą ir patarnavimą.

DRAUDOS kainos nustatomos kiekvienam pastatui ir reikalui individualiai; lengvai lyginasi su rinkos kainomis.

PRAŠOME teirautis mūsų pasiūlymų.

Adamonis Insurance Agency Inc.
Tel. 722-3545

Ruošiama religinė drama

Toronte, šalia "Aitvaro", atsirado naujas mėgėjų teatras, galima sakyti, tik naujai užgimęs "kūdikis", dar nekrikštytas. Dar nežinoma, ar šis teatrelis bus tęsinys anksčiau gyvavusio "Sietyno", ar gaus naują vardą. Jame telkiasi apie 20 asmenų — nuo 13 iki 85 m. amžiaus.

Užėjus į Prisikėlimo parapijos sals užsėnį, galima užtikti dażytojų ištepliotais chalatais su glėbiu teptukų ir dėžėmis dažų rankose. Arčiau įsižiūrėjus, galima atpažinti artistus bei režisiorius, pasiryžusius atkurti Toronte Romos imperijos pastatų kolonas ir įdomią jos augmeniją.

Veikalas, kuris greitai išvys sceną, yra religinis. Jo siužetas paimtas iš pirmųjų šimtmečių Romos imperijos krikščionių gyvenimo. Turinys alsuoja dar neatvėrusia pirmųjų krikščionių tikėjimo dvasia, kurią jiems įkvėpė Nukryžiuotasis. Čia yra prisimenama šv. Agnietė, kuri pačiame jaunystės pavasary meldėsi už savo budelius, besirušiančius jai galvą nukirsti. Čia bus gavaizduotas ir šv. Pankracas, kuris meldėsi ir laimino savo teisėjus, prieš patekdamas

Siame suvažiavime priimtas statutas, paruoštas kun. Aug. Simanavičiaus, OFM. Iki šiol Kanados Lietuvių Katalikų Kunigų Vienybė veikė, vadovaudamasi tradicija. Seniau ji buvo dalimi Amerikos LRK Kunigų Vienybės (viena iš jos provincijų).

Suvažiavime dalyvavo 14 kunigų, įskaitant svečių iš Niujorko. Iš viso šiuo metu Kanadoje yra 28 lietuviai kunigai, kurių 6 dirba kanadiečių parapijose ir lietuvių veikloje nedalyvauja. K.

amfiteatro areną alkaniems liūtam ir panteroms.

Sis veikalas yra "Fabiolė", 4 v. drama, išverstas iš prancūziško teksto. Jo vaidinimas įvyks Prisikėlimo parapijos salėje birželio 10, sekmadienį.

Alijošiuė

Penktasis metinis Tautos Fondo narių suvažiavimas įvyks 1979 m. gegužės 19 d., 10 v. r., Kultūros Zidinyje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. (tel. 212-827-9645). Suvažiavime dalyvaus VLIKO pirm. dr. K. Bobelis ir padarys pranešimą. Bus svarstoma Tautos Fondo narių, testamentinių palikimų, laisvės kovai lėšų teikimo ir kiti reikalai. Tautos Fondo nariais laikomi tie, kurie nuo 1977 m. pradžios Tautos Fondui paaukojo \$100 ar daugiau. Kiekvienas aukotojas taps Tautos Fondo nariu, kai jo bendrai paaukota suma bus \$100. Tautos Fondo nariai, aukotojai, svečiai kviečiami suvažiavime dalyvauti. Kiekvienas savo žodžiu, sumanymu galės prisidėti kaip geriau ir greičiau galėtume suaktyvinti lėšų teikimą Lietuvos laisvės kovai. Smulkesnių informacijų — teirautis tel. 535-9864.

Tautos Fondo Toronto atstovybės inf.

Metropolinio Toronto graikų bendruomenės mokykloms daugiakultūrių reikalų min. N. C. Cafik paskyrė \$36,800.00. Graikų bendruomenė išlaiko 102 mokyklas su 4000 mokinių, kurie vakarais mokosi graikų kalbos, istorijos ir kitų dalykų. Toms mokykloms išlaikyti kasmet reikia \$250,000.

• Daugiausia tie peikia, kurie mažiausiai veikia